

Neşriyat kongresi dün Başvekilin nutkile Ankarada açıldı. Resimlerde Maarif Vekili ve kongreye iştirak edenler görülmektedir. (Tafsilat 10 uncu sayfamızda)

Eski Arnavudluk Kral ve Kraliçesi şehrimizde

Kral Zogu ile Kraliçeyi getiren hususî tren sabaha karşı geldi

Eski Arnavudluk kral ve kraliçesi Sirkeci garından çıkarılarken

Eski Arnavudluk Kralı Zogu, Kraliçe Jeraldin, Veliâhd küçük İskender ve Kralın maiyeti dün gece sabaha karşı hususî trenle Yunanistandan şehrimize gelmişlerdir. Selânik tarikle İstanbula hareket eden kral ve 70 kişilik maiyetini hamül tren saat 19 da Türk-Yunan hududundaki Pitiyon istasyonuna varmıştır. (Devamı 3 üncü sayfa)

Kral ve Kraliçenin indikleri otelde neler gördüm? (Yazısı 10 uncu sayfada)

Cümhurreisi dün General Veygand'ı kabul ettiler

Mareşal Çakmak misafir General şerefine bir öğle ziyafeti verdi

Ankara 2 (A.A.) — Reiscümhur İsmet İnönü bugün saat 17 de General Veygand'ı kabul buyurmuşlardır. Kabul esnasında Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu ve Fransız büyük elçisi Massigly hazır bulunmuşlardır.

Mareşalin ziyafeti

Ankara 2 (A.A.) — Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak bugün General Veygand şerefine Ankarapalasta bir öğle ziyafeti vermiştir. Ziyafette Fransız büyük elçisi Massigly, Hariciye Vekili (Devamı 10 uncu sayfada)

General Veygand Ankarada

(Son Posta) da çok mühim bir siyasi yazı silsilesi

Balkan Antantı

Nasıl hazırlandı, nasıl kuruldu, bugün ne halde?

Meşhur Alman siyasi muharrirlerinden Egon Heymann'ın Balkanlarda 7 sene tetkikler yaptıktan sonra hazırladığı eserden iktibaslar

CEVİREN
EMEKLİ GENERAL
H. Emir Erkilet

[İlk yazıyı bugün 7 nci sayfada bulacaksınız.]

Polonya Almanyaya üç maddelik bir teklifte bulunacak

Bir Leh gazetesi Silezya ve Şarkî Prusyanın Polonyaya ilhakını istiyor

Varşova hükümetinin teklifleri

- 1 — Dançig üzerinde Polonya himayesinin tesisi,
- 2 — Dançig'in Polonya tarafından askeri işgali,
- 3 — Dançig senatosunun kararları üzerernde Polonyanın (Veto) hakkının tanınması

Londra 2 (Hususî) — Siyasi mahfeller, Polonya hariciye nazırı Bek'in Cuma günü mecliste söyleyeceği nutku merakla beklemektedirler.

Bu nutkun, Hitler'in son nutkuna cevap teşkil edeceği ve mukabil teklifler ihtiva edeceği anlaşılmaktadır.

Varşova gazeteleri, Bek'in Dançig hakkında Almanyadan kat'i teminat istiyeceğini yazdıktan maada, şu üç şartın da ileri sürülmesinin muhtemel olduğunu bildiriyorlar:

1 — Dançig üzerinde Polonya himayesinin tesisi.

2 — Dançig'in Polonya tarafından askeri işgali.

3 — Dançig senatosunun kararları üzerinde Polonyanın (veto) hakkının tanınması.

Tekrar matbuatın aldığı haberlere göre Alman muhtırasına Polonya tarafından verilecek cevap hariciye nazırı Beck'in diyet meclisinde beyanatta bu (Devamı 10 uncu sayfada)

ALMANYA NE YAPMAK İSTİYOR

Arkadaşımız Muhittin Birgen Ankaradan yazıyor

Berlin, Balkanlarda dost arıyorsa dostluğun silâh kuvvetile tedarik edilemeyeceğini de bilmeğe mecburdur

Almanya ne yapmak istiyor? Şu da - kıkada bu bir muammadır. Buraya ka - dar yaptığı şeylerle kendisine birçok iyilikler temin etmiş olan bu memleket, bundan böyle ne yapmak fikrindedir? Dançig, şarkî Prusyaya geçid yolu, müstemleke gibi hedefler Almanyanın yakın istikbal için kendisine tayin ettiği müsbet hedefler midir? Bu hedeflerin elde edilmiş olduklarını farzederek bundan sonrası için Almanya ne düşün - yor?

Alman politikası - buna Mihver politi - kası da diyebiliriz - O nevi bir siyaset kuvvetidir ki mütemadiyen genişleme - dikçe yaşayamaz; çünkü, o bir dünya po - litikasıdır ve onun genişleme hududu İn - giliz hudududur. Bu siyaset, İngiliz si - yasetinin, o çok seyyal çizgisi gayri mu - ayyen hududlarına kadar genişlemeğe mecburdur. Hududları, bu suretle, İngiliz politikasının hududları ile mahdud olan Alman siyaseti, acaba, bugün hangi he - def peşindedir ve yarın kend. ufkunda ne görüyor?

(Devamı 2 ci sayfada Hergün sütununda)

Hitler son nutkunu söylerken

Hergün

Almany ne
Yapmak istiyor?

Yazan: Muhiittin Birgen

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Acaba, bu politikanın bugünkü bu gidişi, rastgele bir gidiş midir? Acaba, Almanya, sırf günden güne artan kuvvetinin manevî cazibesine kapılarak, kan dökmeksizin ilerleyen fütuhât yolunda, plânsız, hesabsız bir gidişle mi gidiyor ve bu esnada günün birinde İngilterenin kurabileceği pusuyu hiç düşünmüyor mu? Yoksa, kendisi için uzun uzadıya hesablanmış ve bir plân üzerine kurulmuş bir siyaset var mıdır?

Avusturyanın ilhakından ve Südetler davasından sonra umumî Avrupa vaziyetinin ciddi bir tahlilini yapanlar, Almanyanın esaslı bir Asya politikası olduğu kanaatine vâsil olabildiler. Fakat, aynı Almanyanın, Balkanlara doğru yaptığı siyasî akın, bu memleketin esaslı bir politikâ sahibi olduğuna inananları şüpheye düşürdü. Çünkü Balkanları terör altına alıp siyaseten kendisine râmetmek isteyen bir Alman politikası, çok kısa görüşlü ve çok kendisini kolay fütuhât fikrine kapılmış bir siyasettir.

Filhakika, dünyada İngiltere, Fransa, Rusya ve Amerika diye birer büyük kuvvet buldukça, Almanyanın bugünkü hududları haricinde kazanacağı her şey manasızdır; bu tarzda her kazanç, bir gün içinde yok olma mahkûmdur. Bilhassa, Çekistan ilhakından sonra kâfi derecede büyümüş olan Alman kuvveti, artık küçük işler peşinde koşamaz. Bu kuvvet için orada oturmak, yahud da büyük işlere girişmek zamanı gelmiştir.

Büyük işler bahsinde ise, her şeyden evvel Balkanlarla ve Balkanların arasından Türkiye ile Almanya yalnız tabii şartlar içinde sağlam dostluklar yapmaya mecburdur. Çünkü büyük işlerin ilk şartı, bu küçük ve gayet tabii işi temin etmekle başlar. Balkanların Almanya ile yapacağı tabii dostluk, Almanya'ya, bir taraftan bu sahada sulh ve dostluk, diğer taraftan da yiyecek ve ham madde veren bir siyasettir. Tabii surette böyle bir siyaset varken bunu bırakıp ta Balkanları terör altında siyaseten istilâ etmeği düşünmek ve bu esnada Türkiyeyi, kendi emniyet sahası bakımından endişeye düşürmek, hiç bir suretle anlaşılması mümkün bir gidiş olamaz. Böyle bir politikanın tek bir izahı olur: Almanya, kuvvetini verdiği coşkunlukla ne yapacağını tayin edemiyerek, rastgele siyasî fütuhâta doğru gidiyor ve yarını hiç düşünmüyor.

Almanya'yı bu kadar düşüncesiz farzedebilir miyiz? Ben bu suale kolay cevap veremiyorum. Eğer Romanyadaki politikası, Yugoslavyadaki ve Macaristandaki hareketleri olmasaydı bu suale «hayır» cevabını vermekte tereddüt etmezdik. Bu siyaset gözönünde durduğu için dir ki, «hayır» diyemiyoruz; şu kadar var ki «evet» cevabını vermek için de henüz tereddüd ediyoruz ve daha bazı âlâmetler bekliyoruz.

Balkan devletlerinin son beş sene içinde tedrici surette taayyün eden politikalarını ve hiç değilse politika temayüllerini şu suretle hulâsa edebiliriz:

1 — Balkan Balkanlılarıdır. Balkan devletleri ne İngiliz - Fransızların, ne panslâvistlerin, ne de panceretistlerin politikâ aletleri olmak istemezler. Kendi hududları içinde, sulh yolunda çalışıp ilerlemeği ve her tarafa karşı müstakil bir siyaset yapmayı tercih ederler.

2 — Balkan devletleri, Almanya ile olan iktisadî münasebetlerinin ehemmiyetlerini müddiktirler. Bu münasebetlerde, kendileri için fayda bulunduğunu da pek güzel bilirler. Eğer, Almanya, Balkan devletlerinin millî varlıklarına hürmet eder, bunlarla olan münasebetlerini iki tarafın da hakikî menfaatlerini göze alarak tam bir dürüstü içinde tutmak isterse kendisi ile bu memleketler arasında gayet tabii bir dostlukta ve pek uzun sürecek bir sulhten başka bir şeyin hüküm sürmesine imkân yoktur.

Bu iki esas, gayet açık bir surette kendisini göstermekte olduğu bir sırada, hâsılı tahsil kabîlinden olarak, Balkanları Almanyanın terör iğine alıp «zorla dostluk» tesisine gitmesi cidden manasızdır. Bundan dolaydır ki son bir ay içinde gözümüze çarpan hâdiselerden dolayı

Resmî Makale:

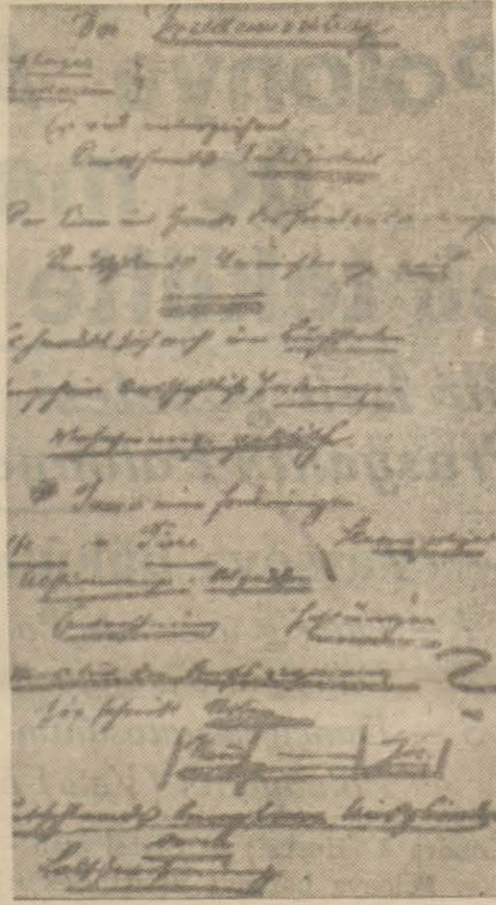

Hak kaybolmaz, derler, nadir istisnalarla doğrudur, fakat zamanında ele geçmeyen hakkın çok kereler fayda vermediği de doğrudur.

Haksızlık karşısında sabretmesini bilmek muhakkak bir haslettir, fakat haksızlık karşısında tevakküle düşmeden evvel hakkı silmiye çalışmak daha büyük bir haslettir.

SÖZ ARASINDA

Hitler
Nutuklarını
Nasıl hazırlar?

Bu klişe, Hitler'in bundan evvelki nutuklarından birinin notlarını gösteriyor. Führer, nutkunda tebarüz ettirmek istediği noktaları, gördüğünüz gibi altlarını, kalın çizgiler çizmekle işaret etmektedir.

hayrete düşüyoruz ve Almanyanın yanlışlıkla saptığı çıkmaz bir yoldan geri dönmekte çok acele edeceğini zannediyoruz.

Evet, Balkanlarda terör yoluyla siyasî fütuhât yapmak teşebbüsü - eğer hakikaten böyle bir teşebbüs varsa - çıkmaz bir yoldur. Bu yolun, duvarla kapalı duran çıkmaz tarafı, Türkiye hudududur. Her nevi tarih ve siyaset terörüne karşı kabadayca göğüs vermiş olan Türk duvarına kadar gelip te yolun çıkmaz olduğunu o zaman anlaması için Almanyanın ancak kör olması icab eder. Buna çok kuvvetle kani bulunduğumuz cihettir ki Almanyanın Balkanlarda sürüst bir politika yapmaya, mümkün süratle avdet edeceğinden hâlâ emin olmak istiyoruz.

Almanya'ya karşı hiç bir fena niyeti olmayan, bilâkis onunla dostça ve sulh içinde yaşamak isteyen, Almanya ile a ralarında hiç bir ihtilâf sebebi bulunmayan Balkanlarda terör yapma siyasetiyle öyle akılsızca bir iştir ki o memleketin bu kadar gafillâne bir harekette bulunabileceğini bir türlü kabul edemezsek elbet haklı oluruz.

Mademki dostça konuşuyoruz, daha

Hergün bir fikra
Kırık sürahi

Arkadaşımın düğününe davet edilen hasis adam, bir hediye göndermek mecburiyetinde kalmıştı. Billür sürahiler tabaklar satılan bir mağazaya girdi. Ne sorduysa pahalı idi. Nihayet dört parça olmuş bir sürahi gördü:

— Bunu kaç para verirsiniz?

Mağaza sahibi, gayet az para istedi.

Hasis bu az parayı da çok görmüştü. Pazarlık etti. Uyuştular; kartını verdi.

— Bu kartı sürahiyi sardığımız paketin içine koyarsınız.

Ve bir kâğıda evlenen arkadaşımın adresini yazdı:

— Bu adrese gönderirsiniz.

Mağazadan çıktığı zaman memnundu; kendi kendine:

— Arkadaşım sürahinin yolda kırılmış olduğunu zannedecektir diyordu.

Bir hafta sonra arkadaşından şu mektubu aldı:

«Kırık parçalarını ayrı ayrı kâğıdlara sarıp göndermiş olduğunuz dört parçaya ayrılmış sürahiyi aldım. Teşekkür ederim. Hasis olduğumuzu bildirdim amma, bir arkadaşımın vesaire.. vesaire..»

2500 Türk lirasına
Satılan tablo

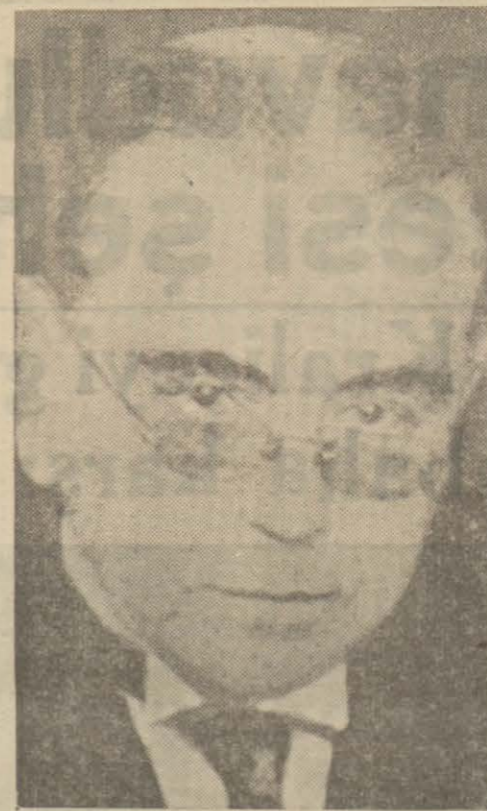

Son günlerde Londrada açılan resim sergisinde, gördüğümüz «Neden harb olsun?» isimli bu tablo iki bin beş yüz Türk lirasına satılmıştır.

kısa söyleyelim: Almanya, Balkanlarda dost arıyorsa, dostluğun silâh kuvvetiyle tedarik edilemeyeceğini de bilmeğe mecburdur.

Muhiittin Birgen

Hastasını, acı
Çektirmemek için
Öldüren doktor

İngilterenin tanınmış doktorlarından Sir Purver Stewart (Kolay ölüm) cemiyetinde yaptığı bir tebliğde şöyle demiştir:

«Bir gün, gayet güzel ve kültür sahibi bir kadın dostumun hasta olduğunu haber verdiler. Gittim, bu kadın dostum kanserden muztarıbdı. Kurtuluş ümidi yoktu. Ölüm halinde bulunuyordu. Bana:

— Sen benim en samimî ve hakikî arkadaşımın. Bana büyük ve son bir iyilikte bulunmanı istiyorum. Öyle bir ilaç ver ki, uykuya dalayım ve bir daha uyanmayayım.

Ona:

«Sevgili dostum, diye cevap verdim. Sana ne kadar bağlı olduğumu biliyorsun. Onun için de elimden gelen yardımıda bulunmak isterim. Fakat söz veremem. Allaha emanet ol...»

Çok merbut bulunduğum hastaya ne gibi bir iyilikte bulunduğumu söyleyemem. Fakat hastam kendisini ziyaret ettiğimin ertesi günü bir daha uyanmadı. Belediye doktoru da tabii ölüm raporu verdi. Kadın benim çok sevdiğim bir arkadaşımın karısı idi, uğradığı mühlik kanserden müthiş ızdırab çekiyordu. Bu ızdırabı, bir doktor olmak sıfatıyla, dinlendirmem lâzımdı. Onun için, onu kolay bir ölümle, en büyük işkencesinden kurtardım. Beni mahkemeye verseler, bugünkü kanun mevzuatla beni mahkûm edebilirler. Fakat ne beis var. Vicdanım, beni her halde affeder...»

Sözün kısıası

Ankara
Neşriyat sergisi

E. Talu

Evvelisi gün, her taraftan davetli gelen kültür ve fikir adamlarının huzurlarile Ankarada açılan neşriyat sergisi önce rejim, sonra da sırasile Maarif Vekilimiz, Maarif Vekâleti, Derleme Direktörlüğü, Yayıncılık Direktörlüğü ve tabilerimiz için büyük ve önemli bir muvaffakiyettir.

Ebedî Atatürkün, sevgili milletine Sarayburnu parkında ilk dersi verdiği gündendir, harf inkılabının, mes'ud semereler vermiş olduğunu, nasıl yürüdüğünü ve kökleştiğini, onun sayesinde neler başarmış olduğumuzu bu sergi gözlerimizin önünde canlandırmıyor; ve eserin azametine hayran oluyoruz.

Atamızın o örneği gelmemiş dehasından doğan her inkılâb gibi, harf inkılabının da, bu milleti ıleriye ve aydınlığa çabuk ulaştırmak için ne derece lâzım olduğunu, bu sergiyi görünce daha iyi anlıyoruz.

Burada Arab harflerinin mahsullerinden de nünuneler var. Binbir muhtelif şeklele, yazılışında, dizilişinde ve basılışında çekilen ağır zahmetlerin izlerini taşıyan bu eserler, yeni harfler sayesinde büsbütün medenî, zarif, sevilis, sehîl bir manzara arzeden inkılâb neşriyatının yanında ne kadar cilız, ne kadar zavallı görünüyor!

Harf inkılabı neşriyatımıza umulmadık bir hız vermiş inkılâbî müteakıb, yazarlarda da, basanlarda da, okuyucularda da, yepyeni bir heves, teşevk uyanmış olduğu, koca salonları dolduran her kıymette eserlerin çokluğundan ve tenevvüünden belli oluyor.

Serginin tertibinde, Hasan Âli Yücel ile arkadaşlarının büyük ve şurlu emekleri var. Bu emekleri takdir ve tebci etmek kadir bilmemezlik olur. Bilhassa Yayıncılık ve Derleme Direktörleri Faik Reşid ve Selim Nüzhetin ancak hakikî meslek aşkı ile bu neticeye varması mümkün olan bu muazzam işi bu mükemmellikte başarmış olmaları kendilerine karşı bütün ziyaretçilerde hayranlık uyandırmıştır.

Kültür tarihimizin neşriyat ve bibliyografya faslında nam bırakmış eslavın isimleri altın harflerle serginin duvarlarına nakşedilerek, ziyaretçilerin tevkir nazarlarına arz edilmek suretile, haklarında kadirşinaslık gösterilmiş. Cumhuriyet rejiminin bu âlî cenabane hareketine şaşmamalıyız. Devir değişebilir. Lâkin Türkün maddî ve manevî varlığına gerçekten hizmet etmiş olanları unutmamak esasen bugünkü rejimimizin şiarındandır.

Evvelisi gündendir, yüzlerce halk Sergievine bu başarıyı görmek, ondan ibret almak üzere taşınıyor. Standların önünde en uzun duran ve en dikkatle bakıp hayranlığını gizlemiyen yabancılar, yabancı diplomatlardır. Bunlardan bir tanesi, ilk gün yanına sokulup, içten geldiği, sesindeki ihtizazdan belli olan şu samimî sözleri söyledi:

— Quel admirable peuple vous êtes! «Siz ne hayran olunacak bir milletsiniz!»

Evet! Tevazua lüzum yok.. Öyleyiz! Buna bir delil daha isteyenler Ankara neşriyat sergisini gidip görsünler.

E. Talu

TAKVİM

MAYIS

Kumül sene 1355	3	Arabi sene 1353
Nisan 20	Resmî sene 1939	Kasım 177

ÇARŞAMBA

GÜN	S.	D.	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
1	5	6	12	15	19	21
2	6	7	13	16	20	22
3	7	8	14	17	21	23
4	8	9	15	18	22	24
5	9	10	16	19	23	25
6	10	11	17	20	24	26
7	11	12	18	21	25	27
8	12	13	19	22	26	28
9	13	14	20	23	27	29
10	14	15	21	24	28	30
11	15	16	22	25	29	31

ISTER INAN, İSTER INANMA!

Aşağıda okuyacağımız satırları bir okuyucumuzun bize yolladığı mektubdan çıkarıyoruz:

«Şapkamı tütletemek üzere Galatasaray civarında bir şapkacıya girmiştim:

— Biraz beklিয়েceksiniz, dediler. Oturdum. Aradan üç beş dakika geçmemişti ki kapı açıldı, içeriye orta yaşlı bir zat

girdi, elinde bir çanta vardı. Masanın üzerine koyarak açtı, içinden siyah bir çubuk ile bir mum ve bir buhurdanlık çıkardı. Çubbeyi sırtına giydi, mumla buhurdanlığı yaktı, ben hayretle seyrediyordum. Derken cebinden bir de haç çıkararak bir elinde o, diğerinde buhurdanlık mağazayı dolaymaya koyuldu. Şapkacı kadın da arkasından gidiyordu.»

ISTER INAN, İSTER INANMA!

TELGRAF HABERLERİ

Kont Ciano - Gafenko mülâkatı nihayet buldu

Romada Macaristanla Romanya arasında bir anlaşmaya varmak imkânı araştırıldı

Roma 2 (A.A.) — Gafenko, Papa tarafından kabul edilmiştir. Gafenko, hari-ciyeyi nazırı Kardinal Maglione ile görüşmüştür.

İtalya ile Romanya arasındaki görüşmeler, bilâmel hitama ermiştir.

İtalyan mehafili, bu görüşmelerin pek dostane bir şekilde cereyan etmiş ve Roma ile Bükreş arasındaki münasebetlerin inkişafını itimadla derişip etmeğe medar olmuş olduğunu beyan etmektedir.

İyi malûmat almakta olan mehafile nazaran, görüşmeler şu noktalar hakkında

cereyan etmiştir:

1 — İtalya ile Romanya arasındaki siyasi ve iktisadi münasebetler ve bunların inkişafına şahid olmak arzusu.

2 — Romanya ve Macaristan arasındaki münasebetler ve Bükreşle Budapeşte arasında bir anlaşmaya varmak imkânı.

3 — Polonya - Almanya münasebatı, bu babda Romanın Gafenkoyu Polonyanın Danzig hakkındaki Alman metalibatını dostane bir surette tetkik etmesi için müdahalede bulunmağa ikna çalışmış olduğu tahmin edilmektedir.

İngilterede askerlik

Serbest İrlanda Cümhuriyeti mecburî askerliğin Şimali İrlandada tatbik edilmesine itiraz ediyor

Londra 2 (Hususî) — İngiltereye bağlı Şimali İrlandanın (Ulster) başvekil Lord Grigaven bu sabah Londra'ya gelmiş ve Başvekil Çemberlay ile yarın saat süren bir görüşmede bulunmuştur.

Bu görüşme esnasında, mecburî askerliğin Şimali İrlandada da tatbiki meselesi tetkik edilmiştir. Lord Grigaven, merkezî hükümetin bu hususta vereceği kararı tatbik hazır olduğunu bildirmişti.

Diğer taraftan serbest İrlanda cümhuriyeti Başvekil Devalera da, İrlanda meclisinin bugünkü toplantısında

beyanatta bulunarak, İngiliz mecburî askerlik kanununun Şimali İrlandada tatbikinin serbest cümhuriyete çok na-hoş bir tesir bırakacağını ve Dublin hükümeti ile İngilterenin dostane münasebatını ihlâl edeceğini söylemiş-tir.

Devalera, mecburî askerlik kanununun Şimali İrlandada tatbikine karşı Londra hükümeti nezdinde protestoda bulunduğunu ayrıca ilâve etmiştir.

Dublin belediye reisi de Çemberlay'n'e bir telgraf çekerek, kanunun Şimali İrlandada tatbik edilmesini rica etmiştir.

Eski Arnavudluk Kral ve Kraliçesi şehrimizde

(Baştaftı 1 inci sayfada)

Kral Zogunun geleceğini haber alan birçok kimseler kendisini, kraliçeyi ve veliahdı görmek üzere saat yirmi birden itibaren Sirkeci garını doldurmuşlardı.

Dün sabah şehrimize gelen haberlere göre kral hâmil trenin Sirkeciye muvasalat saati yirmi üç buçuk olarak tesbit edilmişti. Bilâhare kralın saat biri on geç geleceği söylendi. Fakat hususî tren yolda rötâr yaptığı için Sirkeciye bu saatte gelememiştir. Havanın güzel olu-

şundan da istifade eden meraklılar kral, kraliçe ve maiyetini muhakkak görmek kararla gardan dağılmamış, bilâkis bekleyenlerin sayısı çoğalmıştır. Eski kral için Sirkecide hiç bir mürasim hazırlanmamıştı. Halk garın dış kapısının önünde yer almış, vaktin geç olması hasebîle bütün kapılar kapatılmıştı. Kralın trenden indikten sonra gardan çıkması için yalnız garın merasim salonu açık bırakılmıştı.

Açık kapının tam önünde kral ve maiyetini misafir olacağı Perapalası oteline götürülecek olan 28 taksî bulunmakta idi. Beraberlerinde derhal götürülecek eşyayı nakletmek üzere de iki kamyon ayrılmıştı. Kralın otele gideceği yol boyunca polis teşkilâtı icab eden tertibat almıştı. Sirkeciye gelemeden birçok kimseler yol boyunca dizilmişlerdi. Bilhassa Perapalası otelinin önünde daha ziyade bir kalabalık görülmekte idi.

Halk trenin gecikmesinden sabırsızlanmakta ve vakit sabaha yaklaşıkça kalabalık azalmakta idi. Nihayet kral hâmil trenin düdüğü saat üçü on beş geç uzaktan işitildi. Bu esnada garı ihata edenler arasında bir kaynaşma oldu. Herkes bu tarihi simaları yakından görmek istiyordu. Tren ağır ağır gara girdi ve durdu. Vagondan evvelâ kral aşağıya indi. Kendisini karşılamak üzere peronda bulunanlar ilerlediler. Üzerinde açık renk bir palto bulunan kral hafifçe yorgun gözüküyordu. Kendisini karşılayanlara tebessüm etti. Sonra kraliçenin inmesi için kendisine elini uzattı. Evvelâ mürebbiyenin kocağında mavi bir kundağa sarılı bulunan küçük veliahd

otomobile götürüldü. Bilâhare kraliçe üzerinde kralın aynı renk de bir manto olduğu halde başı açık, Zogunun kolunda otomobile doğru ilerlediler.

Hususî trende bulunan kralın maiyeti de onları takiben gardan çıktılar. Evvelâ kraliçe ve kral hamil 2177 numaralı taksî Perapalasa doğru hareket etti. Bilâhare maiyeti erkânı ikişer, üçer, gar kapısında bekletilen otomobillerle binerek kralın otomobiliyi takip ettiler.

Kral hâmil otomobil Sirkeciden ayrıldıktan sonra Paket postahanesine doğru saptı, oradan Eminönüne çıktı, Köprüyü geçtikten sonra tramvay yolunu takiben Perapalasa geldi. Vaktin çok ilerlemiş olmasına rağmen Perapalası otelinin önünde epeyce bir kalabalık birikmişti. Kral ve kraliçe Perapalasta doğrudan kendilerine tahsis edilen dairelerine çıktılar. Kralın maiyeti de birer birer otele gelecek dairelerine yerleştiler.

Kralı ancak uzaktan görmeğe muvaffak olan Sirkecideli meraklıların uzun müddet daha burada kaldıkları ve krala aid eşyanın kamyonlara yükletilmesini seyrettikleri görüldü.

Kral ve maiyetini İstanbulu getiren hususî katar 5 yolcu 3 bağı 2 otomobil vagonundan müteşekkildi. Kral ailesine aid 4 otomobil de beraber getirilmiştir.

Kralın bir müddet Perapalasta ikamet ettikten sonra Büyükdada veya Büyükderede yerleşeceği söylenmektedir.

Fiist'inde çarpışmalar

Hayfa 2 (A.A.) — Evvelki akşam bir askerî karakol ile bir Arab çetesi arasında ateş teati edilmiştir. Atılan mermilerden biri civarda bulunan bir manastırın penceresinden girerek bir İtalyan rahibesini yaralamıştır.

Cetelerin mühim bir taarruzu

Hayfa 2 (A.A.) — Arab çeteleri Kar meldağı civarında İngiliz katabatını muhasara etmişlerdir. Çeteler Nasıraya hücum ederek şehre girmişler ve İngiliz taraftarı olan Arab ailelerinin evlerine ateş verdikten sonra şehirde iki saat kalmışlar ve bilâhare İngiliz kuvvetlerinin muvasalatı üzerine çekilmişlerdir.

Hariciye Vekili siyasi hâdiseler hakkında Partide izahat verdi

Ankara 2 (A.A.) — C. H. Partisi meclis grubu bugün 2-5-1939 saat 15 te reis vekili Hilmi Uranın reisliğinde toplandı.

Söz alan Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu, son hafta zarfında cereyan eden dünya siyasi hâdiselerini ve bunlardan bilhassa bizi entere-se eden kısımları çok canlı ve vazih şekilde izah etti.

Saracoğlunun izahatını büyük alâka ile dinliyen grup, bu beyanatı tamamilen tasvib etti. Ve ruzamede müzakere edilecek başka bir madde bulunmadığı için reislikçe celseye nihayet verildi.

Alman - Macar dostluğu

Berlin müzakereleri bitti, Nazırlar Peşteye döndüler

Berlin 2 (Hususî) — Hariciye nazırı fon Ribbentrop tarafından Macar nazırları şerefine verilen ziyafet esnasında, Alman - Macar dostluğunu tebarüz ettiren hararetlî nutuklar teati edilmiştir.

Macar başvekilî Teleki, Ribbentropun nutkuna cevaben ezümle demiştir ki: «Biz ancak teğriki mesai ve Berlin - Roma mihverinde birleşen dostlarımızın yardımı sayesinde eski Macaristanın topraklarına kavuştuk. Macar hükümeti, mihver devletlerle bu emniyetli birlik siyasetine devam etmeğe kat'iyetle azmetmiştir. Ve aynı sükûnet ve dostluk hislerini izhar edenlerle birlikte çalışmağa hazır bulunmaktadırlar.

Japonyada şiddetli bir zelzele daha oldu

1000 ev yıkıldı, ölenler ve yaralananlar var

Tokyo 2 (A.A.) — Japonyanın şimal batısındaki Akitada vuku bulan zelzelede birçok kimseler ölmüştür. 50 kadar yaralı, 13 ölü vardır. 1000 kadar ev yıkılmıştır.

60 bin kişi geceyi dışarıda geçirmiştir.

Amerikada

Redding 2 (A.A.) — Amerikada Saat 21,53 te şimal Kaliforniyasında şiddetli bir zelzele olmuştur. Birleşik Amerika devletlerinde mevcut yegâne yanardağ olan Lavvenden sıcak dumandan çıktığı görülmüştür.

İngiliz - Alman münasebatı

Alman büyük elçisi de Londraya dönüyor

Londra 2 (Hususî) — Geçen hafta vazifesi başına dönmüş olan İngilterenin Berlin büyük elçisi Sir Nevil Henderson, bugün ilk defa olarak hari-ciyeye nazırı fon Ribentrop ile görüşmüştür.

Diğer taraftan, emin bir membadan bildirildiğine göre Almanyanın Londra büyük elçisi fon Dirksen, hafta sonuna kadar vazifesi başına dönecek-tir.

Alman orduları Paşumandanı Libya'da

Roma 2 (Hususî) — Alman orduları kumandanı General Brauşç ile İtalyan Erkânî Harbiye Reisi General Parrani, bugün hava yolu ile Libyaya vasisil olmuşlardır.

Dün yapılmış mukarrer olan bu seyahat, hava şartlarının fenalığı dolayısıyla geri kamıştır.

Nafia Vekilinin Berlin seyahati intıbaları

General Fuad Cebesoy Ankaraya döndü

Evvelki gün Berlinden şehrimize dönen Nafia Vekili General Alı Fuad Cebesoy, dün akşam refakatinde hususî kalem müdürü Ziya Meriç olduğu halde Ankaraya hareket etmiştir. Alı Fuad Cebesoy dün hareketinden evvel Perapalası otelinde kendisini ziyaret eden bir muharririmize, Alman devlet reisi Hitlerin doğum yıldönümü merasimi münasebetiyle Berlince yapmış olduğu seyahate dair intıbalarını şöyle anlatmıştır.

«Almanya girişiminde ve orada ikametimizde olduğu kadar, Almanyayı terkederken de her taraftan heyetimize karşı gösterilen büyük hüsnü kabul ve dostane muameleyi bilhassa kaydetmek ve hakkımızda gösterilen bu duygular-dan dolayı müteşekkîr olduğumuzu söylemek isterim. Nisanın 20 nci günü öğleden sonra Alman devlet reisi Hitler, doğumlarının 50 inci yılını kutlulamaya gelen misafirlerini kabul ettikleri sırada, heyetimize karşı hususî bir alâka ve nezaket göstermişler ve sözlerinin arasında milletimize, ebedî Şef Atatürke ve Millî Şefimiz İsmet İnönüne karşı birçok vesilelerle takdîrkâhlik ve hayranlık duygularını tekrar eylemişlerdir.

Şerefli milletimizin ve büyük şeflerin yabancısı bir memleketin dostluk havası içinde büyük bir devlet reisi ağzından samimî ifadelerle takdiri heyetimizi pek mütehasis etmiştir. İnsan; Türklüğünün ve Türk olmanın şeref ve iftiharını böyle vakitlerde ne kadar geniş bir vüs'atle hissediyor.

Yeni Alman devlet ricalı, hususile hariciye nazırı Fon Ribbentrop memleketimize ve milletimize karşı olan pek samimî hislerini ifade etmeğe Führerin hissiyatına ayrıca iştirak etmiş bulunmaktadırlar.

Merasimden sonra Almanyanın birçok şehirlerini gezip dolaştık. Devlet merkezini olduğu gibi, oralarda dahi muhabbet ve hüsnü kabul gördük. Esasen ben ve arkadaşlarımızın ekserisi Almanyayı pek eskiden tanırız. Fakat bu defa gördüğümüz Almanya, üçüncü Rayş idaresi altında daha geniş ve şümüllü bir tekâmül ve faaliyet göstermektedir. Bu değişiklikler esnasında askerî, partinin ve milletin kaynaşmasına ve tek bir varlık haline gelmesine vesile olacak muazzam müesseseler meydana getirmiştir.

Sanayi, inşaat ve imar işleri her tarafa büyük bir inkişaf göstermekte olduğu gibi yeni otomobil yolları şebekesinin mü-kemmeliyeti ve hava münakalâtı faaliyetleri ve dizel motörlerle işliyen trenler, Almanyada misafir ve zaman mefhumunu ortadan kaldırmıştır.

Almanyada gördüğümüz bu geniş tekâmül, burada bir iki satırla anlatılamaz. Bunu elbet siz de takdir edersiniz. Fakat Ankaraya hareketim dolayısıyla bu kadarla iktifa ediyorum.»

Londradaki Almanlardan bazıları hudud harici ediliyorlar

Londra 2 (A.A.) — Mareşal Göringin gazetesi olan National Zeitungun muhabiri Londradaki Alman istihbarat bürosunun şefi von Rosele on beş gün içinde İngiltereden çıkması için dahiliye nezaretince emir verilmiştir.

Diğer taraftan İngilterede misafirperverlikle telif götürmeyen faaliyetlerde bulunan diğer bazı Almanların da bir listesi Alman büyük elçiliğine tevdi edilmiştir. Bunlar da on beş gün içinde İngiltereden ayrılacaklardır.

Almanyanın mukabelesi

Berlin 2 (A.A.) — İngilterede bulunan Almanlardan 9 kişinin hudud harici çıkarılmasını mevzuu bahseden Völkischer Beobachter gazetesi diyor ki:

«Enebi tebaalarımıza insani büyük bir milletin yapması yakışıksız olan bu muameleyi Almanya cevabsız bırakmaya-caktır.»

Londra 2 (A.A.) — Londra sosyetesinin tanınmış simalarından olan Alman Bayan von Griesheime İngiltereyi terketmesi dahiliye nezaretince tebliğ edilmiştir.

Siyaset ALEMİNDE

Leh - Alman münasebeti

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Son günlerde Almanya ile Lehistanın arasını gün geçtikçe açılmakta görüyoruz, denilebilir ki bir romantizma sızısı gibi Avrupanın muhtelif köşe ve bucağını doışan siyasi nevrâlji merkezi, bu defa da sahasını tebdil etmiş ve Alman - Leh hududunda karar kılmıştır. Bazı Avrupa kaynaklarının verdikleri haberlere istinad ederek bugünden yarına bir Leh - Alman harbine intizar etmek doğru olur mu, olmaz mı? Bu suale, bana kahrısa kat'i bir cevap vermek henüz mevsimsizdir.

Almanyanın bugün Lehistanın eînde bulunan bir takım kısımları vardır ki bu devlet bu toprakları ister. Lehistan, Almanyanın bu hakkını münkir değildir. Fakat bir iadeden ziyade bir hukuki anlaşmaya mütemayildir. Bu arada, Almanyanın muhtelif davalarında ileri sürdüğü bir tezi ve bir formülü benimsiyerek buraların Leh hayatı menfaatlerinin ta'allük ettiği topraklar olduklarını bildirmek suretiile bir nevi siyasi istihzada bulunur. Leh - Alman münasebatı, şimdilik bu umumi çerçevede dahilinde müteale edilmeğe lüzum geliyor. Filvaki Hitlerin nutkuna bugünlerde Leh hariciye nazırının bir cevap hazırladığı meçhul bir şey değildir. Fakat miralay Bekin bu hususta söyleyeceği şeyler ne olursa olsun, esaslı bir uzlaşma zihniyeti ile meşbu değilse, vaziyetin değişmesine imkân yoktur. Kaldı ki Almanya ile Lehistan arasında mevzuu bahsolan mesele, yalnız Dançığ ve onun koridoru değildir. Al-manya şarka uzamak azindedir. Bu uzanış Romanya istikametine tevaccüh etmeyebilir. Fakat Almanya, bütün hareket ve faaliyetle Sovyet Rusyaya ta-karrüb etmek ve onunla hemhudud olmak gayretindedir. Onu bu hududdan ayıran Lehistan gibi koskoca bir mananın nasıl aşılabileceğini soranlara, işte asıl davanın da bu olduğu söylenerek cevap verilebilir. Almanyanın iddiasına göre, onu, içine hapsedilmek istenilen çemberden ancak böyle bir şarka uzanış kurtarabilir. Çemberden kurtulmak demek ise, onun için ilk madde kaynaklarına kavuşmaktır. Şu vaziyet gösteriyor ki dava, zannedildiğinden çok daha büyüktür. Bu mudal meseleyi nasyonel sosyalist Almanyanın nasıl halledeceğini sormak zamanı henüz gelmemiştir. Almanya, ister istemez bu emeline varmak için Lehistanla anlaşacaktır. Anlaşmaya mecburdur. Veyahud kendisi için çizdiği büyük bir istikbalden feragat etmek ızdırımda kalamaktır. Bütün zevahir, şimdilik Almanyanın böyle bir feragate kolay kolay razı olmayacağını gösteriyor.

Selim Ragıp Emeç

İngiliz, Fransız, Rus Hariciye Nazırları toplanıyorlar mı? Londra 2 (A.A.) — Daily Express gazetesi, Sovyet Rusyanın sülh cephesinde çalışması için 15 Mayısta Cenevrede İngiliz, Fransız ve Sovyet Hariciye Nazırları arasında müzakereler olacağını haber almıştır.

Heyetimiz irandan dün hareket etti Tahrân 2 (A.A.) — Anadolu Ajanının hususî muhabiri bildiriyor: Türk heyeti Rana Tarhan riyasetinde Başvekilî, meclis reisini ve Hariciye Vezirini ziyaret ederek veda eylemiştir.

Orgeneral Kâzım Orbay ayrıca askeri makamata da veda etmiştir. Askerî kit'amız bugün saat 14 te, heyetimiz ise saat 15 te otomobillerle Tahrandan ayrılmıştır.

Alman filosu İspanyol sularını terketti Cebelüttarik 2 (A.A.) — Tanca, Ceta, Cadix, Algezir ve Malagada bulunmakta olan Alman harb gemileri buraları bugün terkederek boğazı garb istikametine geçerek uzaklaşmışlardır.

Süt içip zehirlenenlerin sayısı 40 ı buldu

Zabita, adliye ve belediye teşkilâtı hâdise hakkında tahkikat yapmakta olup bozuk süt satanların hüviyetlerinin tesbitine çalışıyor

Bahar bayramı münasebetile, evvelki gün, eski bir an'eyeye uyararak süt içenlerden birçoklarının zehirlenme alâmi gösterdiklerini ve bunların gerek Cer-rahpaşa ve gerek Haseki hastanelerinde tedavi altına alındıklarını yazmıştık.

Cerrahpaşa hastanesinde tedavi altına alınan ve yatırılan biri erkek, diğeri kadın olmak üzere iki kişidir. Zehirlenenlerin çoğu Haseki hastanesinde tedavi edilmiş ve yatırılmıştır. Bu müdracatler tevali ede ede otuzu aşmıştır. Gerek hastanede yatanların, gerek ayakta tedavi edilenlerin mecmuu 40 a balığ olmaktadır.

Zabita tarafından yapılan tahkikatta, süten zehirlenenlerin hüviyetleri tesbit olunmuştur.

Şimdiye kadar zehirlenme arazi gösterilerek tedavi altına alınanlar şunlardır:

Şehzadebaşında Kovacılar ocağında oturan Dimotrola, kayınvaldesi Porisil ve akrabalarından Piro; Fatihte Hoca (Devamı 11 inci sayfada)

Tahlil edilmek üzere mühürlenmiş süt numuneleri

Müteferrik:

Vali bugün Silivriye gidiyor

Vali Kadıköy ve Boğaziçinin yollarını teftiş etmiş, Baltalimanında yapılacak gazino işleriyle meşgul olmuştur.

Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar bugün Silivriye gidecek, hükümet konağının temelatına merasiminde bulunacaktır.

Vali Ankara'ya gidecek

İstanbul Vilâyet ve belediye bütçeleri Ankara'ya gönderildiği esnada, Vali de Ankara'da bulunacak, lâzım gelen makamlara şifahi izahat verecektir.

Arkeoloji mütehassısı geliyor

Sultanahmed camisinin arkasındaki sahadada hafriyat yapmak üzere davet olunan arkeoloji mütehassısı Bakster, birkaç güne kadar şehrimize gelecek - tir.

Sık sık hafriyat yapılmakta olan Sultanahmed camisinin arkasındaki saha, badema bir arkeoloji mahalli it - tihaz edilmek üzere bu saha üzerindeki bazı arsaların istimlakine başlanmış - tir.

Dış piyasalarda tütün, sigara ve şarapların sürümü artırılacak

Inhisar maddelerinin dış piyasalarda rağbet ve sürümünü artırmak için bir faaliyet programı hazırlandı

Inhisarlar umum müdürlüğü bütçesi - nin Büyük Millet Meclisi bütçe encüme - ninde müzakeresinde hazır bulunarak şehrimize dönen inhisarlar umum müdü - rü Adnan Halet Taşpınar, Ankara temas - ları hakkında dün şube müdürleriyle gör - rüşmelerde bulunmuştur.

Haber aldığımız göre, inhisarlar id - resinin faaliyetini arttırmak ve inhisar maddelerimizin yabancı memleketlerde sürümünü çoğaltmak maksadile yeni tedbirler alınmıştır. Bilhassa önümüz - deki malî yıl için geniş bir faaliyet programı hazırlanmıştır. İdarenin yeni bütçesinde eksper, harmancı gibi tütün teknisyenleri ve mühendisler ve diğer teknik elemanların kadroları takviye e - dilmiştir. Bu suretle tütün harmanları daha iyi bir şekilde yapılacak ve yeni tip sigaralar vüde getirilecektir.

Ayrıca yeni bütçeye yaprak tütün ve sigaralarının dış memleketlerde satı - şının artırılması için mühim bir propa - ganda tahsisatı konmuştur. Şarab ihra - catını teşvik için ötedenberi ihracatçı - lara verilen prim tahsisatı da artırılmış - tir. Yeni malî sene içinde bilhassa tütün - lerimizin çok rağbet gördüğü Amerika ve Avrupanın büyük merkezlerinde ge - niş propaganda yapılacaktır.

Dentz işleri:

Bugün 400 seyyah geliyor

Yunan bandıralı Andros vapurile bugün limanımıza muhtelif milletlere mensub 400 seyyah gelecektir. Seyyah lar şehrimizde 1 gün kalacaklardır.

Çöp mavnasından denize düşen bir amele boğuldu

Evvelki gün Yenikapı açıklarında denizde bir kaza olmuş, Belediyenin çöp mavnasından denize çöp dökmekte olan Receb adlı bir amele, bir mavna - dan diğerine atlarken müvazenesini kaybederek denize düşmüş ve boğul - namamıştır.

Inhisarlarda:

Tütünlerimiz hakkında bir kitab hazırlandı

Inhisarlar İdareci tütünlerimiz hak - kında ingilizce bir eser hazırlanmış ve bu kitab iyi bir şekilde tabetirilmiş - tir. Bu eser beynelmil Nevvyork ser - gisinde ve İngilterede de dağıtılacak - tir.

Şehirler arasında hava yolcu seferleri dün başladı

Havanın muhalefeti yüzünden evvelki gün yapılamayan İstanbul - Ankara, Ankara - İzmir ve Ankara - Adana şehir - leri arasında tayyare ile yolcu nakliya - tına dün sabahdan itibaren başlanmıştır. Devlet Havayollarının bir tayyaresi dün saat 9,30 da yedi yolcu ile Yeşilköyden Ankaraya hareket etmiş ve 11,30 da An - karaya varmıştır.

İstanbuldan İzmir ve Adanaya giden - ler Ankarada tayyare değiştirmişlerdir. Dün saat 14,45 te Ankaradan Adanaya ve 15,05 de de İzmir'e birer tayyare kal - dırılmıştır.

Devlet Havayolları idaresi yakında İs - tanbul, Ankara, İzmir ve Adanada tenez - züh uçuşları tertib edecektir. İdare İs - tanbuldan kalkan bir tayyarenin hem An - kara, hem de İzmir ve Adana yolcuları için kâfi gelebileceğini hesabıyarak icabında fazla tayyare kaldırmak için tedbirler almıştır.

Tepebaşında bir tiyatro ve bir bar binası yapılacak

Tepebaşındaki Gardenbar binasının yı - kılmasına pek yakında başlanacaktır. Be - lediye yeni bir gardenbar yapacaktır. Bu iş mimar Gotyeye verilmiştir. Fransız mimarı, şehircilik mütehassısı Prostun fikrini aldıktan sonra projesini hazır - laşmağa başlayacaktır.

Belediye, Tepebaşında şimdiki tiyatro binasını yıkarak burada muazzam bir ti - yatro binası yapmak istemektedir. Büy - lece Gardenbarla tiyatro binası yanyana bulunacaktır.

Vali ve belediye reisi Lütfi Kırdar Şeh - zadebaşında yapılması kararlaştırılan kon - servatuvar binasının aynı yerde inşasına muvafakat etmiştir. Yalnız yeni bina ev - lece hazırlanan bir buçuk milyon lira - lık projeye göre yapılmayacak, yeniden bir proje hazırlanacaktır. Yeni projede Şehzadebaşında bir konservatuvar mek - tebi ile buna mücavir bir tiyatro salonu bulunacaktır. Binanın beş yüz bin lira - dan daha aza çıkarılmasına çalışılacak - tir. Bu işlerle meşgul olmak üzere bir iş - tişare heyeti teşkil edilmiştir. Heyet dün Lütfi Kırdarı ziyaret ederek direktif al - mıştır.

Kilosu 100 paradan fazlaya buz satanlar cezalandırılacak

İstanbul Şehir Meclisi dün toplanmış, bütçe hazırlıkları tamamlanmadığı için toplantıları ayın on beşine kadar temdid etmiştir. Vali ve belediye reisi Lütfi Kı - rdarın riyaset ettiği dünkü toplantıda, 1939 belediye adi masraf bütçesile mül - hak varidat ve masraf bütçeleri hakkın - da bütçe encümeni esbabı mucibe lâyi - hası müzakere ve kabul edilmiştir.

Mezbahanın bütçesi müzakere edilir - ken azadan biri şehirdeki buz satışına te - mas etmiş, bazı semtlerde yaz günlerin - de buz bulmanın kabil olmadığını ve buzların tesbit edilen fiatın fevkinde sat - ıldığı anlatmıştır. Azanın bu şikâyeti - ne Lütfi Kırdar tevab vererek.

« Bu hususta tetkikler yaptırılmakta - yız. Yaz günlerinde hemen her tarafta buz bulundurulması temin edilecek, bu - zun kilosunu yüz paradan fazlaya satan - ları cezalandıracağız.»

Buz hakkında staj yapmak üzere Av - rupaya gönderilecek talebinin tahsili için üç senedenberi belediye bütçesine 3400 lirahık bir tahsisat konmakta idi. Bu miktar bu sene 2000 liraya indirilmiştir. Azadan biri bu para ile Avrupada bir makine mühendisinin tahsil edebilece - ğini söylemesi üzerine, münakaşa mev - zuu açılmış ve neticede bütçeye paranın konmasına rağmen henüz tahsil için Av - rupaya kimse gitmediği anlaşılmıştır.

Darülâcezeye Düşkünleri denilmesi tasavvur edilmekte idi. Şehir Meclisi bu adı beğenmemiş, Darülâcezenin Yardım Yurdu olarak kabulüne karar verilmiştir.

Yerli mallar yabancı memleket mamulâtı diye satılıyor

Yerli malların sağlamlığı hakkındaki kanaati sarsacak mahiyette olan bu iş etrafında tetkikat yapılıyor

Bazı firmaların yerli fabrikalara si - parış ettikleri kumaşlara yabancı mar - kalar koyduklarını ve bu suretle yerli kumaşları Avrupa kumaşı diye sattıklarını yazmıştık.

Haber aldığımız göre İktisad Vekâ - leti bu mesele ile yakından alâkadar olmuş ve şehrimize İktisad müfettiş - lerinden birini göndererek tetkikat yap - tırmağa başlamıştır. Halkın yerli mal - larının sağlamlığı ve zarafeti hakkın - daki kanaatini sarsacak mahiyette gör - rülen bu mesele, aynı zamanda haddi - zatında bilfarz 6 liralık bir kumaşın metresinin 12 liraya satılması gibi bir şekilde de tezahür ederek aynı zaman - da müstehlikin aldanmasını da intac etmektedir.

Birkaç firma İngilterede mevsimin en son desenlerini ve karakteristik mo - delleri seçerek bu numuneleri yerli fabrikalara örnek diye vermekte, ve bunlara yabancı memleket mamulâtı markası vurdurarak büyük parti sipa - rişlerle bu desenlerin yalnız kendi fir - malarına yapılmasını temin etmekte - dirler.

Fevkalâde cinsler müstesna olmak şartile, dahilde iyi cins Avrupa ku - maşları derecesinde kumaşlar yapı - lmakta olup, bunların ecebî mamu - lâtı gibi gösterilmesinde geniş bir müs - tehlik tabakası fiat bakımından fevka - lâde aldanmaktadır. Bundan, sipariş verenlerle, toptan satış yapanlar bir hayli müstefid oldukları gibi, bilhassa perakendeci ve terzilerde bir misline yakın bir miktarda ve yabancı marka - yı halkın aleyhine istismar ederek ka - zanç temin ettikleri tahakkuk etmiş bu lunmaktadır.

Bu usulün gitgide diğer sanayi şü - belerine de temas ederek, yerli mamu - lâtın meselâ Fransız köselesi ve Ame - rikan videlâsi diye satılmağa başlan - cağı ve bundan gerek halkın ve gerek - se millî sanayinin zarar göreceği de mu - hakkak bulunmuştur.

İktisad Vekâletinin bu şekilde hiç de meşru görülmiyen bir usulün genişle - mesine mâni olacak tedbirleri derhal ittihaz edeceği muhakkaktır.

Fransa rejisi mühim miktarda tütün alacak

Fransız rejisi memleketimizden mü - him miktarda tütün almağa karar ver - miş ve şehrimizdeki mümessilli vası - tıle bir münakaşa açtırmıştır. Münaka - sa şartnamesi alâkadarlara gönderil - miştir.

Kuzu derileri müsaid fiatlarla satılıyor

Piyasaya yeni mahsul kuzu derileri

gelmekte ve bu yıl havaların müsaid gitmesi sebebiyle hayvanlar iyi şartlar dahilinde yetişmiş olduğunratı, sık - letleri fazla olan bu mallar derhal müs - teri bulmaktadır.

teessüs etmiş bulunan yerli eldivenci - Birkaç senedenberi memleketimizde lik sanayiinde kullanılan bu cins mal - ların birincileri çifti 150 - 160 kuruş arasında satılmaktadır.

Şehrimizde bir seyyar sergi açılacak

Letonya hükümeti memleketlerimiz arasındaki iktisadi münasebetleri inki - şaf ettirmek maksadile şehrimizde sey - yar bir sergi açmağa karar vermiştir.

Letonya ihracat mallarının bazı nü - munelerini ihtiva edecek olan bu sergi 10 Mayıs tarihinde Tophanedeki De - nizbanka aid yolcu salonunda açılacak ve iki gün devam edecektir.

Sergiye Letonya harici ticaret şube - si müdürü de refakat etmekte olduğun - dan Letonya ihracat maddeleri hakkın - da malûmat ve izahatı da öğrenebile - ceğlerdir.

Şehzadebaşı
TURAN Tiyatrosunda
Bu gece dünyaca
tanınmış meşhur piyes
(SAMSON)
okuyucu bayan Aysel Atilla revüsü

Bugün
ALKAZAR
Sinemasında
TAHİRAN ve TRADER HORN
filmlerine nazire olarak
yapılan harikalar filmi:

KAPLAN ÇOCUK

Tim Taylor tarafından çevrilmiş
her sahnesi binbir heyecan ve
sergüzeşt dolu bir şaheser

Kadınlar sevecek...

ARSEN LUPEN'i Erkekler gıpta edecekler... Centilmen Karmanyolacıların en sevimlisi ve en zarifi **ARSEN LUPEN'in** YENİ MACERALARI ve **AŞKLARINI MELVYN DOUGLAS** ve **VIRGINIA BRUCE** tarafından yaratılan Fransızca sözlü

ARSEN LUPEN'in DÖNÜŞÜ

Filminde gözleriniz önünde canlandıracağız.

Yarın akşam **SARAY** Sinemasında

Büyük Muharrir **FRANCIS CARCO** ya
büyük Akademi mükâfatı kazandıran...

Ateşli **VIVIANE ROMANCE'a** Zafer tacı giydiren...

Kadınlar Hapishanesi

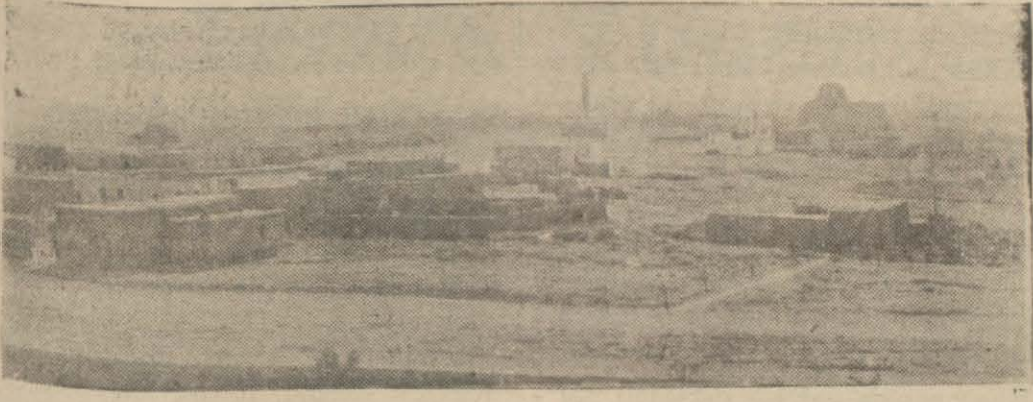
Yarın Akaşam **LÂLE** Sinemasında
saat 9 da

Numaralı koltuklarınızı lütfen evelden aldırınız. Tel: 43595

Kızıltepede imar faaliyeti arttı

Kazanın en mühim sekiz köyünü teşkil eden Ortagursta tütüncülük ilerliyor, ancak tütüncülere bir ekisiper gönderilmesi bekleniyor

Kızıltepeden bir görünüş

Kızıltepe (Hususi) — Milâddan evvel Üst Mezopotamyanın en kalabalık ve müterakki bir şehri ve Artık oğulları zamanında da gene güzide bir belde iken padişahlık devrinde maruz kaldığı ihmal ve lâkaydı dolayısıyla eski mevki ve ehemmiyetini tamamen kaybeden Kızıltepe Cümhuriyete yüz nüfuslu küçük ve harab bir köy halinde intikal eylemişti. Göz alabildiğine geniş toprakların orta yerinde ve tarihî sel âsarı arasında göze çarpan kasaba bugün kendisine bağlı köylerden hiç de farklı bir manzara taşımamakta idi.

938 de kaza haline ifrağ edilen Kızıltepe beş yıl içinde tamamen denecek surette değişti. Geniş bir cadde, muntazam bir çarşı, hükümet konağı, jandarma dairesi, park, Atatürk büstü, köprü ve menfezler, ışık, ilk mektep, resmî ve hususî diğer mebanî hep geçen beş yılın mahsulüdür.

Kaymakam ve belediye reisi Kâmrân Tuğman köylerden çoğunda kanunu tatbik suretile güzel eserler meydana getirmiştir. Bugün köylerden çoğuna otomobile gidilebilmektedir. Jandarma nümüne karakolları, köy odaları, köprü ve menfezler havalıyı süsleyen âsardandır.

Kaza halkının başlıca meşguliyetini ziraat teşkil eder. Toprak fevkalâde münbit ve mahsuldür. Her yıl epeyce buğday ve arpa ihracatı yapılır. Davarcılık da mühim bir servet membaını teşkil eder. Halk maarifseverdir. Merkezde modern bir ilk mektep binası ve bazı köylerde üç sınıflı okul kurakları yapılmıştır. Fakat, duyulan ihtiyaca nazaran daha dört bu kadar mektebe lüzum vardır. Merkezde Artık oğullarına aid kıymetli âsardan tarassud kulesi bir cami harabesi vardır. Tarassud kulesi mevcudiyetini hemen aynen muhafaza edebilmiş de büyük tarihi ve mimarî kıymeti haiz olan cami bakımsızlık yüzünden harab düşmüştür. Yüksek değerini takdir eyleyen sayın İlçebay Kâmrân Tuğman tamir ve muhafazası için Evkafdan dört bin liralık bir tahsisat almağa muvafak olmuştur. Bu para ile cami esaslı tamir görecektir ve muhteşem bir Türk san'at eseri mahvolmaktan kurtarılacaktır.

Kızıltepenin en mühim sekiz köyünü teşkil eden Ortagurs mntakası hal-

kının yegâne meşguliyetleri tütüncülükdür. Topraklardaki arıza dolayısıyla halk başka bir işle ve meselâ ziraatle uğraşamaz. Arazi tamamen dağlıktır. Dar vadide tütünden başka bir şey ekme imkânı yoktur.

Ortagurs tütünleri piyasalarda nefasetile meşhurdur. Samsun avarında mahsul yetiştiren bu mntaka tütüncülüğü son senelerde büyük bir buharan geçirmişse de idarenin gösterdiği alâka üzerine eski seviyesini bulmağa başlamıştır. Ne yazık ki; ekim, idrak ve kurutma pek basit ve iptidai tarzlarında yapıldığı için matlûb randman elde edilemiyor. İnhisarlar Umum Müdürlüğü buraya bir ekisiper gönderdiği halde memleket ve idare hesabına büyük bir hizmette bulunmuş olacaktır.

Mntakayı teşkil eden köylerin nüfusu üç bindir. Bu üç bin insanın maiyet yolunu münhasıran tütüncülük teşkil eder. Bir ekisiper marifetle fennî usuller halka gösterilip öğretildiği takdirde hem mahsul kalite itibarile en yüksek mertebeye vâsıl olur, hem de halk büyük bir refaha kavuşur.

izmit içindeki ahırlar kaldırılmalıdır!

İzmitten yazılıyor: Şehir içinde ve mahalleler arasında birçok ahırlar mevcuttur. Belediye yapılan müteaddid şikâyetlere rağmen umumi sıhate çok muzır olan bu ahırlar, şehirden ve mahalle arasından bir türlü kaldırılamamıştır.

Bundan başka, başboş olarak at, inek, öküz, merkeb, koyun gibi bazı hayvanların mahalleler arasında ve aralarda doluşmakta olduğu ve bilhassa Kozluk mahallesinde bunlara daha sık rastlandığı ileri sürülmektedir.

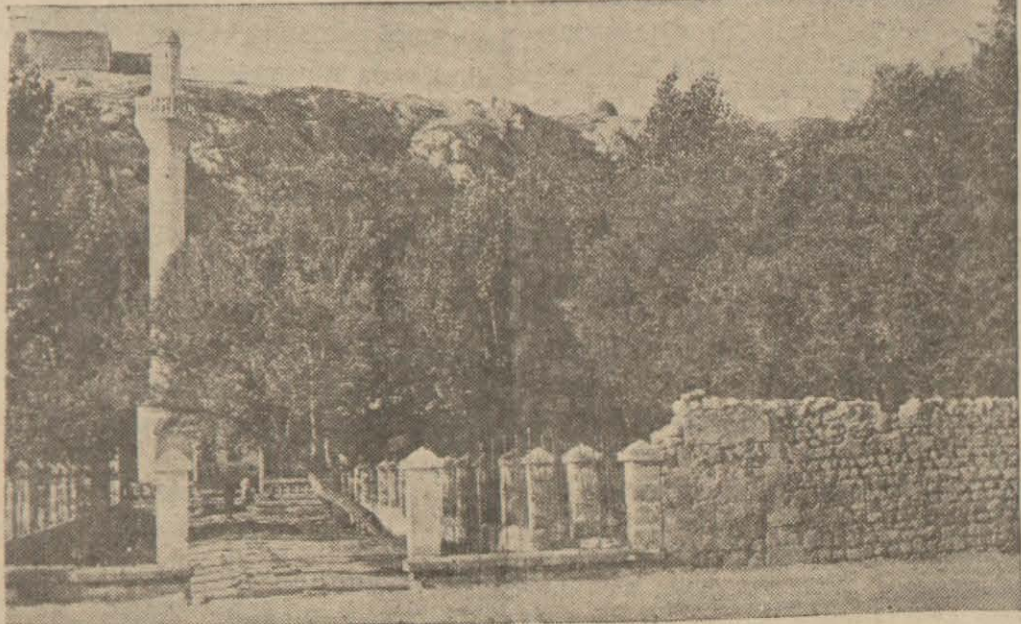
Yeni belediye heyetinin nazarı dikkatine arz ederiz.

Değerli bir San'atkarımızı Kaybettik

Gezbe (Hususi) — Bir at gezintisi yaparken düşen ve kaza neticesinde ölen İstanbul Konservatuvarı muallim muavinlerinden viyolonist İskender Ardanın cenazesi çok hazin bir şekilde yapılmış ve cenaze bir otobüse konarak İstanbul'a gönderilmiştir. Resim İskenderin cenazesinin götürülüşünü gösteriyor.

Urfada mesire hayatı başladı

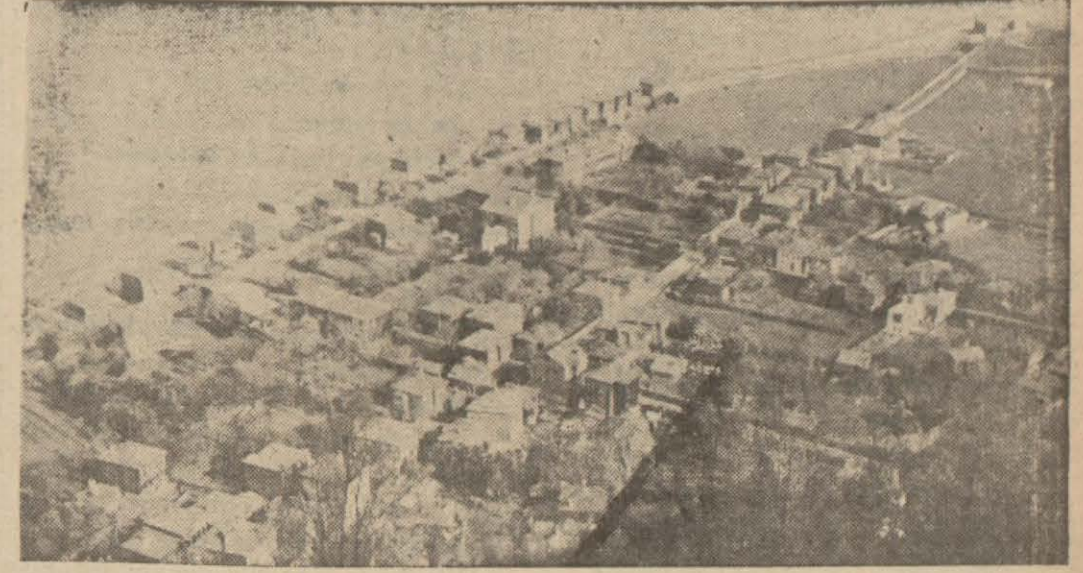

Urfa (Hususi) — Sıcaklar tesirini göstermiş ve mesire hayatı başlamıştır. Urfa, mesirelerinin bolluğu ve güzelliği ile meşhurdur. Bunlar arasında Aynı Zeliha, tabir edileni bin bir tabiat güzelliğini üzerinde cemetmiştir. Belediye bir kısmını satın aldığı bu güzelikler mecmuasını muntazam bir park haline getirmek kararındadır. Aynı Zeliha, aynı zamanda bir çok efsanelerin

toplandığı, bir yerdir. Urfa'nın ön kısmını bahçeler kaplamıştır. Halk yazın bu güzel ve bol verimli bahçelere çıkar. Şehirde fazla sıcak yapar. Bu itibarla memurlar Cumartesi ve Pazari sabırsızlıkla gözler. Maamafih 15 Mayıs'tan itibaren öğleden sonraları mesai yapılmıyacaktır. Resim Urfa'nın güzel mesirelerinden birini gösteriyor.

Ayancık Karadenizin en uyanık kazası oldu

Belediye faaliyeti arttı, kasaba yepyeni bir çehre arz etmeye başladı. Halkevi çalışmaları da devam ediyor

Ayancıktan güzel bir görünüş

Ayancık, (Hususi) — Tabiatın bütün güzelliklerini sinesinde toplayan Ayancıkın çehresini şöyle tarif edebiliriz: Şarkında Sinob, garbinda İnebolu, şimalinde Karadeniz, cenubunda memleketin servet membaı olan 1070 M. irtifaındaki Çangal ormanları. Coğrafi vaziyetine gelince: Ayancık iki yüksek ve sivri dağ arasında, sahilde kurulmuş, arkası ormanlarla çevrilmiş, iki nahiyesi 123 köyü ve 56,000 nüfusu olan bir kazadır. Boyabat ve Taşköprüye kadar uzanan Çangal ve Zindan ormanları yegâne servet membaıdır. 1926 da kurulan Zingal kereste fabrikası dünyada mevcut kereste fabrikalarının ikincisidir. Fabrika sahilde kurulmuştur. Ormanın içine kadar giren havaî hat tesisatı 28 Km. uzunluğundadır. Dünyada birinciliği kazanan havaî hat tesisatının uzunluğu 30 Km. olup Amerikada mevcut kereste fabrikasındadır. Bu havaî hat ormandan sahilde bulunan fabrikaya tomruk nakliyatı yapar. 28, 31, 33,5 Km. ye uzayan üç mntakadan dekavil tesisatı ile de nakliyat yapılır. Ayancıkın yerlisi kısmen rençper olup mütebakisi de Zingalda çalışan işçilerdir. Şunu hülasa etmek lâzım gelir ki Zingal şirketi kurulmamış olsa idi Ayancıkın yerlisi çok sıkıntı çekecek ve öteye beriye dağılmaya mecbur olacaktı; çünkü arazi kısmen dağlık ve sarp olduğu için mahsul yetiştirmek çok güçtür. Halk mısır eker, meyvası boldur. İhracatı meyva ve yumurtadır.

Belediye faaliyeti

Bu şirin ve güzel kasaba iki sene evvel 19 asır sistemi sokaklarında fenerlerle ancak beş adım ilerisini aydınlatılabildi. Şimdi Ayancık Belediyesi faaliyetinin en başında memlekete Zingal şirketinden elektriği temin etmek dolayısıyla şehri aydınlatmak olmuştur. Şehrin haricine güzel bir mezbaha yapılmış ve bu ihtiyacı da temin edilmiştir.

Halkevi ve gençlik çalışmaları

Üç sene evvel açılan Halkevinin son zamanlarda hummalı faaliyeti kazalarda mevcut hiçbir Halkevine nasib olmamıştır. Bu sene başkanlığa geçen Müslim Karakaş mevcut kollara iki kol daha ilâve ederek gece gündüz çalışmaktadır. Halk dersaneleri açılmıştır, okumak yazmak bilmiyen işçiler mükemmel gazete okur ve günlük havadisleri takip ederler. Lisan kursları almanca ve fransızcadan ibarettir. Her kursta yirm beş kişi mevcuttur. Sosyal yardım kolu memlekette herhangi bir vatandaşın müşkülünü halletmek için koşar, temsil kolu Ayan-

cık öğretmenlerinin yüksek yardımlarına muntazam temsiller verir; çok güzel ve hemen hemen İstanbulda bulunamayan bir amatör sahnesi vardır. 1850 lira kıymetindeki sineması her hafta mutena filmler gösterir. Spor kolu faaliyeti çok ileri gitmiştir. Ayancık klübü ile teşriki mesai eden kol muntazam maçlar ve seyahatler tertib etmektedir.

İçtimai vaziyet

Yerlisi kısmen münevver olup bilhassa Zingal şirketinin memurları haricden İstanbuldan geldiklerinden buraya sosyete hayatını aşılamışlardır. Senede üç dört defa muhteşem teşekküller menfaatine balolar verilir. Halkevinin cazının yardımı ile verilen balolar çok eğlenceli ve neş'eli geçmektedir.

Aydın muallimlerinin mesken bedelleri işi

Aydın (Hususi) — Aydın vilâyet meclisi öğretmenlerinin kanunî hakkı olan mesken bedellerini bu yılki toplantısında kabul etmiştir. Bu kararlar mesken ücretleri şehir ve kazalar için (7) nahiye ve köyler için (5) lira üzerinden tesbit edilmiştir. 938 yılına mesken bedellerinden (Haziran ve Temmuz) aylarındaki bu ay içinde verilmiştir. Mütebakisi 939 bütçesinden bekaya olarak ödenecektir. 939 mesken bedelleri ise Haziran 939 dan itibaren muntazam verilecektir.

İlk okul öğretmenleri nihayet bu kanunî haklarına da kavuşmuşlardır.

Muşta kar yağdı

Muş (Hususi) — Bu sene kışın hafif ve çok müsaid geçmesinden dolayı meyva ağaçları vaktinden evvel tomurculanmış ve badem ve kiraz gibi ağaçlar da çiçek açmağa başlamıştır. Fakat Nisanın 11 inci günü yağın devamı yağmur 12 nci Çarşamba günü öğle vakti kara çevirmiş, gece de fırtına ile beraber şiddetli soğuk dalgaları orta lığı altüst etmeğe başlamış ve 13 üncü günü sabahleyin herkes uykuadan kalınca etrafın kar ile bürümüş ve kol ka lınlığında buz parçalarının damlardan sarmakta olduklarını görmüştür. İhtiyar Muşlular böyle bir kış görmediklerini söylüyorlar.

Ağaçlardaki yeni filizler ve çiçekler de kâmilan yanmıştır. Kar henüz kalkmamıştır. Köylü bu yüzden endişe içinde dir.

Divrikte yoksul çocuklara sıcak yemek

Divrik, (Hususi) — Kazamızda fakir ve yoksul 300 e yakın çocuğa sıcak yemek verilmektedir. Resim bu çocuklardan bir kısmını göstermektedir.

Pezer Cile Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey sen benim akıl hocamsın, sana bir şey danışacağım..

... Beş yüz lira kadar bir param var...

... Bunu nasıl harcedeceğimi bilmiyorum.. Ne yapayım?..

Hasan Bey — Sayfiye zamanı geldi.. Beni dinler sen ya Adada üç aylığına iki oda kirala, yahud Boğaziçinde sekiz odalı bir yalı satın al!..

Hâdiseler Karşısında

Boyalı makarna

Meraklı elinde bir paket bakkaldan çıkıyordu:

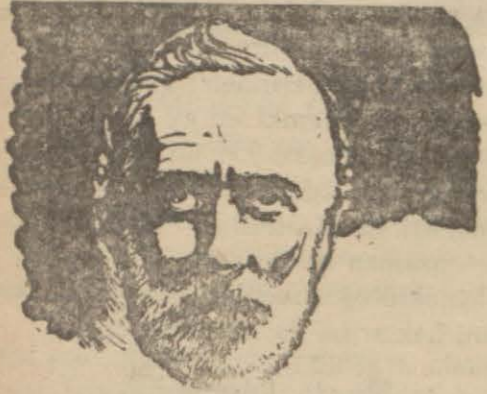
- Dur dur!
- Dedi. Etrafıma baktım:
- Neyi durdurayım; geçen otomobili mi?
- Hayır canım. sana dur dedim.
- Durdum, söyle!
- Elindeki paketi çözmeye başladı:
- Neye çözüyorsun?
- Bir şey var göstereceğim..
- Ben yiyeceğe, içeceğe pek düşkün bir insan değilim.. onun için boşuna yoruluyorsun.. ne ucuza aldığı Trabzon yağından bir parmak tatmak, ne de halis Kayseri pastırmasının sırt tarafından bir dilim yemek isterim.
- Hayır, makarna var.
- Anladım. Biz o oyunu çocukken oynardık. Sapları kıvrık düdüklü makarnalarının bir ucunu dolu bir bardağın içine dalırdık, öbür ucuna ağzımı dokundurup çektik mi, makarna mükemmel bir si-fon olur ve bardaktaki su musluktan akar gibi boşalırdı.
- O da değil, benim merak ettiğim bütünü başka şey.. hele bekle..
- Bekliyorum.
- Paketi çözdü. Selofan kâğıddan yapılmış torbadaki fiyango makarnaları gösterdi:
- Ha biliyorum, fiyango makarna.. görünüşi çok hoş.
- Etiketini oku!
- «Türkiye mamulü..»
- Altındaki yazıyı da oku!
- İrmikten ve...
- Daha oku.. hepsini oku!
- İrmikten ve boyalı!
- Boyalı ne demek?
- Ne demek olacak, boyamışlar.
- Neye boyamışlar?
- Ben ne bileyim.
- Makarnaları boyamak şart mıdır?

- Bilmiyorum.
- Boyasız olsa, tadı fena mı olurdu?
- Bilmiyorum.
- Haydi boyadılar, neye boyadıklarını etikete yazmışlar.
- Boyadıklarını müşteriler de bilsinler diyedir.
- Şecaat arzederken....
- Aklım ermez.
- Acaba bu boya ne boyasıdır?
- Ne bileyim?
- Boyaların bir çoğu sıhate müzirdirler değil mi?
- Evet!
- Makarna da bu cins boyalardan biriyle boyanmış..
- Kim bilir?
- Ya ben, çocuk çocuğum, zehirlenip ölürsek?
- Kim bilir, belki ölürsünüz!
- O zaman kim mes'ul?
- Hiç kimse, boyalı olduğu üstünde yazılı; yemeseydin.
- Bu hiç hoşuma gitmedi.
- Neye?
- Sinek küçük amma mide bulandırır. Keşki etikete yazmasaydılar.
- Önümüzden geçen kızıl saçlı iki kadını gösterdi:
- Bunlar kızıl saçlarının üzerine «boyalı» etiketi koyarlar mı?
- Koymazlar.
- İki kadın daha geçiyordu:
- Bunların da beyaz yüzlerinde, lâl dudaklarında «boyalı» etiketi yok.
- Yok işte.
- Boyalı makarnalara «boyalı» etiketi konuluyor da.. neye boyalı saçlara, boyalı dudaklara konulmuyor?
- Bilmem..
- Ben de seni bir şey bilir sanırdım.
- Meraklı çözdüğü paketini yeniden bağladı. Düşüne düşüne yürüdü gitti.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz?

Kör bir nebatat mütehasşısı

22 yaşında iken kör kalan Con Vik-linson, İngilterenin meşhur nebatat mütehasşısındandı. Gözlerini kay-

Kimler apandisit olurlar?

Londrada nesredilen bir istatistiğe göre apandisite tutulan zenginler, fakirlerden ziyade ölmek tehlikesine maruzdurlar. Kocasını kaybetmiş kadınlar da evlilerden daha fazla apandisit hastalığına tutulabilirler.

betmesine rağmen, harikulâde kuvvetli olan duyma, tadma ve dokunma has-saları sayesinde araştırmalarına devam etmiş, muvaffakiyetinden dolayı da Leeds üniversitesi kendisine fen üstadlığı pâyesini vermiştir. Yalnız 5 bin nebatı, lezzetlerinden bildirdi.

GÖNÜLİSLERİ

Halli güç bir mesele

İstanbul yakın küçük şehirlerden birinde oturan bir kadın okuyucum, bir ev hanımında aranabilecek bütün vasıflara malik bir anne bana hayatının hikâyesini anlatıyor. Bu, uzun bir faciadır ki henüz son perdesi açılmamıştır. Mektubunu okurken çizdiği levha gözlerini zinin önünde canlanıyor, müteessir oluyorsunuz ve şu, yahud bu şekilde bir müdahale ile son perdeyi hiç değilse kısmen lehte bitirmenin imkânı olup olmadığını düşünüyorsunuz.

Okuyucum mutlak surette menemiş, hayatının hikâyesini bu sütunlarda tafsilâtle anlatamam, fakat bir kısmını tek bir sual haline kalbetmek mümkündür:

— Kocasında umduğunu bulmıyan, vefa görmeyen, ümidini de kaybeden bir genç kadın, kolları arasında birkaç yavru bulunur, üstelik hastalanma tehlikesine de maruz kalırsa ne yapmalıdır?

İşte size bir sual ki, anlatılan facianın hiç değilse bir kısmını bulâsa eder, fakat kat'i bir cevap ile halledilmesi mümkün değildir.

Bir defa muadeleden «aşk» bahsini tayyedelim: Kocasında umduğunu gönül bağı bulmıyan kadın hayal

sukutunun tesellisini çocuklarında arıyacaktır. Bu «aşk» onlarda bulacaktır. Ve bu hem mümkün, hem de nisbeten kolaydır. Mesele bu şekilde mütalea edilince muadele tek meçhullüye irca edilmiş değildir. Artık iş tamamen maddidir. Bu noktada hükmü hemen hemen mutlak bir kaideden bahsedebiliriz:

Bir erkeğin 45 yaşından sonra da hasarı kalması mümkün değildir. Ayyaşlığı 50, 55 i bulabilir, fakat bu da sıhhatinin derecesine tabidir, tedricen, fakat mutlak surette azalır. Diğer taraftan ayyaşlığı veya hasarlığı devam etsin, yahud etmesin. Çocuklarına karşı lâkayd kalması, kalmamakta devam etmesi tabiat haricidir. Şu halde muadele nin lehte hallini sabredebilme imkânının bulunup bulunmamasında görmek icab eder, diyeceğim.

Ayrılmayı tavsiye etmem, hastalığın nüksetmesi tehlikesini doğuracaksa müşterek hayata devam etmek de olmaz, fakat bu noktada ailenizin hayatta ve «ölümünden sonra da» size yardımda devam edip edemeyeceğini kestirebilmek lâzımdır. Müsbet cevap halinde bir müddet için babanıza iltica edebilirsiniz, aksi halde yapacak bir şey yoktur.

TEYZE

Kadın Köşesi

Yemek yemeyen çacuga ne yapmalı?

Birçok anneler aynı derdden şikâyetçilerdir: «Çocuğum yemek yemiyor, acaba neden?» İş-tihâsızlık muhtelif sebeplerden gelir. Ve bu sebeplere göre tedavi edilmesi lâzımdır.

İlk aylarda: Çocuğum sütünü emmek istememesi nin belki de ciddi bir sebebi yoktur. Sadece kendisi için yeni olan, bu işe iyi alışmamıştır. Genç anneye endişeye kapılmadan önce yavrusunun muntazaman fasıla ile emzirmeye dikkat etmelidir.

İki yaşına kadar: Bazı çocuklar yarıdışta esasen boğazlarına düşkün değildirler. Büyüdükleri vakit de öyle kalırlar. Sıhhatleri, neş'eleri yerinde, renkleri iyi ise, kiloları artıyorsa endişe etmemeli. Tabii bir haldir.

Dikkat: Eğer çocuk her vakit iştiha ile yemek yiyor da bir gün birdenbire yemek istemezse o vakit dikkatli bulunmalıdır. Ya bir rahatsızlık başlamak üzeredir. Yahud sadece bir mide ve barsak dolgunluğu yüzünden muvakkaten iştihası kesilmiştir. Yemesi için zorlamayınız. Bırakınız, midesi barsakları dinlensin. İkinci yemeği gene iştiha ile yer. Yemezse o zaman isteksizliğini bir hastalık başlangıcı diye kabul etmelidir.

Şayed emzikle ve anne sütüyle beslenen minimini bebek süt emmemekte bir defa ile kalmaz da ısrar ederse bunun mutlaka bir sebebi olmak lâzımdır. İhtimal ağzında veya burnunda emmeyi güçleştiren bir arıza vardır. Çocuk süt emerken burnundan nefes almıya mecburdur. Burnu nezle, vejetasyon ve saire gibi bir gayri tabiiyetten tıkalı ise süt almak istemez. (vejetasyonu derhal aldırılmalıdır.) ağzında iltihab, sivilce nevinden şeyler olunca da süte yanaşmaz. Bunları ehemmiyetli bir hal almamasına meydan vermeden doktora göstermelidir.

Çocuk kaprisine almamalıdır: Çocuk iştihasızlığının bir sebebi de huysuzluk tur. Ona daha doğduğu günden itaati öğretmeli, hayatını tanzim etmelidir. Kendi haline kâirse, uyku saatine kucağından inmez, dolaşmak ister, mama vakti bin türlü titizlik yapar. Siz de çocuğunuzun iştihası yok diye üzülür durursunuz. Halbuki ilk günlerde dayı davranmaz, onu kendi makul arzularınıza uydurmaktan vazgeçmezseniz, inadının beyhude olduğunu çabucak sezer. Ve size uyar. Sefakati hiç bir vakit zâaf derecesine vordirmamalıdır. Bu hem annenin rahati, hem de çocuğun sıhhati için elzemdir.

Her kadın bilmelidir

Lahana kokusunun mutfağa - hattâ bazan bütün eve - yayılmaması için - ne türlü pişirirseniz pişiriniz - suyuna biraz ekmek kapuğu atınız.

Balık kızarttıktan sonra da etraftaki kokuyu almak için ocakta biraz şeker yakmayı unutmayınız.

Mahkemelerde

Bir genç Kasımpaşada sarhoşluk yüzünden arkadaşını öldürdü

Rasgele attığı kurşunlardan biri de kendine isabet eden katil, dün tevkif edildi

Evvelki akşam Kasımpaşada, sarhoşluk yüzünden bir genç ölmüş, diğer biri de yaralanmıştır.

Tütün İhbarının Cibali fabrikasında garsonluk eden evli ve iki çocuklu Şerefeddin, karısının kendisini terketmesi üzerine müteessir olmuş ve bu teessürün tesiriyle evvelki akşam Cibalide bir meyhanede fazla miktarda rakı içmiştir. Bilâhare Kemal, Hâdi ve Niyazi isiminde 3 arkadaşile birlikte sandalla Kasımpaşaya geçmişlerdir.

Kasımpaşada dar bir sokaktan geçtikleri sırada, içkinin tesiriyle birdenbire coşan Şerefeddin, tabancasını çekerek, rasgele ateş etmeğe başlamıştır. Çıkan kurşunlardan biri kaza ile kendine, ikinci kurşun ise arkadaşları Kemal'e isabet etmiştir. Karnından ağır surette yaralanan Kemal, derhal ölmüş, bu suretle hâdis bir facia ile neticelenmiştir. Şerefeddin de göğsünden yaralanmıştır.

Şerefeddin, dün vefata sebebiyet suçu ile adliye teslim edilmiştir. Müddeiumumilik suçluyu Sultanahmed 1 inci sulh ceza hâkimi Reşidin huzuruna çıkartmıştır.

Suçlu, yapılan isticvabı sırasında, çok meyus bir tavır ve vak'anın verdiği şaşkınlıkla, hâdiseyi yukarıda yazdığımız şekilde anlatmıştır.

Hâkim, Şerefeddinin tevkifine karar vermiştir.

20 randevu evi meydana çıkarıldı

Randevuculara ve gizli fuhuş yapıranlara karşı zabta ve adliyece açılan mücadeleye son günlerde hız verilmiştir. Son bir ay içerisinde Beyoğlunda, bilhassa Taksim havalisinde birçok evlerde zabta tarafından aramalar yapılarak, suçüstü yakalanan randevucular adliyeye, evlerde yakalanan kadınlar da muayeneye sevk edilmişlerdir. Bir ay zarfında bu şekilde arama yapılarak mühürlenmiş evlerin sayısı 20 den fazladır.

Bu cümleden olmak üzere en son adliyeye üç hâdis intikal etmiştir.

Taksimde Mari Solmaz isiminde bir kadının evini gizli randevu yeri yaptığı öğrenilmiş, tarassud neticesinde eve girilerek Mari suçüstü yakalanmıştır. Suçlu derhal Beyoğlu müddeiumumiliğine sevk edilmiştir.

Gene aynı muntakada Vasiliki isiminde bir kadının evinde gizli fuhuş yaptığı haber alınarak, tertib edilen cürümüşhud sonunda evde 21 yaşından küçük kızlar yakalanmıştır. Suçlu kadın adliyeye verilerek, songu hâkimliğince hakkında ilk tahkikat açılmıştır.

Bundan başka gene Taksimde bu şekilde 20 den fazla sabıkası bulunan Eleninin de evinde arama yapılarak birçok kadın elde edilmiş ve Eleni yeniden adliyeye sevk edilmiştir.

Bütün bu evler zabta tarafından mühürlenmiştir.

Adliye ve zabıtaca fuhuşla mücadeleyle şiddetle devam edilmektedir.

Trenin çığnediği kadının hüviyeti tesbit edilemedi

Samatyada tren altında bacakları kesilerek ölen genç kadın hâdisesi etrafında adli tahkikata devam edilmektedir.

Tahkikata el koyan müddeiumumili muavini Turgud, birçok kişiyi isticvab etmiş, elde edilen delillerle kazayı yapan trenin 49 numaralı katar olduğu anlaşılmıştır.

Fakat kadının hüviyetiyle vak'anın sureti cereyanı henüz tesbit edilememiştir.

Cesed teşhis için, Morgda teşhir edilmektedir.

Kaçakçı bir kamarot yakalandı

Konya vapuru kamarotlarından Koçoğlu Kemal'in İskenderiyeden kaçak mendil ve çorap getirdiği öğrenilerek suçlu yakalanmış ve adliyeye verilmiştir.

Poliste :

Bir amele kalaysız kaddan yemek yedi, zehirlendi

Cibalide Halidin odun sergisinde çalışan Hüseyin oğlu İsmail kalaysız ten-cerede kâian yemekten zehirlenmiş, baygın bir halde Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Bir inşaat ustası iskeleden düştü

Dün saat 14 te Balat vapur iskelesi caddesinde 20 numaralı evde tamirat yapan ustalardan Ahmed, kalasın ucunun kurulan iskeleden kurtulması üzerine yere düşmüştür.

Vücudünün muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanan Ahmed, sıhhi imdad otomobilile Balat hastanesine kaldırılmıştır.

Sigortalı bir evden yangın çıktı

Tarlabası caddesinde Tanaşın oturduğu ve Ahen-Münih sigorta şirketine eşyası ile beraber 4,000 liraya sigortalı olan 13 numaralı evden yangın çıkmıştır.

Ateşin büyümesine meydan verilmeyen yangın söndürülmüştür. Yapılan tahkikatta, yangının, soba borusunun parlamasından zuhur ettiği anlaşılmıştır.

Otomobil kazasında bir adamın iki bacağı yaralandı

Dün sabah Aksarayda bir otomobil kazası olmuş. Mollağüranide oturan Ali Seyid, Lâlelide Alibey apartmanına çalışmağa giderken, Aksarayda bir otomobil tarafından çığnenmiştir. Seyid, her iki ayağından tehlikeli surette yaralanmış ve sıhhi imdad otomobilile Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Kazaya sebebiyet veren şoför vak'ayı müteakib kaçmıştır.

Bacaksızın maskaralıkları:

Otel kapısında

Balkan Antantı

Nasıl hazırlandı, nasıl kuruldu, bugün ne halde?

Meşhur Alman siyasi muharriri Egan Heymann'ın
(Balkan) isimli eserinden iktibaslar

Roma - Atina - Ankara ve Türk - Yunan anlaşması

Çeviren: Emekli General H. Emîr Erkilet

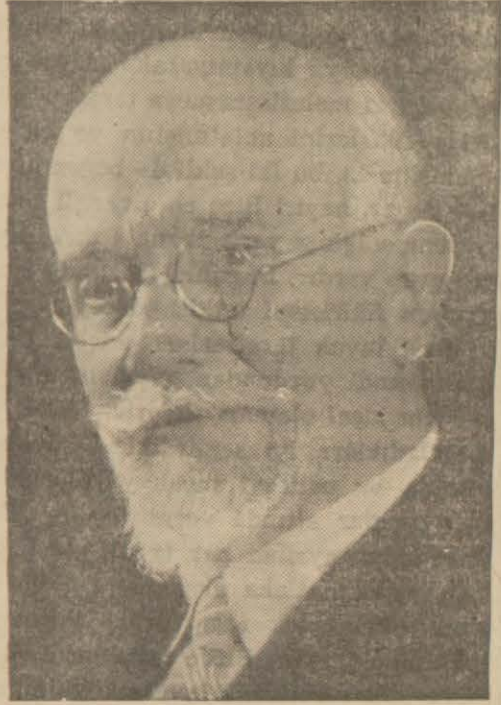
İtalyanın küçük Asyadaki emelleri tahakkuk edemediği halde Musul meşalesinin, İngiltere lehine, hallolunması Mussolininin siyasetini değiştirmesine sebep oldu. Türkiyeyi kendi sistemine sokmak, Roma - Tirana hattını Ankaraya kadar uzatmak, bunu Budapeşte ve Atina ile bağlamak ve bu suretle Yugoslavyayı da dizine (manzumeye) sokmak onun uzak hedefi idi. Maamafih, İtalyan politikası, Balkanlar için büyük bir önemi olan ve Balkanın manzarasını esaslı surette değiştiren Türk - Yunan barışına saik oldu.

İtalyanın Türkiyeye yaklaşma gayretleri 1927 de başladı; onun bu temayülü Ankarada iyi kabul gördü ve Lozandaberi vücudüne inanılan İtalyan tehlikesinin izalesine imkân verecek gibi göründü. Türkiye Dışbakanı Tefik Rüşti, İtalyanın talebi üzerine, tahdidi teslihat konferansından dönüşte, yolunu değiştirerek Nisan 1928 de Milanda Mussolini ile görüştü. 30 Mayıs'ta, Türkiye ile İtalya arasında bitaraflık, uzlaşma ve hakem muahedesi aktolunabildi, ki bunlarla zaten «mevcud dostluk bağları kuvvetlenecek» idi. En mühim nokta - 1. madde - her iki devletin, diğerinin aleyhine müteveccih hiçbir siyasi ve iktisadi teşekküle girmemeği taahhüd etmeleri idi. Türkiyenin, İtalyanın cenub politikasına karşı herhangi bir hareketinin menedilmesi İtalya için کافی gelebilirdi ve gelmeli idi. Diğer cihetten Türkiye de, muahedenin 1. maddesinin istediği vâdi veremeyirdi; çünkü, büyük devletlerin menfaatleriyle kurulan bir Balkan ordugâhına girmemek onun dış politikasının esaslarındandı. Tefik Rüşti, Ankara ile Atina arasında tavassut edilmesi hakkındaki İtalyan teklifine karşı da Türkiyenin istiklâlini korudu; bu hususta dahi İtalya yalnız, Türkiyenin prensip itibarıyla Yunanistanla ve keza Bulgaristanla bitaraflık muahedeleri aktine hazır bulunduğunu beyan etmekle iktifaya mecbur oldu. İtalyan hariciye nezareti müstefarı Grandi, İkincikanun ayında Ankarayı, oradan Atinaya seyahate devam için ziyaret ettiği zaman dahi, Ankara aynı vaziyeti muhafaza etti. İtalya - Yunanistan dostluk, uzlaşma ve hakem muahedesi 23 Eylülde aktolunmuştu; bu defa, önceden «her iki memleketi mes'udane birleştirecek samimi dostluk ve karşılıklı itimad bağları»ndan bahsolumdu. Bu bir «siyasi işbirliği» muahedesidir; âkidlardan birisinin emniyeti ve menfaati «cebrî ve dışardan gelen tecavüzlerle tehdit olunursa», bu takdirde Yunanistan ve İtalya, «bu tehdidin sebeplerini izale için», birbirlerine siyasi ve diplomatik yardımda bulunacaklardır.

Burada, ancak nasıl bir «tecavüz» ün mevzuubahs olabileceği meydanda idi; keza bir İtalyan - Yugoslav itilâfında Yunanistanın İtalyaya karşı hayırhahane tarafızlığının temin edilmek istendiği aşikârdı. Bu da Selânikin ehemmiyetli harb emtiasına karşı kapatılması demekti.

Yunan Hariciye Nazırı Michalakopoulos, ki Romanın sık gelen bir misafiridir, senebaşında, Yugoslavyaya karşı bir sürü dostça olmıyan sözleri havi, açık bir nutuk söylemişti, ki «bu nutuk aynı zamanda bir Balkan pahtını ve bütün Cenubi Slav plânlarını reddediyordu. Birinciteğrin 1928 tarihli Yunan - Yugoslav Belgrad protokolu işte böyle bir durumda vücud buldu; bu protokol, müzakerelerine evvelden girişilmiş olan Selânik anlaşmasına temel olmuştur.

Yunan matbuatı, o vakit Yugoslavyanın harb zamanlarında harb malzemesinin serbest geçmesini talep ettiğini, fakat

Venizelos

Venizelosun bunu - Yunan - İtalyan muahedesi mucibince - reddettiğini yazmışlardır.

Yunanistanla Yugoslavya arasında 27 Mart 1929 tarihli dostluk, uzlaşma ve hakem muahedesi aktolunabilmek için daha birkaç aylar geçmek lâzımdı. Bu anlaşma, her ne kadar medhali itibarıyla, Yunan - İtalyan muahedesinin başlangıcına benzerse de, bir tecavüze karşı otomatik yardım tedbirlerini ihtiva eden asıl mühim madde yoktu. 21 Mart 1928 tarihli Yunan - Rumen muahedesi, ki hakikatte hemen Milletler Cemiyeti taahhüdlerinin bir kopyasından başka bir şey değildi, on sene sürmek üzere aktolunmuşken, Yunan - Yugoslav mukavelesinin müddeti yalnız beş sene idi.

İtalyan tesiri ile aktolunan muahedeler dizisinde, teakub eden iki hareket daha olmuştur ki, bunlar Türk - Macar ve daha sonra Türk - Bulgar bitaraflık muahedeleridir. Bu anlaşmaların her ikisi de, bu memleketler arasında evvelden mevcut ve âkidler aleyhinde «hiçbir siyasi ve iktisadi anlaşmaya girmemek» vâdelerini ve karşılıklı bitaraflık taahhüdlerini ihtiva eden, muahedeleri ikmal ediyordu.

Bu inkişaf, 30 Birinciteğrin 1930 Türk - Yunan muahedesinin imzasile muvakkaten nihayete erdi. Bu muahedenin ehemmiyeti, onu imza için Yunan başvekilini Venizelosla hariciye vekili Michalakopoulosun Ankaraya gelmeleri ve Türkiye cihetinden de muahedenin, aynı suretle,

Başvekil ile Hariciye Vekili taraflarından imza edilmesile belli olmuştur.

Milletini, 16 sene evvel «büyük Yunanistan» «Megaliidea» sı ile heyecana getiren, Bizans imparatorluğunun ihyası ümidile üç harbe sokan Venizelosun, şimdi de, verilen kararın acıklı ve şümüllü mahiyetini tamamiyle müarık bir halde, maziye en evvel gene kendisinin tasfiye etmesi daima hakiki bir devlet adamı muvaffakiyeti olarak telâkki olunur. O, Temmuz 1928 de, Selânikte, tam firarı göçmenlerin ortasında, Yunanistanın «bir «intikam harbi» fikrini terkettiğini ve elde ettiği hududlardan memnun olduğunu beyan etmişti, işte bilhassa Türkiyeye müteveccih olan bu nutuk yeni muahedeye temel oldu.

Gerçi bu muahedenin - eğer her iki devletin «herhalde» bir iyi geçim politikası takib ettiklerini ifade eden mukaddimesine hususi bir ehemmiyet vermek istenmezse - diğer Türk muahedelerinden bir farkı yoktur; fakat aynı zamanda aktolunan deniz teslihatı protokolu onu ehemmiyetçe diğerlerinin üstüne çıkarır.

Bu protokol, her iki memleketin dostluğunu ameli surette kuvvetlendirmektedir. Buna göre, Türkiye ve Yunanistan, «deniz teslihatı masraflarını faydasız yere arttırmaktan icinab arzusu ile harb kuvvetlerini müvazeneten tahdid hususunda müşterek hareket etmeği» ve «her iki hükûmete, dostane fikir teatisile, muhtemel bir deniz teslihatı yarışımın önüne geçmek fırsatı verilmek için» kuvvetlerin tasmin olunan her bir arttırılmasını yekdiğerine 6 ay evvel haber vermeği taahhüd ederler.

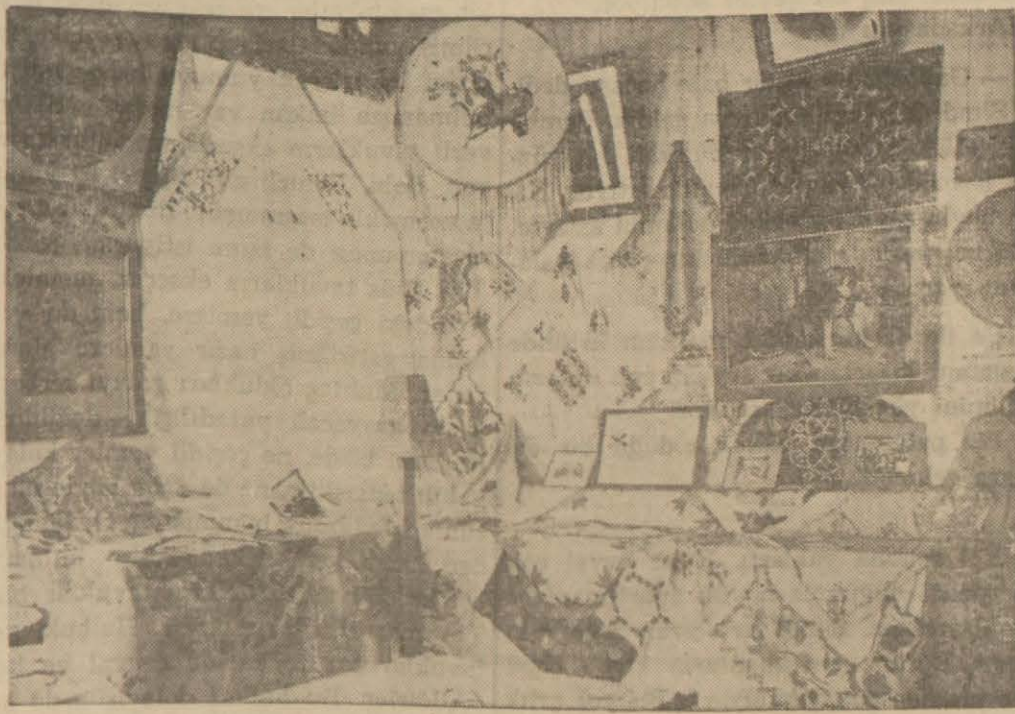
Fakat bu paktın bu derece esaslı anlaşmalar temin etmesi ile, aynı zamanda anlaşılıyordu ki, burada İtalyan ittifak sisteminin tevsiine çalışılmıyor, bilâkis yeni Türkiye, bu paktla Yunanistanı da, yabancı müdahale teşebbüslerinden kurtarmak için kendi tarafına çekmeğe gayret ediyordu.

Bu, her tarafa sarıh anlaşılmamıştı. Roma Arnavudluk, Macaristan, Romanya, Türkiye ve Yunanistanla muahedeler aktini temin ettikten, ve bu devletler arasında da bir takım anlaşmalar vücud bulduktan sonra çemberi hemen kapatmış addedebilirdi. Onun gözlerini, şimdiye kadar Avusturya cihetinden de çevrilmiş olan komşu devlet Yugoslavyaya çevirmesi artık tabii idi.

(Arkası var)

H. E. Erkilet

Samsunda biçki, dikiş sergisi

Samsun (Husut) — Son defa açılan nakış, dikiş, elişleri sergisi burada büyük bir rağbet görmüştür. Yüzlerce Samsunlu bu sergiyi ziyaret etmiştir. Resim sergiden bir köşeyi gösteriyor.

Geçmiş Günler Sakal ve bıyığa dair

Bir zamanlar erkeğin vekarı, hattâ içtimaî mevkii sakalın şekliyle ölçülürdü. Erkek sakal bırakırken karısından izin alır, bundan sonra sakal duası yapılırdı.

Eski devrin erkek tuvaletine dair bir yazı yazmağı tasarladığım zaman, aklıma ilkönce sakal geldi. Hani, nerede o, azametli sakallar... diye düşündüm. Bir zamanlar, erkeğin vekarı, hattâ içtimaî mevkii sakalın şekliyle ölçülürdü. Çeşid çeşid sakallar vardı: Çember sakal, tahta sakal, torba sakal, kaba sakal, göbek sakal (göbeğe kadar inerdi), zülfi sakal, bunların başlıcaları idi. Taze yüzlerde yeni çıkan sakala da menekşe sakal denilirdi.

Sakallı, yataktan kalkıp elini, yüzünü yıkadıktan sonra, doğruca aynanın karşısına geçirdi. Sakalının, yaşına göre, akları çoksa, karalarının, karaları çoksa aklarını cimbızla birer birer yolardı. İnce bir dikkat istiyen bu işi, meraklı sakallılar, kendileri yaparlardı. Gür ve sık sakalların bir kadın saçı gibi itina ile taranması lâzımdı. Hergün yıkayıp taranmayan sakallar çabucak kirli yapıları manzarasını aldığı için, sakalın, bu işi, kendine başlıca meşgale edinmek mecburiyetinde idi. Sakalın bir büyük derdi de, çabuk bitlenmesi idi. Bu mahzurundan dolayı, her önüne gelen ve hele bulaşıcı hizmetlerde bulunan kimseler, sakal sahibi olmak şerefinden mahrum kalırlardı.

Vaktile, uzun sakallılardan birinin, gece yataırken, bu bir kucak kılı, yorganın altına mı, yoksa üstüne mi koyacağını düşünürdü.

Sakal; herkesin içtimaî seviyesine göre, şekiller alırdı. Vezir sakalı ile esnaf sakalını, ilk bakışta birbirinden ayırd etmek mümkündü.

Meselâ, ülema sınıfı, rütbeli hocalar, mollalar, kazaskerler. bazan kısa, yu-

Denebilir ki sakal ahiret içinse oysık ta dünya içindi

varlık, fakat çok defa torba ve tahta biçimi sakal salıverirlerdi.

Sakal bırakmak ta merasime tâbidi. Buna sakal başı çevirtmek denilirdi.

Sakal başı çevirtmek delikanlı, tay'ın edeceği bir gün, berberi evine çağırıldı. Ailenin ihtiyarları, yakın ve uzak akrabalar, eş dost, o gün, hep bir araya gelir, sakal bırakacak gencin etrafında, salâhiyet, kadem ve itibarlarına göre yer alırlardı.

Evvelâ, hoca, bir sakal duası okur, herkes ellerini açıp âmin dedikten sonra, faaliyet sırası, berbere gelir, sakal sahibi olacak gencin o güne kadar el dokundurulmuş yumuşak tüylerden ibaret sakalına, ustura ile bir hudud çizerdi. Artık sakal başı çevrilmiş demektir. İkinci traşa kadar, - bu, ekseriya, bir aydan evvel olmazdı - delikanlı, sakalına kimseye el sürdürmezdi.

Yeni sakal bırakanlara, «sakal de'isi» olmuş denilirdi. Bunun da sebebi vardı: Ellerini çenesinden bir türlü ayırmıyan genç sakallılar, bıraktıkları sakalın, hergün ne kadar boy attığını anlamak için adeta delicesine bir meraka kapılırlardı! Bu merak, bazılarında 40-50 gün, bazılarında, üç dört ay sürerdi.

Sakallı erkeklerin kadınlar nezdinde de itibarı vardı. Fakat bu itibar, sakalın hoş gider bir nesne olmasından ileri gelmezdi.

Kadınlar, sakalın heybetinden çekinir, sakalın ruhani bir âlâmet saydıkları için; sakallıları beğenmemelik ede-

Çeşid çeşid sakallar vardı

mezlerdi. Sonraları, (keçi) de de sakal bulunduğu hatırlanarak sakallılara karşı gitgide eski hürmet kalmadı.

Kadınlar arasında:

«Sakallıyı nitmeli;
Pencereden atmalsı!»

Kabilinden bir takım manalı şarkılar, kulaktan kulağa duyulmaya başladı.

Aklı başında olanlar, sakal bırakacakları zaman, işi hatunlarına «biri bir çatlattırlardı. Hatun razı olmadıkça sakal bırakmamak, peygamberin emri iktizasından olduğu için, buna, riayet etmek şarttı.

Anoak, kocasının sakal bırakmasına itiraz etmek, her kadının haddine düşmemişti. Böyle bir teklif karşısında kalan kadın, boynunu büküp müsbet cevap vermeğe kendini mecbur görürdü.

Erkek tuvaletinde; bıyık ta ihmal edilirdi bir kuvvet değildi. Vaktâ sakal kadar heybeti yoksa da, kadın gönüllerini kendine çekmek hususunda, birkaç tel bıyığın, bir torba sakaldan daha müessir olduğu da muhakkaktı.

Bıyıklar da sakallar gibi, biçimlerine göre isimler alırlardı: Pis bıyıktan pos bıyığa kadar... Pek gençler, kaytan bıyıklı olmakla iftihar ederlerdi. Bir de sakaldan ilâve edilmek suretile beslenen yastık bıyıklar vardı. Kayser (Vilhelm) İstanbula geldikten sonra, burma bıyık moda olmuştu.

Dudak hizasından bıyıkları kesmek, hem sünnet, hem de makbul bir âdetti. Buna kat'î şevarib derlerdi.

Sakalın yok ki sözüml dinlensin.. diyen erkekler arasında, ne yukarı, ne de aşağı tükürememek mecburiyeti ile, ne yapacağını şaşırınlar, pek çoktu.

Bıyık beslemek, bıyık büyütme, bıyık kıvrırmak, ayrı ayrı birer meşguliyetti. Geceleri kalamis yağına bulanarak, cendere içine hapsedilen bıyıklar, bütün gün dimdik dururdu. Bıyığın erken çıkması için de kozmatik sürerlerdi.

Bıyığının eline alma, bir nevi imtiyazdı. Vaktinden evvel, öten horozlar için:

— Daha yaş ne.. başı ne.. hele büyü-sün, bıyıkların eline alsın bakalım! derlerdi.

Bıyıkları terlemeğe başlayan çocuktan, konu komşu:

— Koskoca adam olmuş ayol! telâşile buca buca saklanmağa başladın.

Sakala, bıyığa minnet etmiyenler, görülsün bile, bu karar, ekseriya son meyus dakikalarda verilirdi.

Yoksa, sakal da, bıyık ta, ihmal edilen, minnete değmiyen şeyler değildi.

En büyük yemin, bıyık üzerine edilirdi.

Bir şeye hiddet ettiği zaman:

— Şunları kazıtırm! diye haykıran bir erkek, dediği yapılmazsa, her şeyi göze aldığı anlatmış olurdu.

Sakal cennet içinse denilebilir ki bıyık ta dünya içindi.

Hacca gidenler, yaş kırkı geçenler, mutasarrıflık, valilik gibi yüksek devlet mansablarına erenler, sakal bırakmağa hemen de mecburdular.

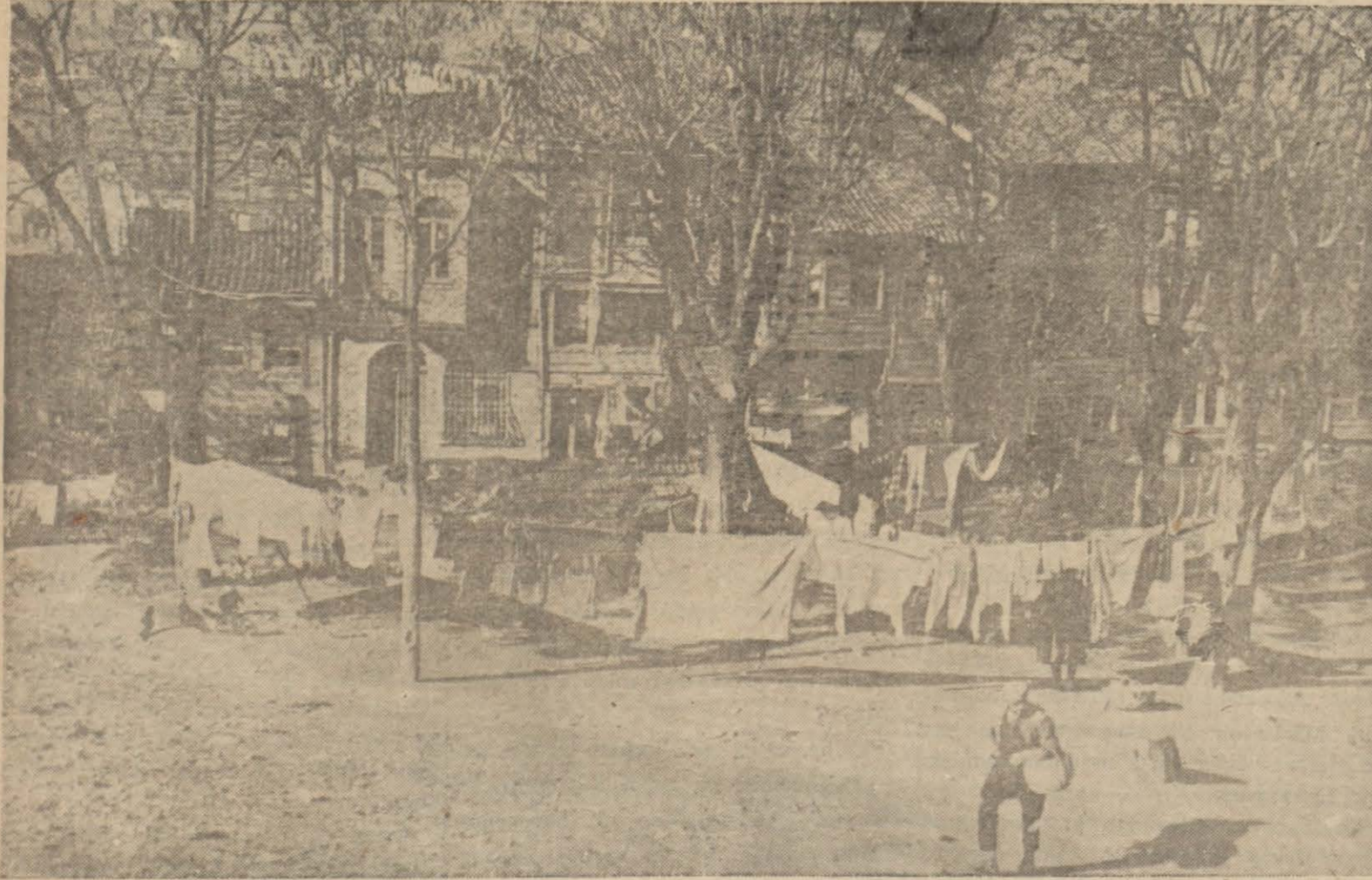
Sakal, perhizkârlığın bir nevi işareti idi. Sakallı adamın, hiçbir günahı affedilmezdi. En küçük itab; böylelerine:

(Devamı 15 inci sayfada)

Kasımpaşada Pazar günleri nasıl geçer?

Daha ileride bir ağacın altına salıncaklar kurulmuş, çocuklar salıncakta sallanıyorlar. Bu eğlence yerinin yanında asrî küçük arabalı dondurmacı ile, an'anevi macuncu rekabet ediyorlar. Dikkat ebiorum, kızlar dondurmaya rağbet ediyorlar. Bir de pis bir tavanın içinde köfte kızartan bir satıcı görüyorum amma, bunun, akşamın beşinde burada işi ne?

Yazan : Suad Devriş

Kasımpaşadan bir görünüş

Şehrin tâ ortasında bir yol... Bir ucu Kasımpaşa iskelesine dayanıyor, bir ucu Pangaltı hamamının arkasından çıkarak tramvay yolunda nihayet buluyor.

İstanbulun içinde bu kadar uzun bir mesafeyi bir hattı müstakim halinde takib eden yollar pek az bulunur...

Fakat yol dedimse, bu yolun hakikaten bir yol olduğuna da pek fazla itimad etmeyiniz. Bursu yol ismini biraz da bizim hüsnüniyetimizden kazanmış oluyor. İskeleden başlayıp Kasımpaşanın ortasından geçen geniş sokak bir müddet sonra kaldırımdan mahrum ve medeni bir şehrin belediye hududları içinde bazı arazi aksamına sokak ismini verdiren bilâmum evsafahtan ari kalıyorsa da genişliği ve müstakim bir hat üzerinde devam edip gidişine halel gelmiyor.

Yolun Kasımpaşa iskelesi tarafından başlayan kısmı İstanbulun zengin olmanın diğer semtlerine benziyor. Sokağın ortasında basma entarileri soluk, ağzları sakızlı, ayakları takunyeli kız çocukları ip atlıyor, sokağın ortasındaki dere-nin üstünü kapayan yolda çıplak ayakları, tozdan kurşun rengine girmiş erkek çocukları bir deynek parçasını iki bacakları arasına almışlar, bir deynek parçası ile havayı kamçıyarak:

— Deh!... Deh!...

Diye koşup duruyorlar.

Kaldırımlarda kolkola girmiş genç işçi kızları dolaşıyorlar. Üzerlerinde çiy renklerden, yahud dallı basmalardan yapılmış fazla süslü elbiseler var. Saçları taranmış, omuzlara doğru salıverilmiş. Bu saçların arasında ufak kır çiçekleri bulunuyor. Kaldırımda kendileri gibi dolaşan kıvrık saçlı, bol pantolonlu küçük delikanlılar kendilerine dirsek vurarak geçerlerken, genç kızlar kaha-kahalar atıyorlar ve bu kaha-kahalar sakız çiğ-nemeğe alışık ağızlarında yayvanlaşıyor.

Sokağın bir kenarında bir çınarın altında tahta parmaklıklarla çevrilmiş bir kahve var. Kahvede bitişik binanın duvarının içine garib bir şekilde yerleştirilmiş bir radyo çalıyor.

Cadde Pazar günü gezmeğe gidenlerin kalabalığı ile dolu. Arada içi sakı, sakı ortanca, küpe, sardonya ve sebboş sakı-ları, topraklarla dolu arabalar, sık bir bayanın son moda şapkası gibi renk renk çiçeklerini teşhir ederek geçip gidiyorlar. Yolun bozulduğu noktada sol tarafta geniş bostanlar var.

Bostanların içi marulların, salataların, taze sebzelerin yesilliği örtülü...

Sağ tarafta tepeye doğru sınırları birbirleri içinde kaybolan küçük evler, küçük kulübeler birbirlerine dayana dayana Beyoğluna doğru tırmanıyorlar.

Bostanların açık kapılarından küfelleri marul yüklü, beygirler çıkıyor, beygirler marulların yükü altında ihtiyar kadınlar gibi öfleye, püfleye yürüyorlar ve aynı yerde sağ taraftaki bir arsaman çöplükleri arasına oturan sıksa bacaklı, sapsarı yüzlü çocuklar görüyoruz... Bu çöplerin arasına atılmış yeşil salata kabuklarını gübrelerin arasından çekerek yiyorlar.

Daha ileride bir ağacın altına salıncaklar kurulmuş, çocuklar salıncakta sallanıyorlar. Bu eğlence yerinin yanında asrî küçük arabalı dondurmacı ile, an'anevi macuncu rekabet ediyorlar.

Dikkat ediyorum, kızlar dondurmaya rağbet ediyorlar. Küçük delikanlılar arasında macuncuyu tutanlar var... Bir de pis bir tavanın içinde köfte kızartan bir satıcı görüyorum amma, bunun akşamın beşinde burada işi ne? Anlıyamadım. Acaba köftelerini kime satıyor... Cadde çoktan bitti, hududları Belediye tarafından değil, hak tarafından çizilmiş olan yol devam ediyor. Kenarda ne yaya kaldırım, ortada ne bir kaldırım taşı var. Tam manasile bir arsa... Fakat kuruluşlarında nasıl bir intizama ve projeye tâbi oldukları meçhul olan binalar buraya taşınmışlar. Giden gelen ayaklar burada silindir vazifesi görmüşler. Biz de bu işaretleri takip ederek ilerliyoruz.

Evvelâ yolda tiksindirici bir koku, sonra kirli bir su peyda oldu. Dikkat ettik, Pangaltının, Kurtuluşun kanalizasyonlarından akan çirkeflerinin herhalde bir yerde patlamış bir kısmı buralara doğru geliyor. Allah acısa da bunların ucu bostanlara kadar uzanmasa...

Acaba bu taraflardan Belediye müfettişleri hiç geçmiyor mu?

Nereden geçsinler!... Öyle sapa bir yer ki...

Yolun ortasında toz duman birbirine karışıyor, kalkan tozların bulutu arasından iki köpeğin ve bir çocuğun boğuştuğunu görüyoruz. Küçük çocuk pek minimini bir şey... Annesinin yesin diye eline tıkıştırdığı ekmeği köpekler kaptırmış. Köpeklerin ikisi ve kendisi tam bir mücadele halinde yerlerde yuvarlanıyorlar. Üç, üç buçuk yaşından fazla büyük olmayan koyu esmer vücudunun alt kısmı tamamen çıplak olan bu küçük oğlanca-

ğın köpeklerden korktuğu yok. Köpeklerin boğazına kadar elni daldırarak kaptıkları ekmeği boğazlarından geri çıkar-mağa uğraşıyor.

Biraz daha yürüdük. üstleri tenekge kaplı iki kulübenin önünde iki kadın kavga ediyorlar. Ortada akan lüğün yanında iki sıksa at otuluyor. Bir kısım çocuklar uçurtma uçuruyorlar. Uçurtmaları olmanın bir kısmı çocuk ta bu uçurtmaları delmek için taş atıyorlar.

Etrafı bir duman, bir balık kokusu ve bir şarkı sesi kapladı:

«Emine, Emine Çakır Emine»

Diye öten ve en meşhur hanendelerini bile kıskandıracak kadar tatlı ve kıvrak olan bir kadın sesi işittik, bir el şakırtısı...

Başımızı yana çevirdiğimiz zaman, bir sürü çingene kadınları gördük...

Alçak evlerinin önüne maltızlarını çıkarmışlar, maltızların üstünde birer tava... Tavanın içinde pis bir yağ ve yağın içinde kızaran palamut balıkları ve palamut balıklarının başında, başlarına dal, dal mor salkımlar takmış şen çingene kadınları... Şarkıyı söyleyen, İzmitten teşhir edilen tablolar gibi değil, hakikaten müstehcen bir güfteyi, hiç sıkılmadan bağırıp duruyor.

Tozları çıplak ayaklarıyla dağita, dağita sıkır sıkır oymyan on, on iki yaşında bir çingene kızı... ve bir de oturmuş el çırpan bir ihtiyar acuze... Arada bir sert bir sesle kızı bir şeyler söylüyor.

Arkadaşım:

— Galiba bu eski bir bale hocası dedi. Şimdi bir küçük çarşıya geldik. Pembe bir kilise, kapalı bir iki dükkân, iyi yüz-lü, şişman bir kadın palamut satıyor. Kısa boylu yaşlı bir erkek palamut satıyor. On beş yaşında çil yüzlü bir çocuk palamut satıyor.

Ve ilerde küçük bir maltızın üstünde palamut kızartan bir seyyar açığı onların dilimini yüz paraya satıyor.

Biz palamutun hâkim olduğu bir diyara gelmişiz...

Yol sonuna yaklaştı. Biraz evvel çok ilerde gördüğümüz büyük apartmanlara yaklaşıyoruz. Şimdi sırt biraz daha dikleşti. Bütün apartmanların kiri, çöpi buralardan mı dökülüyor? Bu yol artık yolluktan da çıktı. Kalorifer külleri, mutlak çöpleri dökülmüş muazzam bir mezbele oldu...

(Devamı 11 inci sayfada)

Cins tavuk ve yerli tavuk davası

Zaman zaman münakaşa mevzuu olan bu meselenin halli için küçük çapta bir kongreye ihtiyaç vardır. Ancak o zaman, tetkik ve tecrübelerin ortaya konulması ve en müsaid şeklin tebarüz ettirilmesi ile dava hallolmuş olacaktır.

Yazan: Tarımman

— II —

Geçenki yazımda tavukçuluğumuzu ileri götürmek için, her şeyden önce eldeki tavukların yabancı cinslerle değiştirilmesine lüzum görenlerin fikirleriyle, bunların yanı sıra, yerli tavuklarımızı büsbütün atmaya kıyamıyarak, sadece cins tavuklarla melezleştirmeye taraftar olanların fikirlerini anlatmıştım ve en son demiştim ki, bu iki şekli de beğenmiyen, — Hayır, hayır! Bize en elverişli cins, o beğenmediğiniz yerli tavuktur — diyen bir grup vardır. Bugünkü yazımda işte o grupun fikirlerini tetkik edeceğiz.

Yerli tavuk taraftarları «hiçbir tavuk cinsi kendi yurdundan gayri memleketler için ideal olamaz» diyorlar. «Çok yumurtladıkları, iyi semirdikleri söylenen cinsler, bu neticeyi ancak yurdlarındaki belli şartlar altında vermişlerdir. Esas yurdundan ayrılan her tavuk cinsi, gittiği yerde mutlaka aksamış, sağ ve verimli kalabilmek için türlü ihtimama muhtaç olmuştur. Bizde tavukların adetâ hüdayinâbit yettiği, henüz köylümüzün kümes nedir? Yem nedir? Hastalık nedir? bilmediği düşünülürse; bu serait altında yabancı ırklarla ne dereceye kadar muvaffak olunacağı takdir edilir. Nitekim bunların şöretlerine aldanarak üretmesine girişenlerin % doksanı inkisara uğramışlardır:

a) Ekseriyetin ilk karşılaştığı müşkül, cins tavukların, bizim memleketin iklimi ile barışamamasıdır. Bu yüzden ya hastalanmış, ya mahsullerini azaltmış, yahud da bir iki nesil katlandıktan sonra soyca terdeddiye (= yozlaşmağa) başlamışlardır.

Her bölgesi ayrı bir iklim arzeden memleketimize bunları yaymak, belki amatörler için hoş görülecek bir şey olabilir. Fakat iktisadi manada üretilmesini istemek, hüsrandan başka bir netice vermez. İzmirde, Gaziantepde, Bursada, Ankarada, Yalovada alınan tecrübeler bunu isbat etmiştir. Halbuki yerli tavuklarımız, iklimin türlü mihnetine katlanmakta eşsiz bir kabiliyete malikdirler.

b) Cins tavukların iklimimizle uyusmaması, onların bedenî mukavemetlerini de asgariye indiriyor. Ana yurdlarında şu ve bu hastalığı kolayca atlatabildikleri halde - ihtimal ki sihiî serait bulunmadığından - çarçabuk kırılıyorlar. Bilhassa civcivlerinin beyaz ishalden, yetmişlerinin koleradan kırılması bu cümledendir. Salgın bir hastalık zühurunda asilzadelerin hemen ölmesine mukabil, yerlilerin sapaşaglam kaldıkları, yahud da cüzî telefat verdikleri daima hayret ve takdirle görülmüştür. Eğer böyle zamanlarda katlanabilmişler varsa, bunlar da mazhar oldukları fevkalâde ihtimamla bu vartayı atlattırlardır.

c) Cins tavukların bizde çokluk üretilmeğe çalışılan Legorn, Rodeyland gibi örnekleri, küçük yumurta verirler. Rakib memleketler iri, taze ve temiz devşirilmiş yumurtalarla piyasaya çıkarken, bizim bu ufak yumurtalarla müşteri bulmamıza imkân var mıdır? Halbuki yerli tavukların ekserisi ve bilhassa Afyon, Bolu, Denizli gibi tipleri iri yumurta vermekle tanınmıştır. Bugünkü ihracat nizamnamesi de bunu istiyor.

d) Cins tavukların ekserisi, memleketlerindeki çeşidli yemlere, hem de ayaklarına getirilmiş hazır yemlere alışkındırlar. Muhtaç oldukları gıdayı serbestçe gezip arayacak yarıdışta değildirler. Halbuki bizde, ne çeşidli yemler kolayca kabili tedariktir, ne de daha böyle bir lüzuma köylümüzün inanmıştır? O, tavuğundan kendi yemini kendisinin bulmasını bekler. Binaenaleyh cins tavuklar bizim için masraflı tavuklardır. Halbuki yerli tavuklarımız fevkalâde ceval ve becerikli dirler. Bu halleri dolayısıyla kuvvetli bir huzma ve iyi yumurtlama iktidarına malikdirler.

Hülâsa diyorlar: «Ne Legorn, ne Rodeyland, ne Minorka? Bunların hepsi

Kümeslerimizde beslediğimiz cins tavuklardan ilisi

kendi yerlerinin tavuklarıdır. Belli ve fenni bir yetiştirme ve ıslah sayesinde mahallerinin ideal tavuğu olmuşlardır. Bizim memleketimizin ideal tavuğu elimizdedir. Lüzumsa onu ıslah edelim, o tanınmış cinslerin birer benzeri yapalım.

h) Melezleştirmeye gelince; bu tezi güdenler kümes hayvanlarını da iri hayvanlar gibi sanıyorlar. Düşünmüyorlar ki, sığırıldaki gibi melez ferdleri kontrol etmek elde değildir. Babanın kızına, koca veya oğlun anasına koca olmasına (yanî karabeti demeyiye) meydan veren başboş bir melezleştirmede umulduğu gibi iyi netice alınmaz. Bilâkis içinden çıkılmaz numuneler belirir ki, böylelikle eldeki iyi tavukları da berhad etmiş oluruz. Atlarda, sığırlarda, biraz da koyunlarda bu mahzurun önlenmesi mümkün olur amma, tavuklarda - hele bizdeki şekliyle - bu imkânsızdır. Binaenaleyh melezlerimizde çarçabuk bir kırılma (ademi mukavemet), bir gerileme (tereddi) baş gösterecektir. Nitekim iki senede bir yepyeni damızlık babalar getirmiyen Legorn veya Rodeyland melezlerinin: — Sıra tavuklardan pek farkı yok? Hattâ kötülüyorlar bile! — demeleri bunu teyid eder.

v) Bu tezin müdafileri diyorlar ki: Melezleştirme filhakika birçok memleketlerde almış yürümüş bir usuldü. Fakat bugün iflâs etmiştir. Polonya gibi külli-yetli tavuğu olan bir memleket (Yeşil ayak) dedikleri yerli bir tipi benimsemiş, yabancıların topuna birden veda ettiği gibi melezleştirmeye de yanaşmamıştır. Bugün külli-yetli yumurta ihraç eden Bulgaristan; Legornların, Viyandotların hiç te kendisine elverişli olmadığı neticesine varmış ve melezleştirme yoluyla yerli tiplerin bilâkis soysuzlaşmakta olduğuna şahid olarak münhasıran (Siyah Şumnu) isimindeki yerli tavuğu bağrına basmış bulunmaktadır.

Bu örnekler meydanda dururken bizim, en kötü şartlar altında dahi yumurta ihracatımıza imkân veren yerli tavuklarımızı ihmal etmemiz hoş görülemez. Yerli tavuklarımızın bir kusuru varsa, on melezliyi vardır. Usulünde bir istifaya ve hele fennî bir bakıma mazhar kılınmalarını kusurlarını yok edeceği gibi, melezletlerini de bir kat daha arttıracaktır.

Sözün kısası (İlle de yerli tavuk!) diyorlar.

Şimdi okuyucularımın:

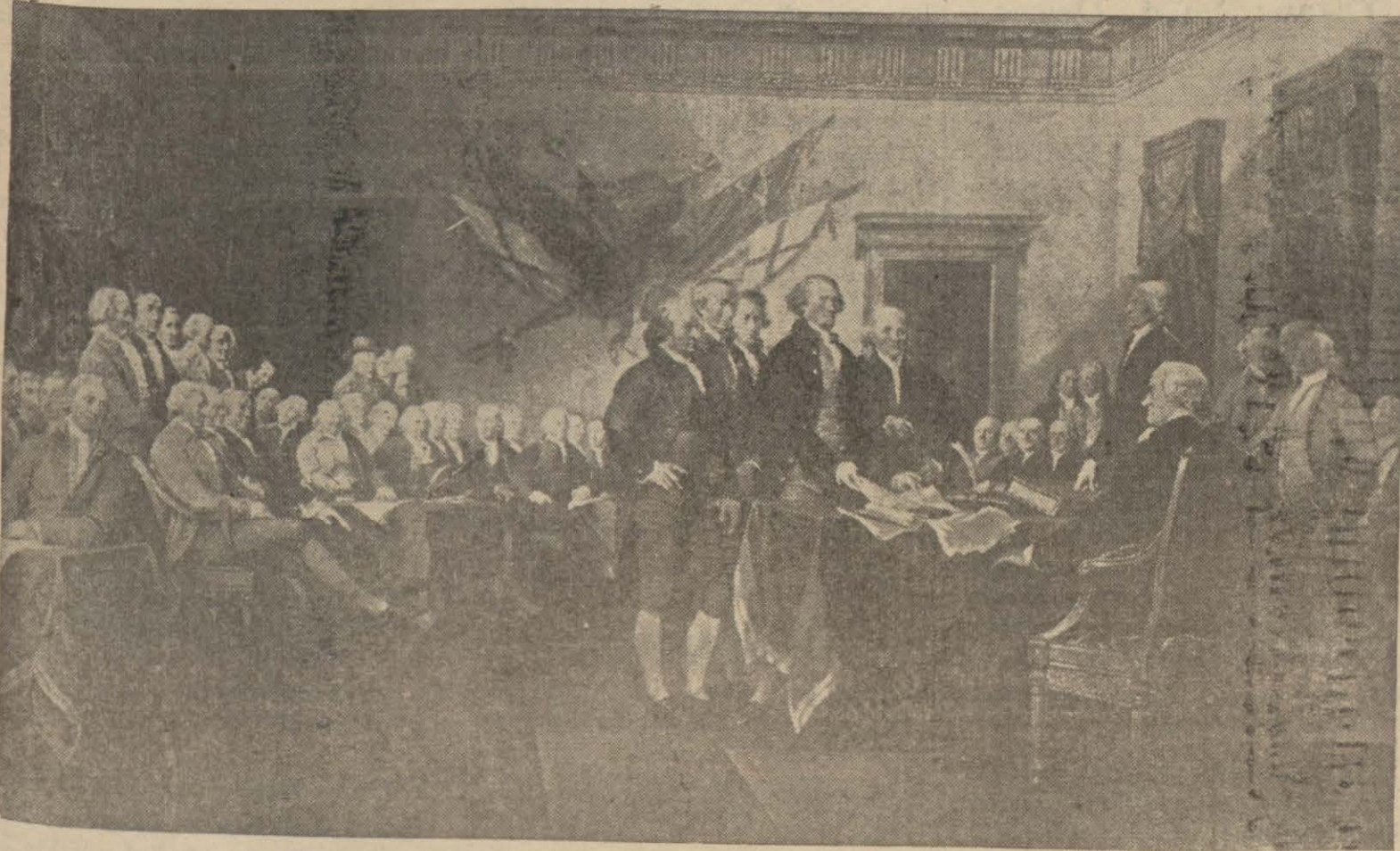
— Peki Tarımman! diyeceklerini umuyorum. Her üç grupun iddialarını da dinledik. Sen bunların hangisine hak veriyorsun?

— Ben hangisine hak verdiğimi söylemeyeceğim. Yalnız diyeceğim ki, bu üç tezin müdafileri arasında yüksek ihtisasa sahibi olan, bu işden şahiden anlar adanlar vardır. Eğer küçük çapta bir kongre toplanmasına imkân verilir de, tecrübeler, tetkikler, iddialar ortaya dökülürse, haklı ile haksız ayırd olur ve memleketin tutacağı en selâmetli yol kestirilir atılır. Aksi halde kimin haklı, kimin haksız olduğunu, eyi veya fena neticelerle ancak zaman gösterecektir.

Tarımman

Haftada
Bir Gün

RESİMLE TARİH

Amerikanın istiklâli ilân edilirken

On altıncı asırdan itibaren İngiliz, Fransız ve İspanyol bahçeleri Şimali Amerika'nın Şark sahilinde yerleşme başlamıştı. On yedinci asır başında, İngilizler bu kıtaya birdenbire büyük bir ehemmiyet ve gerek kalabalık kabileler halinde muhacir gönderme ve Şimali Amerikada müstemlekeler kurmağa başladılar.

1607 ile 1733 arasında Şimali Amerikanın Atlas sahilinde on üç İngiliz müstemlekesi kuruldu: Virjiniya, Manaçuzet, Mariland, Rod - İsland, Nev - York, Nev - Jersey, Konnektikut, Nev - Hampsir, Men, Şimali Karolin, Cenubi Karolin, Jorgi, Pensilvanya.

İşte bu müstemlekelerin Londra hükümetine karşı isyan etmesi Şimali Amerika Birleşik Devletlerinin tarihi başlar. 1775 de İngilterenin bu müstemlekelerle koyduğu ağır bir gümrük tarifesi üzerine müstemlekelerde yerleşmiş ve Amerikalılaşmış İngilizler anavatanlarına karşı isyan ettiler, bu suretle sekiz yıl süren (1775 - 1783) bir dahili harb başladı. 4 Temmuz 1776 da on üç müstemleke Birleşik Amerika hükümetleri adıyla istiklâllerini ilân ettiler.

Vaşington'un yüksek kumandası altında toplanan değerli askerler, bunların arasında La Fayette ve Roşambo gibi Fransız generallerinin de yardımı ile Amerikalılar İngiliz kuvvetlerine galebe çaldılar. 3 Eylül 1783 muahedesiyle Londra hükümeti Birleşik devletlerin istiklâlini tanıdı. Vaşington ilk Cumhurbaşkanı seçildi ve 1787 de Federal bir kamunun esas kabul edildi. Bundan sonra, Ame-

rikalılar, medeniyet alanında dev adımı ile ilerlemeğe başladılar.

Birleşik devletler, 1861 de dahili bir tehlike geçirdi: Şimal hükümetlerinde esaret ilga edildi. Cenub hükümetleri bunu kabul etmediler. Bunun üzerine beş yıl süren dahili bir harb başladı. Şimal hükümetleri galib geldiler. Bundan sonra, Şimali Amerika Birleşik Devletleri büyük bir müstemleke imparatorluğu kurdu.

Daha evvel, 1848 de Meksikadan Teksas, Yeni Meksika ve Kaliforniyayı zaptetmişlerdi. 1898 de İspanya ile yaptığı bir harbe Porto - Riko ile Filipin adalarını aldılar. 1903 de yalnız Panama Cümhuriyetinden kanalın geçişi araziyi aldılar ve Panama kanalını açtılar.

Bugün Şimali Amerika Birleşik Devletleri Federatif bir Cümhuriyettir. Federasyonu teşkil eden devletlerin müstemlekelerinden mürekkep bir meclis ile bir âyan meclisi vardır. Bu federasyona dahil olan devletlerin sayısı 48 dir. Bu devletlerden maada bir Kolumbiya federatif mintakası Alaska ve Hawaii arazileri vardır. Federasyonun bütün meşahal sathiyesi 7,839,000 kilometre murabbadır. Nüfusu da 123 milyondur. Mülhak arazilerle bazı adalardan mürekkep müstemlekeleri ise 1,844,700 kilometre murabbadır. Ve buralarda da 15 milyon nüfus bulunmaktadır.

Resimde 4 Temmuz 1776 da Amerika istiklâlinin ilân edildiği toplantıyı görüyorsunuz.

Büyük ressam Rafaelin en güzel eserleri

Raffaello Santi, İtalyan Rönesansının en büyük ressamlarından biridir. Yaptığı tablolar arasında en büyük bir yekünü «Meryem resimleri» teşkil ettiğinden Raffaele Meryem = Madonna ressamı denildi. İşte bu güzide sanatkarın en çok beğenilmiş bir Meryem tablosu, bugün Almanyada Dresd müzesinin resim galerisini tezyin etmektedir. Ressam, bu eserini, İtalyada Pezansta Sen-Sikst manastırının mührabına konmak üzere yapmıştı. Sonra Saksonya kralı tarafından 250,000 franga satın alınmıştı. Renklerinin ışıktan bozulmaması için daima kalın bir perde altında örtülü duran bu şaheserin yüzünden örtüsü çekilince, müzeyi gezenler nefis bir ahenk ile resmedilmiş bir sahne ile karşılaşır:

En geri planda, böl ışıklı bir sema parçası içinde birçok melekler uçmaktadır. Onların ortasında, kucagında çocuk İsa ile Meryem vardır. Bir tarafında, Pezans manastırını yaptıran Papa Sikst, Meryem'in huzurunda hayran ve hürmetkar eğilmiştir. Diğer tarafında Sent - Barbe, bu ilâhî sahneyi temaşaaya layık olmadığını anlatmak istiyen bir küçük yaşta melek vardır. Çocuk İsanın gözlerinde, tabiatın üstünde kuvvetli bir bakış vardır. Bu bakışlardan, daha küçük iken başına konulacak dikenden çelengi Getsemaninin bahçesini ve dikilmiş üç çarmıhı görür gibi olduğu anlaşılıyor. Meryem'in simasında ise, Rafaellonun bütün Meryemlerindeki erişilmez, taklid edilmez bir sihir ve füsün gizlidir.

ŞAIR OMIROS

Ege âleminin İyada ve Odise adındaki en eski iki destanını yazdığı söylenen şair Omirós milâddan evvel dokuzuncu asırda doğmuştu. Egenin yedi meşhur sitesini, Omirós'un kendi hemşerileri olduğunu iddia ederek övünürlerdi.

Nikledilen rivayetlere göre, Omirós o meşhur destanlarını yazdığı zaman ihtiyar ve kör idi. Şehir şehir gezip dolaşır ve destanlarını okuyarak geçirdi. Destanlarını aynı zamanda bestelemişti. Okurken, bir taraftan da Lir çalardı.

Tabloda, Omirós, kendisini elinden tutup dolaştıran küçük bir çocuk ile beraber, deniz kenarında, kayıkların üstünden üleyen dalgalara karşı destanlarından bir parça okurken görülüyor.

Omirós'un destanlarını ve hayatını tetkik eden bazı âlimlere göre, İyada ve Odise, isimleri meşhur şairler tarafından parça parça yazılmış, terennüm edilmiş birer Destanlar mecmuası idi. Omirós, onları belki de sadece toplayan bir saz şairi olmuştur.

Büyük ehramın yapılışı

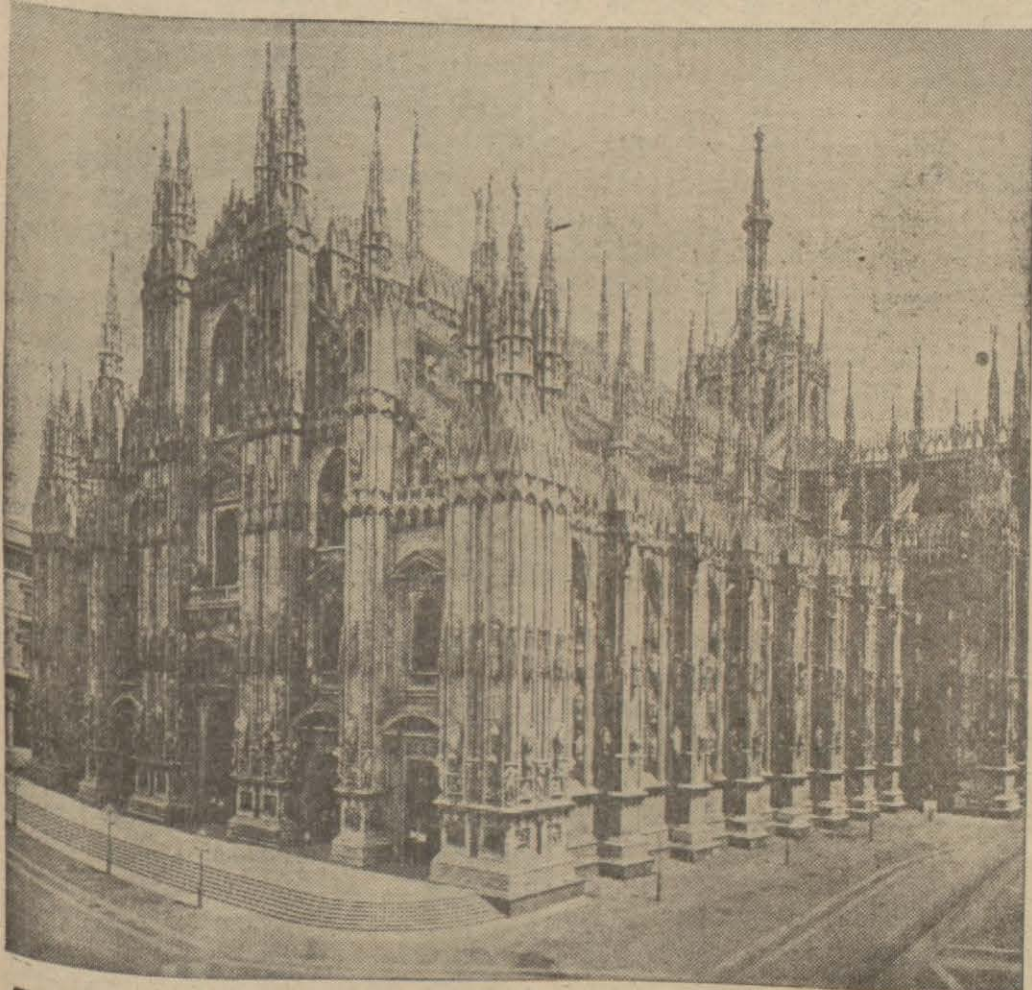
Bu resim, geçen asrın en büyük Alman ressamlarından Gustav Rihter'in en güzel tablolarından biridir.

Zengin renkleri ve çok kuvvetli çizgileriyle tanımlan sanatkar, Firavni, ehramın yükselişini büyük bir gururla seyredirken tasvir etmiştir.

Ehramlar ilk Firavunların mezarlarıdır. Bir Firavun tahta çıkar çıkmaz ilk işi, kendisine bir ehram mezar yaptırmaya başlamak olurdu. Saltanatın devamınca da ehram mütemadiyen yapılır, büyürdü. İlk Fira-

vanlara payitaht vazifesini görmüş olan Memfis şehrinin yirmi - yirmi beş mil çevresi, ehramlarla bezemiş bir mezarlık halindedir. Fakat, bugün, bu ehramların bir çoğu yıkılmış, yok olmuştur.

Milâddan evvel 2000 yılına doğru, Mısırdaki hâkimiyet, Cenubtaki Teb haldesi prenslerine geçince, ehram şeklinde mezar yapmak âdeti de terkedildi. Bundan sonra Mısır Firavunları muhteşem mezarlarını yerin altında yaptırtılar.

Milânın mermer katedrali

Milân Katedrali Avrupanın en muhteşem tilselerinden biridir. Gotik mimarının bir nefesi, ulaşılmış en yüksek bir noktaya sahiptir. Bu büyük kilise, baştanbaşa beyaz mermerden yapılmıştır. Bilhassa geceleri ay ışığında, üzerine gümüş esvabh binlerce insan bürmüştür. Bilhassa gümüş bir dağ gibi görünür: Bu muazzam mabedin yalnız dışı, tam 4800 mermer heykel ile süslenmiştir.

Bu heykellerden çoğu, zeminden bir hayli yüksek bulunduklarından ötürü, kabataslak işlenmiş figürler sanılmamalıdır. Milân kilisesinin 4800 heykelinin hepsi, nefis birer sanat eseridir. Bunlardan bir çoğu, zama-

nının en büyük şöretlerinden biri olan heykeltıraş Kanova (Canova) nın elinden çıkmıştır. Bu mabede, bazıları «Dünyanın sekinizinci acıbesi» adını vermişlerdir.

Bu heykeller, kilise tarihinden alınmış bir takım melekleri, azizleri, kralları göstermektedir. Şunu ilâve etmek lâzımdır ki bu kilisenin içi, dışının ihtişamına uygundur. Bilhassa camlarının renkli tezyinatı birer nefis teşkil etmektedir. Bu camlardan kilisenin mozayiklerine akseden güneş, sonbahar yapraklarından serpiyen yakut ve altın çizgilerine benzer.

Neşriyat kongresi dün açıldı Başvekil nutkunda hükümetin bir program hazırlayacağını söyledi

Ankara 2 (Hususi) — Neşriyat kongresi bu sabah saat onda İsmet İnönü Kız Enstitüsü konferans salonunda Başvekil doktor Refik Saydamın bir nutkile açılmıştır. Açılış merasiminde Vekiller, Parti genel sekreteri İngiliz büyükelçisi, Bulgar sefiri ve Ankaranın ileri gelenleri hazır bulunmuşlardır.

Başvekilin nutku

Ankara 2 (A.A.) — Birinci Türk neşriyat kongresi bugün saat 10 da İsmet İnönü Kız Enstitüsünde ilk toplantısını yapmış ve Başvekil Refik Saydam kongre mesaisini şu nutukla açmıştır:

«Birinci Türk neşriyat kongresinin içtimamı açıyorum. Neşriyat kongresinin sayın üyeleri, arkadaşım Maarif Vekili Yücelin ve onun çalışkan arkadaşlarının hazırladıkları bu kongreyi teşrifinizden dolayı hepimize ayrı ayrı teşekkür ederim.

Türk kültür davasının mühim bir meselesi olan bu meseleyi mütalea etmek için ve onu programlandırmak için sizin yüksek ihtisasınızdan, görgünüzden istifade için neşriyat kongresini topluyoruz. Cumhuriyet hükümeti bütün işlerinde ihstas erbabının tecrübeli arkadaşlarımızın bize verecekleri bilgileri direktifleri bir araya getirerek öyle bir program vücutte getirmeyi ve mesaisinin heyeti umumiyesine bu programı esas yapmayı daima umde edinmiştir.

Sizin geçirdiğiniz tecrübeniz ve ilminiz bize bu programı verecektir ve biz bunu zamanla mevcut maddi vesaitimizle takib edeceğiz.

Ben şahsan gürlütlü programsız işten zaten hoşlanmam. (Bravo sesleri).

Esaslı bir programa tâbi olarak geçte olsa daima müsbet gaye üzerinde yürümeyi kendim için şiar edinmişimdir. Arkadaşlarım da bu esasta oaima benimle beraberdirler. Zaten bir mütearifedir.

Nihayet esaslı bir program safahatını takib ederek onu yavaşta olsa tahakkuk ettirmek atiyen bozulmaktan kurtardığı gibi yapılacak herhangi bir tecrübe hakkında başlangıcı ve esaslı malûm olduğu için bize daima yolda kolaylık verecektir, o kadar. Memlekette bir millî kütüphane vücutte getirdik. Bunu en uzak köşeye kadar götürmek, yalnız götürmek değil, okutmak zevkini daimî surette idame etmek bu kongrenin yapacağı programa tâbi olacaktır. Sizin ilminizden, tekrar ediyorum, sizin ilminizden ve tecrübelemenizden istifade edeceğiz ve programı vücutte getireceğiz. Onu tâtibik şerefini kazanabilirsek atiyen neticelerini gördüğümüz zaman da sevineceğiz.

Tekrar sizi selâmlarım. İşin ilmi teknik kısmını arkadaşım Yücel size arzedecektir. İşlerinizde muvaffakiyetler dilerim. (Alkışlar).

Başvekil Refik Saydam sürekli alkışlarla karşılandı.

Maarif Vekilinin nutku

Ankara 2 — Başvekilin nutkunu müteakib kürsüye çıkan Maarif Vekili Emin Âli Yücel kongrenin maksad ve gayelerini izah etmiştir.

Hasan Âli Yücel, nutkuna başlarken, irfan hayatımızda ehemmiyetli ve tesirli bir hareket uyandıracak muhakkak olan bir teşebbüs etrafında toplanan iyi isteklerin ve en güzel düşüncelerin hâkim olduğu samimi bir hava içinde birinci Türk neşriyat kongresinin çalışmalarına başlamış olduğunu kaydetmiş ve demiştir ki:

Neşriyat işlerinde de tam demokrat bir ruh ve tam realist bir düşünce ile çalışmak, ancak cumhuriyet rejiminde kabil olabilmizdir. Cumhuriyet tarihindedir ki bir taraftan bütün devlet organlarıyla kuvvetli bir neşriyat hareketine girişmiş, diğer taraftan hususi basım ve yayım kurumlarının emeklerine imkân nisbetinde iştirak edilmiş ve çalışmaları böylece takviye olunmuştur.

On yıldanberi sevgili ve ebedî Şefimiz Atatürk'ün yaratıcı dehasıyla Türk milleti için nurlanan bu sahada gerek devlet mekanizmasının, gerek tabii ve nâsirlerimizin genç Türk neslinin istifadesine koydukları eserler bize istikbal için ümit verici bir kemmiyet ve keyfiyet arz etmektedir. Bununla beraber unutmamalıdır ki bütün bu emek ve sermaye mahsullerini sadece tesadüflerin ve surf bü-

nü niyetlerin eline bırakarak yarınki Türk nesillerinin irfan yapılarını kuracak eserleri hazırlamakla vazifemizi tam ifa etmiş sayılabilir miyiz?

Bu esaslı dava, Maarif Vekillikini memleket kültür hayatının terakki ve inkişafı için yapması lâzım gelen esas vazifelerinden biri olan neşriyat işi üzerinde ehemmiyetle durdurmuş ve çevresinde toplanan meselelerin her birini ayrı ayrı mütehasıs ve alâkadarlar ile birlikte gözden geçirerek, alınması lâzım tedbirleri beraber düşünmeğe ve bulmağa sevk etmiştir.

Maarif Vekili nutkunun bundan sonraki kısımlarında kongrenin tetkikine arzedilen meselelerin her biri üzerine delegelerin dikkatlerini çekerek irfan ihtiyacımızı eldeki maddî imkânlardan en geniş bir şekilde faydalanma yollarını bularak karşılamak mecbureyinde olduğumuzu kaydelemiştir.

Gençlik kütüphanesi

Garb kültür ve tefekkür camiasının seçkin bir uzvu olmak dilek ve azminde bulunan cumhuriyet Türkiye için medeni dünyanın eski ve yeni fikir mahsullerini kendi diline çevirmek ve âlemin duyuş ve düşünüşü ile benliğini kuvvetlendirmek zaruretini bilhassa işaret eden Maarif Vekili, yalnız Türk harflerle okuyup yazan ve yüksek tahsil sınıflarına kadar gelmiş bulunan gençliğin sadece ders muallimlerinin dar kadrosu içinde bırakılmayacağını, her ilim şubesinde onların bilgilerini genişletecek, his ve fikir dünyalarını aydınlatacak, onları cumhuriyet rejiminin temiz ve idealist havası içinde yaşatacak zengin bir gençlik kütüphanesinin bir an evvel memleket çocuklarının istifadesine konulması lâzım geldiği noktasında bilhassa ısrarla durmuş ve sözlerine devam ederek demiştir ki:

«Dillerin zenginlik miyarları nasıl lûgatleri ise milletlerin ansiklopedileri de kültür seviyelerinin birer timsali sayılırlar. 20 nci asırda bir millet için bir ansiklopediden ve muhtelif ilim şubeleri için hazırlanmış ihtisas lûgatlerinden mahrumiyet, lehe sorulabilir bir yoksulluk sayılmaz. Bu eksikliğimizi bir an önce tamamlamak ve her münevver Türkün yuvasında bulunduracağı bir bilgi hazinesi olan millî bir ansiklopediye sahip olmak yolunda atılabilecek en müsbet adımları değerli kongrenizin mübaleğna ve memlekete göstereceğine kuvvetli bir itimad beslemekteyim.»

Hasan Âli Yücel, memlekette muhtelif ilim ve ihtisas şubelerinde orijinal tetkik mahsulü telif eserlerin doğrudan doğruya yazıldığı lisandan muvaffakiyetle yazılmış tercüme ve günün tekniğine göre güzel basılmış kitapların neşrinin teşvik için telif, tercüme ve neşir mükâfatları karşılığı olarak mütevacı de olsa başlangıçta kâfi sayılabilecek bir tahsisatın 1939 bütçesine konulduğunu izah etmiştir.

Maarif Vekili gazete ve mecmuaların bu neşriyatı okuyucularına tanıttirmek hususundaki büyük vazifesine de temas ederek Türk matbuatının bütün memleket işlerinde olduğu gibi bu noktada da yardım birliği ve candan bir alâka göstermeğe büyük bir ümit beslediğini bilhassa kaydetmek istediğini söyleyerek sözlerini bitirmiştir.

Maarif Vekilinin alkışlarla karşılanan bu nutkunu müteakib, Reis Başvekil doktor Refik Saydam on dakika istirahat için celseyi tatil etmiştir.

Kongrenin ikinci celsesi açıldığı zaman riyaset mevkiini Maarif Vekili Hasan Âli Yücel işgal etmiş ve riyaset divanı intihabı yapılarak reis vekilliklerine İzzet mebusu Hüsnü Kitabacı, Üniversite rektörü Cemil Bilsel ve Hakkı Tarık Us intihab edilmiştir.

Encümenlere aza seçiminden sonra verilen bir takrir ile ebedî Şef Atatürk'ün aziz hatırasını taziz için beş dakika ayakta sükût edilmiştir.

Kongre alkışlarla Reiscümhur İnönü'nün kongrenin en derim tazim ve bağlılık hislerinin iblâğını karar altına almış ve gene okunan takrirlerle B. M. Meclisi Reisi Abdülhalik Rendaya ve kongrenin açılışına riyaset etmek suretile neşriyat davasına yakın bir alâka göstermiş bulunan Başvekil doktor Refik Saydam ve se-

Kral ve Kraliçenin indikleri otelde neler gördüm?

Yazan: Suad Devriş

Önümde siyah esvablı genç bir adam yürüyor. Onu takib ettim. Asansörün önüne geldik.

— Asansöre buyurunuz! dedi.

Birkaç kat çıkacağımızı zannediyordum. Asansör bir kat çıktı, durdu.

— Buyurunuz!

Asansörün açılan kapısından yol halısı döşeli geniş bir koridora çıktık. Koridorda beyaz önlüklü, beyaz boneli ufak bir fam döşambr bize bir kapı açtı. Küçük bir antreye girdik. Solda duvarda piringten bir port mantos ve antrenin yanında ve karşısında iki kapı.

Fam döşambr sağ taraftaki kapıyı açtı. Zemini nefis bir Tebriz halısıyla örtülmüş geniş bir salondaydı. Duvarın ve tavanın çığ beyazlığı duvarın sol kısmını tamamen örten geniş bir Çin örtüsü kapıyor.

Kenarda, birçok otel odalarında bulunan malûm ve muayyen eşyalar, hikmeti vücudleri anlaşılmayan bir takım konsol, masa, dolab... Geniş, rahat bir kanape... Geniş ve rahat birkaç koltuk...

Otel odası...

Birinci sınıf bir otel odası amma... Gene bir otel odası...

Bütün yabancılığı ile hiçbir şahsiyetin izini, hatırasını taşımayan Berlin, Paris, Londra, Tokyo veya Bombaydaki otel odalarının eşi olan bir oda...

İşte bu oda; löhusa döşeginden sedye ile kaçıran Kraliçe Jeraldinin gurbet günlerinin ve tahtını tacını kaybeden bir kralın azablı saatlerinin ağır, ağır geçirileceği köşe olacak. Tavan da bronzdan bir lâmbanın donuk camlarından hafif bir ışık süzülüyor. Perdeler kapalı...

İki kapalı perdenin birini bir el açıyor, bir erkek sesi:

— Buranın manzarası da güzeldir, diyor, bakınız!...

Aralanan pencereden dışarı baktım. İki apartıman, arasından Halicin avuç kadar bir kısmı ve tam Süleymaniye görünüyor.

Şimdi fam döşambr yan kapıyı açtı.

— Burası da yatak odası!..

Duvarları yaldızlı çilek rengi kâğıd ve yerleri aynı renkte frenk halısı döşeli bir oda!.. Sarı, kahverengi cerenel kurmay başkanı Mareşal Fevzi Çakmağa riyaset divanı vasıtasıyla saygı ve sevgilerinin bildirilmesini tasvib etmiştir.

Bundan sonra muhtelif hatibler söz almışlardır.

Encümenlerde

Ankara 2 (Hususi) — Birinci Türk neşriyat kongresi encümenleri öğleden sonra toplanarak reis ve raportörlerini seçmişler ve çalışmalarına başlamışlardır. Maarif Vekili Hasan Âli Yücel encümenlerin çalışmalarına iştirak etmiş ve her bir encümenle uğruşarak münakaşa ve müzakerelelere iştirak etmiştir.

Muhtelif encümenlerin reis ve raportörleri

Basım, yayın ve satış işleri encümenine reis Ahmed Halid Yaşaroğlu, rapörtör Vecdî Körk, dilekler encümenine reis Erzurum mebusu Nakiye Ergün, rapörtörlüğüne Mecdi Sadreddin, edebî mülkiyet encümenine reis Muvaffak Müncioğlu, rapörtör Server İsgit, gençlik ve çocuk edebiyatı encümenine reis İsmail Hakkı Baltacıoğlu, rapörtör Sezer Taşkıran, mükâfat yardım ve propaganda encümenine reis doktor Hafız Lokman hekim, rapörtör Behçet Kemal Çağlar, neşriyat programı encümenine reis Erişirgil, rapörtör Naşid Uludağ, tercüme işleri encümenine reis Etem Menemencioglu, rapörtör Mustafa Nihad seçilmişlerdir.

Kongreye İstanbul Üniversitesinin çok iyi hazırlanmış temennî ve teklifleri ihtiva eden raporu tevdi olunmuştur. Bu rapor bugün dilekler encümeninde okunmuş teksirine ve bütün encümenlerin istifadelerine arz edilmesine karar verilmiştir.

Polonya Almanyaya üç maddelik bir teklifte bulunacak

(Baştarafı 1 inci sayfada)

lunacağı günü yani gelecek Cuma günü tevdi edilecektir.

Polonyanın millî müdafası

Varşova 2 (A.A.) — Nazırlar meclisi, bir kanun lâihyası kabul etmiştir. Bu kanun lâihyası, Reiscümhura parlamentonun önümüzdeki adı içtima devresinin küşadına kadar millî müdafaya, mallı ve iktisadî işlere müteallik kararnamele neşretmek salâhiyetini vermektedir.

«Polonya Çeko - Slovakya değildir»
Nevyork 2 (A.A.) — Polonya büyükelçisi Potocki şu beyanatta bulunmuştur:

Polonya, Çeko - Slovakya değildir. Almanyanın Dançığ'e karşı herhangi bir hareketi bir harb sebebi olarak telâki edilecektir.

Hitler'in koridordan geçen bir şerid talebine gelince, bu talep Polonyanın denizle irtibatını kesmek, ekonomik ve belki de politik istiklâlini azaltmak arzusudur.

Büyük elçi, Polonyanın Dançığ meselesini müzakereye âmade bulunduğunu ve fakat kuvvet önünde boyun eğmeyeceğini kaydetmiştir.

Siyasî oyun

Varşova 2 (A.A.) — Gazeteler, 1934 denberi Almanyanın Polonyaya karşı siyasî bir oyun oynadığını isbata çalışıyorlar.

Polska Zbrojna diyor ki:

Almanlar, Ciespynde Polonyalılarla Çeklerin arasını bozmak için ellerinden geleni yapmışlardır. Berlinde ve Danzigde Ukranya teşekkülleri vücutta getirmişler ve bazı Litvanyalıları hükümet merkezi Vlnada olmak üzere bir Litvanya devletinin kurulmasını istemeğe teşvik etmişlerdir. Bugün de Slovakları Polonya ve Macaristana karşı tahrik ediyorlar.

Sovyet - Polonya münasebatı

Varşova 2 (A.A.) — Fransa - İngiltere ve Rusya arasında bir anlaşma akdi için yapılmakta olan müzakerele-

vizden modern geniş bir dolab, yuvarlak aynalı alçak bir tuvalet masası... Ve yanyana konmuş alçak iki karyola...

Karyoların üzerinde düz beyaz ketenden örtüler. Ve üstlerinde bir el işi, bir dantel dahi bulunmayan basit keten yastıklar var...

Komodinlerden birinin üstünde turuncu abajurlu bir lâmba, ötekinin üstünde bir şehir telefonu ve telefon rehberi.

Heride kahverengi, bej yollu bir sedir, odanın tek penceresinde aynı renkte perdeler var.

İşte bütün bir krallığı kaybeden, memleketlerini kaybeden bir çiftin ehlinde kalan âlem hepsi bu!.. Bir kralliyete sahip olmak hulyasile daha 2 sene evvel istikbalini genç bir milletin başında bulunan bir kralın parlak zannettiği bahtına bağlayan genç kraliçenin bütün âlemi...

— İşte buradan da çocuğun odasına gidilecek.

Çocuğun!..
Amma da, dalgın bir insanım.. Kraliçeye kader bütün kaybettikleri şeylerle pahası mukayese edilmeyecek en büyük saadeti bütün o şeyleri kaybettiği günlerde vermedi mi?...

Onun anne olduğunu nasıl unuttum! Onun bütün âlemi!.. Yepyeni, tap-taze ve parlak kâinatı, işte şu Hind işlemeden bir paravan duran kapının öte tarafında başlıyor.

Paravanı çekiyoruz. Kapıyı açıyoruz. Beyaz duvarlı, tek piring karyolalı, geniş beyaz dolab, beyaz tuvaletli bir odadayız. Kenarda açık bej renğinde iki koltuk, bir kanape var.. Ortada üstü dantelâli güzel bir örtü ile örtülmüş yuvarlak bir masa...

— Çocuk beşiği nerede?..

— Birazdan koyacağız!..

Odada şöyle bir bakıyorum. Bitişik odada gelecek elemli günlerin, tesellişi, saadeti olacak bu odaya bir kere daha bakıyorum.

Sonra açılan kapıdan koridora çıkıyorum. Rehberim elile koridoru göstererek:

— İşte diyor. Bütün bu odaların hep

Polonyanın itiraz ettiğine dair yabancı memleketlerde çıkarılan haberlerle Polonya - Sovyet komşuluk münasebetlerini bozmak için yapılan teğbüslere cevap veren Kurjer Polski diyor ki:

«Çok iyi bir membadan aldığımız malûmata göre Polonya mezkûr müzakerelelere iştirak etmemektedir. Sovyet - Polonya münasebetlerine gelince, bu mesele münhasıran Polonyayı alâkadar eder ve onu Polonya bizzat kendisi halledecektir.

İngiltere ile münasebat

Varşova 2 (A.A.) — Matbuat, alâ kadar İngiliz mahfellerinin beyanatını dercetmektedir. Matbuata göre bu mahfeller, İngiliz - Leh münasebetlerindeki berraklığa işaret etmekte ve Polonya kendini tehdid altında hisseder etmez İngiltere ile Fransanın yardımı na koşacaklarına dair yapılan vâdlerin gayet sarîh olduğunu kaydelemekte dirler.

Alman gazetelerinin başlıkları

Berlin 2 (A.A.) — Gazeteler, Polonyayı harbe teşvikte bulunmakta olmakla itham etmektedir.

Gazete başlıkları manidardır. Hamburger Ferndenblatt, Polonyanın Almanyaya aleyhindeki tahrikatından bahsetmektedir.

Zeit gazetesi şöyle diyor.

Polonya, vaziyetli anlamamazlıktan geliyor.

Essen'de çıkmakta olan National Zeitung, şöyle diyor:

Polonya, bize hakaret ediyor.

Borsen Zeitung, yazıyor:

Varşova, kılıcını çekiyor ve harbe teşvik ediyor.

Bir Leh gazetesinin talebi

Varşova 2 (A.A.) — Ilustrowanny Kurjer Codzienny «Bugün yazdığı bir makalede Silezya'ya Şarkî Prusya mı takalarının Polonya ile olduğunu ileri sürerek buraların Polonyaya ilhakını istemektedir.

Cumhurreisi dün General Veygand'ı kabul ettiler

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Şükrü Saracoğlu, Millî Müdafaa Vekili Naci Tmaz ile millî müdafaa ve genel kurmay, Hariciye Vekâleti ve Fransız büyük elçileri erkânı hazır bulunmuşlardır.

Ziyafeti parlak bir suvare takib etmiştir.

Fransız Büyük Elçiliğinde

Ankara 2 (A.A.) — General Veygand şerefine bu akşam Fransız büyük elçisi Massigly tarafından bir ziyafet verilmiştir. Ziyafette Başvekil Refik Saydam, Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu, Millî Müdafaa Vekili Naci Tmaz ile İran, İngiltere, Polonya, Romanya büyük elçileri, Yunan elçisi vesair zevat bulunmuşlardır.

Ziyafeti parlak bir suvare takib etmiştir.

si kralın maiyeti tarafından tutuldu. Elli kişi bizim otele geliyor. Yirmi kişi de başka otellere incekmiş...

Geniş merdivenlere yaklaşıyorum... Ve birkaç saat sonra güzel kraliçe Jeraldin'in solgun yüzünü, ince endamını aksettirecek geniş aynalarda kendî hayallerimizi seyrederek merdivenlerden aşağıya iniyoruz. Buradan ayrılırken, birkaç saat sonra Kral Zogu, Kraliçe Jeraldin, dadısının kolları arasında taçsız ve memleketimiz küçük velayahdin ve bütün eski bir sarayın eski rical ve benedân kalabalığının aynı merdivenlerden yukarı çıkacaklarını düşünüyoruz.

H. H.

Bir otobüs diğer bir otobüse çarptı Kurtuluş - Beyazid arasında işleyen şoför Osmanın idaresindeki otobüsten Türbe durak yerinde müşteriler inerken, arkadan gelen şoför Mehmedin kullandığı Fatih - Şişli otobüsü durmuş ve ilerideki otobüse çarpmıştır. Müsademeden, yolcular heyecana kapılmışlarsa da, insanca zayıf olmamış, yalnız her iki otobüs hasar uğramıştır.

Ankaradan intibalar

Evvelki gün Ankaraya gelen Fransız Generali Veygand kendisini karşılayanlarla bir arada (Sivil zat General Veygand'dır.)

Amman Emri nin oğlu Emir Nayif Ankara istasyonu nda

Başvekil neşriyat sergisini açıyor

Başvekil İngiliz sefirle birlikte neşriyat sergisini geziyor

Başvekil dün neşriyat kongresini açarken

Maarif Vekili neşriyat sergisinde nutuk söylerken

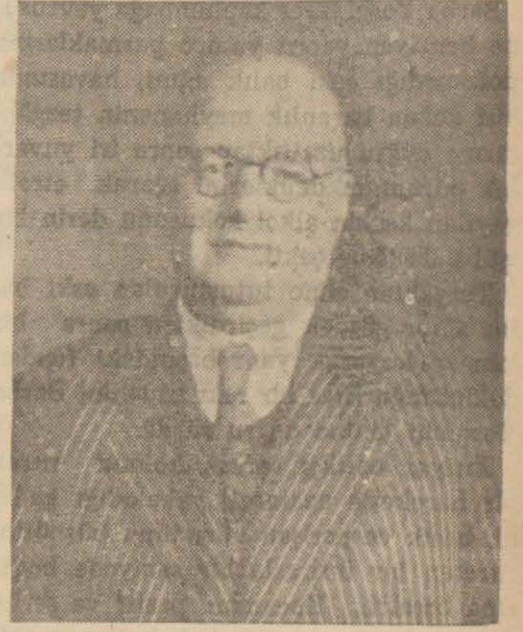
Binlerce talebe yetiştiren bir hocayı kaybettik

Salih Arifin cenazesi bugün Galatasaraylıların omuzlarında kaldırılacak

Bütün hayatını memleket maarifinin hizmetine vakfetmiş, birçok talebe yetiştirmiş olan çok kıymetli maarifçilerimizden Salih Arif Potamas, pek az zaman evvel ölen oğlunun arkasından dünyaya gözlerini kapamıştır.

Salih Arif Potamas, 1872 senesinde İstanbul'da doğmuştur. «Mektebi Sultanî» yi (bugünkü Galatasaray) ve mektebi Hukuku ikmal ettikten sonra bir müddet Adliye Nezareti mahkemei muhtelif ticaret zabıt kitabesinde çalışmış, 1892 de Maarif Nezaretinde müteşekkil mekâtibi gayrimüslim ve ecnebiye müfettişi umumiliğindeki mekâtibi rumiye müfettişliğine, bundan sonra sırasıyla encümen teftiş ve muayene azalığına, Nümuneî Terakki iddâisi lisan muallimliğine, meşrutiyeti müteakib de maarif umumiye müfettiş muavinliğine ve mekâtibi hususiyeye müfettişliklerine tayin edilmiştir.

1908 senesinde Mektebi Sultanî ilmi eşya muallimliğinden tarih muallimliğine tahvil edilmiş, bundan iki sene sonra mektebin müdür muavinliğine ve 1912 de de Mektebi Sultanî (Galatasaray Lisesi) müdürlüğüne ve tarih hocalığına tayin edilmiştir. Daha sonraları Mektebi Mülkiye; Kuleli ve Halicioğlu Askerî Liselerinde lisan muallimliği yapmıştır. Bir ay evveline kadar da Şişli Terakki Lisesinde çalışıyordu. Türk maarifine uzun seneler hizmet eden Salih Arif, binlerce talebe yetiştirmiş bir hoca ve iyi bir mektepci

Merhum Salih Arif

idi. Fransızca'yı ise ana lisanı kadar bilirdi. Allah rahmet eylesin.

Galatasaraylıları davet

Galatasaraylılar Mezunları Cemiyetinden: Galatasaray mektebi müdürlerinden sevgili hocamız Salih Arifin ebedi ziyayı ile müteallimiz. Cenazesi Nişantaşı Sıhhat Yurdunda 3/5/939 tarihine müsadif Çarşamba günü öğleden evvel kaldırılarak namazı Teşvikiye camisinde kılınacaktır. Bütün Galatasaraylı arkadaşların merhumun cenazesinde bulunmak suretile son rasi mei ihtiramı ifa etmelerini dileriz.

Süt içip zehirlenenlerin sayısı 40 ı buldu

(Baştarafı 4 üncü sayfada) Üveyz mahallesinde oturan Mührüban, Hayriye, Şükriye, Fatma, Leman, Meliha, Hasan; Yedikulede Imrahor mahallesinde oturan Mustafa, karısı Ayşe ile, gene aynı semtte Sava, Yorgi, Sofi, iki çocukları, Yedikulede Çeşme sokağında oturan Saniye, Eleni; Fatihte Sinanağa mahallesinde Fenerci sokağında oturan Fehime, Nazik, kızı 7 yaşında Kıymet, 4 yaşında Nerime, Hilmi, Muhiddin, Zehra, Cemal, Fatma, kunduracı Ahmed, Emin.

Gene o civar halkından olan ve hafif bir surette zehirlenme alâmetleri gösteren daha birkaç kişi vardır.

Yapılan tahkikata nazaran, süten zehirlendiklerini ifade edenler arasında, balık yiyenler de vardır ki, bunların hastanelerdeki ifrazatı tetkik olunmaktadır.

Zabıta tarafından zehirli sütler satan sütçüler aranmaktadır. Aynı zamanda belediye sıhhat işleri müdürlüğü de hâdiseye vaziyet etmiştir. Kaplar, mandıralar, hayvanların taayyüş ettikleri otlar üzerinde de tetkikat yapılacaktır. Adliye de işe el koymuş ve tabibî adil, hastaların ifrazatını adil tub kimyahanesine göndermiştir.

Zehirli sütleri satan sütçülerin adedi beş veya altı olarak tahmin edilmektedir. Bunlar yakalandıktan sonra, hâdisenin tabii ve sıhhi mahiyetinin tamamen aydınlanması imkân dahilinde girecek ve suçluların sütçüler mi, yoksa mandıra sahipleri mi olduğu taayyün edecektir.

Hâdisiye etrafında belediye salâhiyetleri bir zat tarafından bir muharririmize şu izahat verilmiştir:

«Süt haddi zatında çabuk bozulan bir maddedir. Aynı zamanda, İstanbulda süt satışı gayri sıhhi bir haldedir. On saat zarfında kaynatılın, kaynatılmasın bozulması mümkün olan bir maddenin, gayri sıhhi bir surette satılması da buna inzimam ettiğine nazaran, mesele esasından ıslaha muhtaçtır.

Belediye, bu hususlar ile zaten meşgul olmaktadır. Sıhhat işleri müdürünün riyasetindeki on kişilik bir heyet süt işini tetkik ile meşguldür. Aynı zamanda, süt istihsalını, satışını ıslah etmek üzere de bir mütehasşsın celbi düşünülmüş ve bu husus için hükümet merkezine müracaatta bulunulmuştur.

Tetkikat, son safhasına gelmiş oldu.

ğuna nazaran, süt meselesinin ıslahı bir gün meselesi olmuştur. Bu gibi hâdiselerin tekrerrür etmemesi için sıkı idarî ve sıhhi tedbirler de alınmıştır.»

Dört kişi de peynirden zehirlendi

Dün Bakırköyünde İkitelli köyünde de bir zehirlenme hâdisesi olmuş, köy ahalisinden Osman Toprak, karısı Seher, kızı Sadıka ve oğlu İsmail yedikleri peynirden tesemmüm alâmi göstermişlerdir.

Yapılan tahkikatta peynirin bakkal Ahmedden alındığı anlaşılmıştır. Bakkal Ahmed de, aynı peynirleri köyde mandıra ve koyunları olan diğer Ahmedden mübayaa ettiğini ifade etmiştir.

Jandarma, peynirlerin yapıldığı kablaları müsadere etmiştir. Osman Toprak ile oğlu İsmail Gureba hastanesine, Seher ile Sadıka da Haseki hastanesine sıhhi imdad otomobili ile kaldırılmışlardır. Bunlardan Sadıkanın vaziyeti ağırcaadır. Tahkikat devam etmektedir.

Kasım aşada pazır günleri nasıl geçer?

(Baştarafı 8 inci sayfada)

Sonra yerleri Arnavud kaldırılmı ile döşenmiş iki sıra muntazam binalarla çevrilmiş dik bir yokuşu çıktık.

Yol bitti.

Hamamdayız!...

Şimdi önümüzde başları beyaz örtüklü kadınların sürdükleri aerodinamik (II.) çocuk arabaları, içinde gülbüz çocuklar... Ve en son haftanın Mari Kler mecmuasından fırlamış kadar modaya uygun giyinmiş genç ve güzel bayanlar, her biri bir başka film artistini hatırlatan sevimli delikanlılarla dolu olan geniş bir cadde var.

Şişli, Halâskârgazi caddesi..

★

Bir ucu buraya, bir ucu Halice bağlanan uzun yol iki kâinatı birbirine rapten bir köprüye benziyor.

Suad Derviş

Ticaret Vekâleti Müsteşar Muavini şehrimize geldi

Ticaret Vekâleti müsteşar muavini Mustafa Nuri Anıl, dün şehrimize gelmiştir.

Müsteşar muavini şehrimizde bir müddet kalacak ve Vekâlete aid bazı tetkiklerde bulunacaktır.

"Son Posta,"nın Hikâyesi

BARBA YORGI

Yazan : Nezihe Muhiddin

Barba Yorgi birer kaplumbağa yavrusuna benziyen yamrı yumru parmaklarına dolaştırdığı eski balık ağını, havasında küf kokan karanlık meyhanenin tezgâhtarına doğru uzattıktan sonra iri yuvarlak burnunun deliklerini açarak etrafa yayılan keskin alkol kokusunu derin bir iştihâ ile içine çekti.

Tezgâhtar eline tutuşturulan eski balık ağını gözden geçirdikten sonra bir kenara koyarak yanı başındaki fiçiden doldurduğu irice bir rakı kadehini Barba Yorginin önüne doğru sürdü.

İhtiyar balıkçı sarsak kolunu titrek bir hareketle uzatarak kaladığı kadehi, basık ve perişan vücudunu büsbütün titreten bir ihtirasla bir saniyede boğazına boşalttı. Kocaman, paslı ve şerha şerha dille, kapkara kabuk bağlamış çatalak dudaklarını yaladıktan sonra örümcek bağlamış büyük gözlerini yalvaran bir bakışla kayıtsız ve dimdik duran tezgâhtarına kaldırdı:

— Bu kadarcık mı?! der gibi baktı.

Tezgâhtar ihtiyarın ne demek istediğini anlamıştı. Efîni tezgâha vurarak:

— Bu kadar! dedi, fazla etmez.

Barba Yorgi ısrarın beyhude olduğunu bildirdi. Çünkü bu birinci defası değildi. Boyununu bükerek yürüdü, yirtik ve yamalı elbisesi demir iskemlelere takıla takıla kapıdan çıktı. Oh panayamo!...

Üç ay evvel dünya yüzünde tek sevdiği, tek varlığı olan kızı Katinayı kaybetmişti. Güzel ve temiz Katinacık nişanlının hiyanetine dayanamıyarak on dokuz yaşında kara topraklara girince Barba Yorgi şirin kızını mezara gömdüğünün ertesi günü bu perişan haline girmiş, ihtiyar olmasına rağmen dinç olan vücudu birdenbire çökerek bir harabe olmuştu...

O, eski sandalının hergün bir tarafını tamir ederken kollarında, sevgili Katinasının güler yüzünden gelen bir kudret duyar, kıyılarda tuttuğu beş on balığı yeşil taze yapraklarla süslediği sepetine dizerek başına oturtur ve mahalle aralarında tok sesle neş'eli bir şarkı söyler gibi balıklarına bir destan uydurarak satardı.

Artık ne hergün bir yeri kopan eski sandalını tamir edecek kuvveti, ne de

balık tutup satacak neş'e ve ümidi kalmıştı! Sığda yarı ölü bir hasta gibi yan yatan kaburgaları delik deşik emektar sandalını sattığı gece titrek ayaklarının üstünde sendeliye sendeliye küf kokan karanlık bodrum meyhanesine dalmıştı. O gece Barba Yorgi sabah ışığına kadar kâh demir masaya kapanyı hıçırarak, kâh içten bir taabbüde şiş göz kapaklarını yumup istavroz çıkararak içti.

Sabahleyin sallana sallana izbe odasına döndüğü zaman onun sarhoş olduğunu gören alacaklı cadaloz ev sahibi kapının önünde cıyak cıyak bağırıp çağırarak başına üşüşen komsularının önünde, borcunu vereceğine meyhaneye para döken Barba Yorgiyi, eline birkaç voltasile yirtik balık ağlarını verip pırtı yatağını alıyorken kapı dışarı etmişti.

Komsuların hepsi alacaklı ev sahibinin tarafı olmuştular, eline geçirdiği paralarla zavallı kızının mezarına Pazar günü çiçek götürüleceğine içki içen bu hain babaya hep birden düşman kesilmişlerdi.

Barba Yorgi kendini müdafaa etmeğe lüzum görmeden, eline tutuşturulan ağlarla voltaları sahayla sallaya titrek adımlarla yola düzülürdü. O gece balık voltalarına mukabil hem biraz içti, hem de geceyi meyhanenin peykesine kıvrılarak geçirdi.

Bu, bir iki gün böyle devam etti. Yüreği her saniye taze bir yara gibi yanıp kayan ihtiyar balıkçı gündüzleri mahalledeki küçük kilsenin kapısında sevgili ve şirin Katinasının hasretine için için hıçırarak büzülüp kalıyordu. Uğuldayan çan sesleri, papazın ağır ve uhrevî duasını buhurlayan günlük kokusu, Barba Yorgiyi üzerinde büzüldüğü kara toprakların bağrından çekip, mukaddes urucu andıran mavi ve berrak bir âleme yükselterek hep sevgili Katinasının yüzüne benziyen beyaz kanadlı meleklerle çevreliyordu. Barba Yorgi için, kilsne, mihrab, uruç ve bütün mukaddesat yalnız Katinanın aziz ölüsüydü...

... Artık meyhaneye verecek voltalarla balık ağları tükenince, bir gün kendi farkına varmadan, bir kaplumbağaya benziyen avucunu açverdi. Büzüldüğü yerde açık kılı göğsünü kabartan hıçırıklarla, kırmızı bir çiy yaraya benziyen

örümcekle gözlerinden beyaz sakalina damlayan göz yaşlarında, şimdi Katinanın hasretinden ziyade günlerce süren açlığın dayanılmaz ızdırabı feryad ediyordu.

Fakat kiliseye gelen mahalle halkı kızının mezarını ihmal eden bu hain ve sarhoş babanın dilenen eline başlarını çevirip geçtiler.

★

Barba Yorgi uzamış sakalının ve perişan saçlarının beyaz uzun telleri ve elbisesinin sallanan yirtik parçaları Şubat rüzgârına karışıp uçarak mezarlıktan içeri girdi. Kalın sopasına dayanarak açlığın verdiği son bir hamle ve şeytanî bir zekâ ile etrafa göz gezdirdikten sonra ihtiyar yüzünde feci ve korkunç bir gülümseme ile mütevazı, ve küçük bir mezarın başucuna yuvarlana yuvarlana gelerek cömeldi ve cebinden çıkardığı paslı ve kalın bir maden parçası ile sırtlan g'bi homurdana homurdana kızının mezarını kazımağa başladı!

Akşam meş'um bir karartı ile mezarların arasına çökerken yüzünde açlığın vahşi ızdırabı burkularak, ruhunun en mukaddes kâbesini kazıyan bu uğursuz ihtiyar baba, beşerin ne müthiş bir timsali idi!!

Barba Yorginin acıdan ve aklıktan porsuyan etleri, şimdi, ölümden korkarak hayata yapışan o kudretli sevkî tabii'nin verdiği hamlelerle âdaleleşerek kızının mezarına hücum ediyordu. Mezarın baş tarafı epeyce kazılmıştı. Şubat rüzgârında uçan uzun saçlarının beyaz telleri terliyen alına yapışarak küçük Katinanın mezarını didikleyen sırtlan babanın omuzuna bir el çökünce iri basını kaldırdı! Mezarlık bekçisi aklıktan deliren ihtiyarın kolunu tutarak sordu:

— Ne yapıyorsun burada hortlak?

İhtiyar balıkçı kolunu kurtarmak için çarpındı ve burun delikleri canavar gibi soluyarak homurdandı:

— Bırak beni! Bırak beni!. Kızımın mezarını kazıyorum!

Sonra göğsüne bir yumruk atarak:

— Açım!. Açım beni!. diye haykırdı.

Bekçi örkerek sarsıldı:

— Ölü eti mi yemek istiyorsun sırtlan!?!

Zonguldak Halkevinin köy gezileri

Zonguldak (Hususi) — Halkevi köy-cülük şubesi tarafından otuz Nisan Pazar günü büyük bir köy gezisi tertib edilmiştir. Gezide şubenin üç aylık programına giren Elvan, Pazarcık, Çeçli, Hüsunler, Olukyanı, Taşmacıköyleri halkile temas edilmiştir. Bölge merkezine olan Gaça köyü baştanbaşa bayraklarla süslenmiştir. Köylerden akın eden yüzlerce yurddaşla şehirden gelen kafilenin birbirile kaynaşmaları büyük bir bayram manzarası vermiştir.

Sıhhat, kültür, bayındırlık, nüfus, veteriner, ziraat ve Ziraat bankası direktörleri, tapu sicil muhafızı, orman çevirge mühendisi, iş bölgesi âmiri, hukukçular, köylülere aydınlatıcı sözler söylemişler, aralarına karışarak, açık konuşarak derdlerini, ızdırablarını dilemişler, isteklerini, ihtiyaçlarını sorup öğrenmişlerdir. Halkevi hekimleri 353 hastaya bakmışlar, parasız ilaçlarını vermişlerdir. Doksan evde 248 nüfusa tuz, sabun, 200 asker ailesine mektubluk kâğıd, zarf, kalem, 140 ta-lebeyeye kâğıd, kalem, defter, lâstik, kalemtraş, çocuk dergisi; çocuklu on beş aileye çocuk oyuncakları, iki yüz köylüye Ulus gazetesini dağıtmıştır. Bir kısım Halkevi kolları temsil, konser, spor hareketleri, yerli çalgılar; oyunla tabiat, tarih, folklor etüdleriyle zengin faaliyet örnekleri göstermişlerdir. Çalışmalara bandonun çaldığı İstiklâl marşile bayrak çekme törenile başlanmıştır. Köycülük şubesi başkanı Ahmed Gürel köycülük çalışmalarının ana çizgilerini, hedeflerini anlatmıştır.

Halkevi başkanı Akın Karauğuz köy-cülük ülküsünü aydınlatarak demiştir ki: «Köylüye hizmet etikçe köycülük çalışmalarımız güzel neticeler verdikçe yüreğimiz sevinçle dolarken gözleri-mizin önünde Atamızın ebedî ve kudsi

Barba Yorgi beyaz uzun saçlı iri başını bir selvi kütüğüne çarparak inledi: — Onun!.. Katinanın! Yavrumon! Parmağındaki altın nişan halkasını çalcaaktım!...

Şimdi mezarlığın önünden geçen her-

hayalinin tecessüm ettiğini, bize gü-lümsediğini göreceğiz.»

Vali ve Parti başkanı Halid Aksoy Halkevinin köycülük şubesinin muvafakiyetini takdir, tebrik etmiş ve: «Köy lerimize düzenlik, bolluk, refah, köy-lülerimize iyilik sağlığı, bahtiyarlık dilerim.» demiştir.

Öğleyin köylü, şehirli bir arada Halkevinin tertib ettiği kır şöleninde toplanmışlardır.

Köylülerle konuşan mütehasıslar etüdlerinin sonuçlarını Halkevine bildireceklerdir.

Halkeviler Gaça köyüne otomobil-ler ve otobüslerle gitmişler, akşam geç vakit emsalsiz bir muvaffakiyet neş'esi ve heyecanı içinde dönmüşlerdir.

Maliye Vekâleti kırtasiye umum müdürü şehrimize geldi

Maliye Vekâleti kırtasiye umum müdürlüğüne tayin olunan Denizbank umum müdür muavinlerinden Hamdi Emin Çap, dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Hamdi Emin Çap, Denizbank işlerini devrettikten sonra yeni vazifesine başlamak üzere Ankaraya gidecektir.

Yeşilay Kurumunun toplantısı

On dokuz yıldanberi çalışan Yeşilay Kurumu ülküsünü yaymak ve fikir arkadaşlarını bir araya toplamak gayesi ile önümüzdeki Pazar günü saat 14 te Fransız Tiyatrosunda bir toplantı tertib etmiştir.

Beşiktaşa iki çocuk bahçesi yapılıyor

Beşiktaşa çocuk bahçesi olarak yeni den tesis edilmekte olan Abbasaga mezarlığından başka, gene Beşiktaşa Vişnezade semtinde münasib bir saha üzerinde 40 metre en ve 40 metre boyunda yeni bir çocuk bahçesinin inşasına başlanmıştır.

kes, kapının önüne büzülmüş uzun beyaz saçlı ve iri kafalı, perişan kılıklı bir ihtiyarın Katinamo... Katinamo! diye için için inlediğini görürler... Artık kimseye avucunu açmayan Barba Yorgi her sabah ve her akşam mezarlık bekçisinin verdiği birer dilim ekmele karnını doyuruyor.

«Son Posta»nın edebî romanı: 4

Bülbül Yuvası

Yazan: GÜZİN DALMEN

Bir iki saniye ana kız susarak kendilerini dinlediler. İkisinin de acı düşünceler içinde ızdırab çektikleri belli idi.

Biraz sonra Hatice hanım köşede duran küçük oymalı yazı masasına uzun uzun baktıktan sonra birdenbire kendini toplayarak büyük bir azimle kızına döndü:

— Yarın gider, Mevhibe teyzeni görürsün Nerime, kendisine İzmir'e gidip yerleşeceğimizi anlattıktan sonra, şimdiye kadar bana ders ve iş bulmak için yaptığı iyiliklere bir tane daha ilâve etmesini, son bir yardım olarak bize bu masayı satabileceğimiz namuslu bir tüccar bulmasını rica edersin... Ne yapalım yavrum, son hatıra olarak elimde kalan bu küçük şeyi de satmak nasi-bim imiş.

Kızının ses çıkarmadığını görünce kendi kendine mırıldandı:

— Halbuki bu küçük masayı satıştan kurtarmak Süheylâ gibi zengin bir kadın için ne küçük bir fedakârlıktır! Hain ve mağrur kadın!

Allahım sen bize merhamet et; sen lütuf ve inayetini bizim üstümüzden uzak etme!

II

Bugün «İspartalı» ismini taşıyan fakat senelerdenberi Hacı Osman zadelere diye tanınmış olan aile, seksen seneden fazla bir zamandanberi İzmirde yerleşmiş bir tüccar ailesidir.

Hacı Osman ağa, İspartadan ufak bir sermaye ile İzmir'e gelmiş, burada, evvelâ küçük bir halî imalâthanesi açmış, sonra yavaş yavaş bu imalâthanenin tezgâhlarını arttırarak işi ilerletmişti.

Talihin ve iş bilirliğin yardımıyla, beş on sene içinde Hacı Osmanın serveti dillere düşecek kadar artmıştı; Fakat fakir bir aile çocuğu olan bu tüccar, paranın getirdiği bin bir rahatlığı temin edecek yerde son gününe kadar hasis ve çetin bir ömür sürmüş, milyonlara balığ olan servetini üç oğluna bırakarak ölmüştü.

Babalarının ölümünden sonra üç kardeş arasında nifak çıkmış, ikisi hislerini alarak ayrılmışlar, İstanbul'a gitmişlerdi. Yalnız Feridunun büyük babası, bir çok müşkülâtla karşılaşmasına rağmen, imalâthaneyi işletmekte devam etmişti.

Fakat, «Hacı Osman zadelere» firmasını asil yükselten ve canlandıran, Feridunun babası olmuştu. Bir çok sebeplerle ilerliyemiyen halî imalâthanesi yerine bir doküma fabrikası kurmuş ve bu fabrikayı, tam mahasile modern bir şekle sokmuştu. Hattâ harb ve yangın felâketleri bile onun fabrikasının vaziyetini bozmuş, onun servet ve samanına dokunmamıştı. İşte, babasının ölümünden sonra da, henüz yirmi üç yaşında olan Feridun, bu cesim fabrikanın yegâne âmiri olarak kalmıştı.

«İspartalı» ların fabrikası, İzmirin bir banliösü olan «Bayraklı» mevkinde idi. Esasen Hacı Osman ağanın kurduğu ilk halî imalâthanesi de orada idi ve yapılan bütün değişiklikler gene aynı mevkide yapılmıştı. Hacı Osman ağa, zengin olduktan sonra, yegâne arzusu olan cesin konağı inşa ettirmişti. Ondan sonra gelenlerin hepsi bu ko-

nakta birçok değişiklikler yapmışlar, hattâ kendi hissesini alıp İstanbul'a gitmeden evvel, Hacı Osmanın pek hovarda ve müsrif olan bir oğlu, bu büyük bahçenin bir köşesinde, büyük çam ağaçları arasında, fevkalâde süslü ve itinalı bir daire de inşa ettirmişti. Büyük masraflar ve emeklerle yapılmış olan bu arabkârî oymalı ve sedef kakmalı dairenin dışı gibi içi de fevkalâde güzeldi. Fakat sonradan, Feridunun babası, daha ziyade maddî işlere, para kazanmak ve fabrikayı yükseltmek işlerine ehemmiyet verdiği için bu güzel evceği yavaş yavaş harab olmağa başlamıştı.

Hacı Osman ağanın inşa ettirmiş olduğu konak ise, tam eski zaman sistemi, geniş sofaları, büyük odaları, bir çok girişleri çıktılarile ucsuz bucaksız bir evdi.

Ancak Feridunun babası bu evi, bugün oturulabilecek şekle sokmağa muvaffak olmuş, sofaların arasına ve merdiven başlarına bölmeler yaptırarak ve büyük salamandıra sobaları koydurarak evi kışın oturulabilecek bir hale koymuştu.

Konağın heyetî umumiyesi gayet ciddi ve ağır bir manzara arz ediyordu. Geniş ve yüksek pencereler, çift kanadlı kapılar bu eve, hattâ esrarengiz bir hal bile veriyordu.

Buna mukabil, dahill tefrişat fevkalâde mükemmeldi. Feridunun büyük babası bu geniş sofaları ve büyük odaları çok kıymetli eşyalar ile döşetmişti. Öyle salonlar vardı ki, en müşkülpeşend kimseler bile, burasını süslüyen seçme antika eşyaya hayran olurlardı. Dolablara ve vitrinlere en kıymetli gülmüş, çini ve çerşi bülbül takımlarla dolu idi. Perdeler ve döşemeler, her odaya için ayrı renklerde ve birbirlerinden kıymetli kadife veya ağır ipeklî kumşarlardan yapılmıştı.

Konağın her köşesi bu kadar nadide eşyalarla dolu olmasına rağmen, her

taraf fevkalâde temizdi. Feridenin büyük annesi gibi annesi de, içinde yaşadıkları evi bir asker gibi intizam ve sertlikle idare etmeği kendilerine prensip ittihaz etmişler ve sayısız denemek kadar çok olan hizmetçilerin ve evlâdlıkların vazifelerini taksim etmişlerdi. Herkes, günün muayyen saatinde, muayyen işini görmekle mükellef idi ve bunun haricinde çıkanlar en sert cezalara çarpılırdı.

Evin yanındaki dar, karanlık ve kalırsız yolda, yüksek bir duvarın ortasında büyük bir araba kapısı açılır ve buradan kumlu bir avluda geçilerek fabrika binasına girilirdi. Avludan, hususî bir yol vastasıyla konağa geçmek kabildi; bu suretle —efendiler— günün her saatinde işi kontrol edebilirlerdi.

Efendi... Ötedenberi fabrika amele-si, hattâ memurları, fabrika sahiblerine bu ismi verilerdi. Senelerdenberi verilen bu isim, babadan evlâda intikal ediyor ve hiç değişmiyordu. Hattâ pek genç olmasına rağmen Feriduna bile böyle diyorlardı. Fakat bu tabirde, samimî bir ifadeden ziyade bir korku gizli idi. Çünkü fabrikada çalışanlar, memur olsun, amele olsun, âmirlerini sevmezler, ondan korkarlardı. Yüz seneye yakın bir zamandanberi bu yerlere hâkim olan «İspartalı» ailesi, hemen bütün civar halkını fabrikalarile yaşıttıkları halde kendilerini anı-lara sevdirmeye muvaffak olamamışlardı.

«İspartalı» lar hilkaten çok mağrur ve sert kimselerdi, iyilik yapmasını sevmezler, etraflarındaki kimseleri kendi köleleri addederler, onlara bir insan muamelesi etmezlerdi.

Feridun bir gün, Avrupadaki grevlerden bahsederken, yanındakilere şöyle demişti:

— Bizde böyle bir şey olursa fabrikayı büsbütün kapatırım ve hiç bir kuvvet beni, kapılarımı tekrar açmağa mecbur edemez.

Bu sözler, civar halk için büyük bir felâket müjdesi demekti. Binaenaleyh kimse ağzını açmıyor, memnun olanlar gibi olmıyanlar da fikir ve düşüncelerini söylemekten çekinmiyorlardı. Feridunun ne kadar inadî olduğunu ve demir gibi elinin, acımadan ve titremeden herhangi bir kimsenin üzerine, bütün ağırlığıyla düşebileceğini herkes bilir ve bundan korkardı.

En küçük ameleden, en büyük memura kadar herkes bu genç «efendi» nin zeki ve kıvılcımlı gözleri karşısında boyun eğer, onun müteazzim bakışları karşısında bir çocuk gibi titrerlerdi.

Yirmi üç yaşında, henüz çocuk denilecek kadar genç olan Feridunun böyle zalim bir insan olmasına sebep babası ve bilhassa annesi idi. Her hususta müstaid olan bu çocuk ruhunda, onlar, fena telkinlerle, çok gayri insanî bir takım duygular yaratmışlardı. Daha mekteb sıralarında iken, kendisinin insanlardan üstün bir zekâ ve kabiliyete sahib olduğunu, binaenaleyh insanları bir koyun sürüsü gibi idare etmesi, onlara acıması lâzım geldiğini söyleye söyleye Feridunun kalbindeki bütün sevgi ve hisleri köretmeğe muvaffak olmuşlar, onu tam manasile maddî bir insan olarak yetiştirmişlerdi.

Hele iyilik etmek, fakirlere yardım etmek, çocuklara ve ihtiyarlara acımak gibi duyguların onun kalbinde hiç yeri yoktu. Feridun yalnız vazifesini bilir ve yapar, herkesin de kendisi gibi vazifesiyle meşgul olmasını isterdi.

Eğer zavallı Hatice hanım bütün bu tafsilâtı bilmiş olsaydı, zaten korku ve heyecanla ve bir tehlikeye atılmıyormuş gibi geldiği bu yerlerden büsbütün nefret ederdi.

(Arkası var)

BATTAL GAZİ

Yazan: ZIYA ŞAKIR

Güzel rahibenin beklediği kız

Başrahibe Aspasya Anaya gelince onun düşünceleri, büsbütün başka noktalar üzerinde toplanıyordu... Battal Gazi, henüz tamamiyle kuvvet bulmadan çıkıp gittiği için, her şeyden evvel onun sıhhatini düşünüyor. bütün dua vakitlerinde, yapılan âvinlere bizzat riyaset ederek, mutad olan ibadetten sonra, kilisenin mihrabını bir müddet daha terketmiyerek orada tek başına kalyor. Türk kahramanının sıhhat ve selâmetine uzun uzun dualar ediyordu.

Sonra.. bu genç ve hassas kadının kalbine öyle bir ateş düşmüştü ki; bunun gittikçe büyüyen bir yangın haline geldiğine ve, bu ateşin kolay kolay sönmeyeceğine hükmediyor.. fakat bunu nefesine karşı bile ifşa etmekten çekinerek, sık sık hazreti Meryeme'nin mukaddes tasvirini önünde.. diz çöküyordu.

— Ey Betülu Azrâl.. Beni ve kalbimi, ancak sen anılabilirsin. Üzerime, ben yaz ve masum kanatlarımı ser. Beni, bir günah uçurumuna düşmekten sen sakla..

Diye, yalvarıyordu.

Battal Gazi, Kırk Bakireler manastırından ayrılmış kırk beş, elli günü geçtiği halde, kendisinden henüz bir haber gelmemişti. Buna binaen; baş rahibe Aspasya Ana, gittikçe artan bir merak ve endişe ile, bütün günlerini ve gecelerini, kalbinin büyük sevgilisine hasretmişti. Çok zamanlar, manastırın köşesindeki yüksek kuleye çıkıyor.. yeşil çam ağaçlarının, rengârenk çayrırların ortasından, dolana dolana uzakıp giden Bizans yolundan, saatlerce gözlerini ayıramıyor.. bu yoldan, kendisine ümit ve saadet müjdeliyecek olan bir toz bulutunun kalkmasını bekliyordu.

Gene bir gün; böylece bekleyip dururken, uzaktan birkaç atının belirmediğini hissetti. Büyük bir ümide kapılarak, heyecanla titredi. Adeta, manevî bir ilham ile:

— Azizlerin, mukaddes isimleri üzerine yemin ederim ki, gelen Battaldır. Dedi... Ve, derhal kuleden inerek, manastırın geniş avlusunu sür'atle geçti. Büyük kapıya doğru ilerledi. İhtiyar keşiş:

— Kıpıy aç.. öyle zahnediyorum ki, manastırımıza şenlik verecek misafirlerimiz geliyor.

Diye, emir verdi.

Aspasya Ananın (ermiş) bir kadın olduğuna hiç şüphe etmeyen ihtiyar keşiş, dindarane bir hürmetle eğilerek, kale kapılarına benzeyen büyük kapının demir sürgülerini çekti. Ellerini cüb-besinin geniş yenlerine sokarak kapının kenarına çekildi. Baş rahibenin kerametini gösterecek olan bu sözlerin neticesini bekledi.

Aradan çok geçmeden, Devzade Aşkarın uzun kışnemesi işitildi. Bu zeki ve hassas hayvanın bu neşeli kışneme sesi, büyük bir müjde mahiyetinde idi.

İhtiyar rahib, gözlerini kaldırarak dindarane bir hürmetle baş rahibeye baktı. Ve sonra, derin bir iman ve itikad ile haç çıkararak:

— Kıryamo.. Âziz anala.. Senin kerametine inandım, iman getirdim... Mübarek manastırımızın kilisesinin mihrabındaki ardıc ağacından mukaddes salib üzerine kasem ederim ki, kişniyen at, Aşkardır. Ve gelen de, Battaldır.

Diye, bağırdı.

Genç ve dilber baş rahibe, o kadar büyük bir heyecana kapılmış idi ki; söyleyecek bir tek söz bile bulamadı. Kadife gibi parlayan çehresinde, arguvan renginde kızılıklar dalgalandı. Siyah gözlerinin sevinçle kaynayan pırıltıları, yola doğru uzandı.

Arkalarında uzun bir toz bulutu bırakan atlılar, artık tamamiyle yaklaşıyorlardı. Battal Gazinin başındaki altın işlemeli miğfer, sırtındaki zırhın ge-

niş göğüslüğü, güneşin bol ışıkları altında parıl parıl parlıyordu. Koyu renkli bormuza sarılmış olan bir atlı, Battal ile at başı beraber ilerliyordu. Tepelelerinden tırnaklarına kadar silâhlı beş atlı da, bunları takib ediyordu.

İlk defa, Battal Gazinin gür ve tannan sesi yükseldi:

— Selâm.. muhterem baş rahibe!.. Cenabıhakkın inayetiyle, âciz Battal, ahidine vefa gösterdi... İşte, prenses Eleonora.. Kendilerini, sıhhat ve selâmetle buraya kadar getirdim. Size, teslim ediyorum.

Dedi. Battal Gazinin bu sözleri arasında, iki genç kadının acıklı, hazin, girvenak sesleri, birbirine karışarak, büyük kapının ve manastırın duvarlarında akis'ler hüsule getirdi:

— Kardeşim.. Aspasya..

— Sevgili Eleonora..

Kapının önündeki mermerlikte, atların nal sesleri birbirine karışıyor. atlılar, büyük bir tehâlükle, birer ikişer yere sığıyordu.

İki genç kadın, birbirine sarılmıştı. Hiçkırık hiçkırık ağlıyorlar.. bu hiçkırıklar arasında, anlaşılmaz mırıltılarla, mütemadiyen öpüşüyorlardı.

Battal Gazinin çehresi, memnun ve mağrur bir tebessümle gerilmişti. Rengi sapsarı kesilmiş.. ve, zaftolunmaz bir heyecan içinde idi... Baş rahibe Aspasya Anayı, şimdiye kadar bu derece hareketli ve ateşli görmemişti. Şu anda hissettiği coşkunlukların içinde sermest olan genç ve dilber kadın, Battal Gaziyi o derece sehhar, o derecede dayanılmaz bir cazibeye malik görünüyordu ki; koca Türk kahramanı derin bir hayranlıkla onu temaşa ederken, adeta kendinden geçmiş.. önünde yerle-

re kadar eğilerek ihtiram eserleri gösteren ihtiyar kapıcıyı görmemiş.. o nun:

— Hoş geldin, koca kahraman!..

Diye, bağırdığını bile işitmemişti.

Kırk Bakireler manastırı, kurulduğu gündün bugüne kadar, bu derecede mes'ud bir gün görmemişti.

Kilisenin ve manastırın bütün çanları çalınıyor.. rahibelerin, ikişer ikişer kiliseye gittikleri görülmüyordu. Baş rahibe Aspasya Ananın riyaseti altında büyük bir ruhanî âyin icra olunacak.. yolcuların selâmetle gelmesini temin eden (âzizler)e, kırk bir kere (Şükran duası) okunacaktı.

Battal Gazi, köşkün avluya nazır penceresi önünde, ayakta duruyor. Dilber baş rahibe ile konuşurken, dalgın ve düşünceli gözleri, kiliseye giden rahibelerin üzerinde dolaşıyordu.

Battal Gazi, birdenbire sözünü kes-ti. Aklına mühim bir şey gelmişti.

— Bakınız, az kalsın, unutacaktım. Artık, o zatvalı kadını serbest bırakmalız.

Dedi.

Aspasya Ana da o kadar dalgındı ki, Battal Gazinin sözlerini bir anda kav-

rayamadı. Sormaya, mecbur kaldı:

— Hangi kadından bahsediyorsunuz, aziz dostum?..

— Canım.. şu bedbaht kadından..

Cadı Maryadan..

Aspasya Ana, korkunç bir şeyden bahsediliyormuş gibi, birdenbire titredi. İri ve siyah gözlerini, iztirablı bir ifade ile, manastırın sivri çatısı ve yüksek kuleleri üzerinde gezdirdi. Sonra derin derin içini çekerek:

— Hakikaten bedbaht kadımdır..

(Arkası var)

RADYO

Ankara radyosu
DALGA UZUNLUĞU

1699 m. 188 Kcs. 190 Kw.
T.A.Q. 19.74 m. 18195 Kcs. 20 Kw.
T.A.P. 31.79 m. 9465 Kcs. 20 Kw.

ÇARŞAMBA - 3/5/39

12.30: Program. 12.35: Türk müziği (Seçilmiş klasik eserler.) Çalanlar: Vecihe, Reşad Erer, Fahre Fersan, Refik Fersan. Okuyan: Muallim Nuri Halil Poyraz. 13: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13.15 - 14: Müzik (Riyaseti Cümhur Bandosu - Şef: İhsan Küner.) 1 - P. Lincke - Viyana kadınları (Marş.) 2 - Chopin - Vals (Do diez minör.) 3 - Suppe - Eşkiya oyunu (uvertür.) 4 - Bizet - Karmen operası üzerine fantezi. 5 - J. Ed. Barat - Tunusta (En temozzo.) 17.30: İnkilâb tarihi dersleri - Halkevinden naklen. 18.30: Program. 18.35: Müzik (Neş'eli müzik Pl.) 19: Konuşma. 19.15: Türk müziği (Fasıl heyeti.) Celâl Tokses ve arkadaşları. 20. Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20.15: Türk müziği. Çalanlar: Vecihe, Rusen Kam, Refik Fersan. Okuyunlar: Mustafa Çağlar, Müzeyyen Senar. 1 - - Acemâşiran pesrevi. 2 - Dedenin - Acemâşiran şarkı: Dinle sözüm ey dilrûba. 3 - İsmail ağanın - Acemâşiran şarkı: Yanar sinem. 4 - Nikogos ağanın - Şevkeza şarkı: Geçip te karışma. 5 - Refik Fersan - Tanbur taksimi. 6 - - Hüz-zam şarkı: Akşam oldu yine de basdı kareler. 7 - Şevki beyin - Hicaz şarkısı: Bilmiyorum bana ne oldu. 8 - Şemseddin Ziya beyin - Divanı - Dün gece yeşile. 9 - - Eviç türkü: Elveda dost deli gönül. 10 - - Halk türküsü: Bülbül ne gezersin çukurovada. 21: Haftalık posta kutusu. 21.15: Esham, tahvilât, kambıyo - nukut ve ziraat borsası (fiat.) 21.25: Neş'eli plâklar - R. 21.30: Müzik (Keman soloları - Orhan Borar tarafından.) 1 - Corelli - Adagio ve Allegro. 2 - Brahms - Vals (La majör.) 3 - Dwrak - Kreisler - Slav dansı No. 2 (Mi minör.) 4 - Ries - La Capricciosa. 5 - Chopin - Milstein - Nocturne. 6 - Hubay - Hejre Kati (Cardaş.) 21.55: Müzik (Melodi Pl.) 22: Müzik (Küçük Orkestra - Şef: Necib Aşkin.) 1 - Thomsen - Dua. 2 - Golwyn-Cam bazlar (Fokstrot.) 3 - Komzak - Viyana aşkı (Potpuri.) 4 - Winkler - Kemanın aşk şarkısı. 5 - Dietrich - Fiferler (Marş.) 6 - Gebhardt - Maskarade (Konser vals.) 23: Müzik (Cazband - Pl.) 23.45 - 24: Son ajans haberleri ve varnik program.

Bir doktorun günlük notlarından

Şeker hastalığı

Şeker hastalığına duçar olanların bil-hassa dikkat edecekleri şeyler derle-rinde yara.. ve tırnak batıkları vesire gibi bozuklukların tevild edeceği fena âkibetlerdir. Çünkü şekeri olanların ya-raları çok güç kapanır. Ve birçok defa da gangrene doğru gider. Ayağın veyahud ellin ve kolun kesilmesine müncer olan felâketler ve bazan da bütün bunlara rağmen ölüm faclaları vaki olur.

Gerç. ensülün'ün keşfinden sonra şeker hastalığı bir dereceye kadar öldürücü olmak mahiyetini kaybetmiştir. Eskiden koma diyabetik ve gangrenler âdetâ günlük vak'alar mahiyetinde iken ensülin denilen şeker ilacının keşfinden sonra bunları artık görmek olduk diyebilirim. Fakat buna rağmen nadir olmakla beraber gene şekerin tevild ettiği çibanların ve yaraların gangren yaptıkları ve bun-dan birçok fena netice meydana gel-diği görülmektedir. Vücudünde yara olan çiban olanlar eğer bu çibanlar muannid bir şekilde devam ediyorsa derhal idrarlarını tahvil ettirmelidirler. Eğer şeker varsa derhal tedavi ve perhize başladıkları gibi çibanlar da sür'atle kaybolur.

Cevab istiyen okuyucularının posta-pula yollamalarını rica ederim. Aksi takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şun-lardır:

İstanbul cihetindekiler:
Şehzadebaşında: (İ. Hakkı), Eminö-nünde: (Yorgi), Aksarayda: (Ziya Nu-ri), Alemdarda: (Esad), Beyazıdda: (A-sador), Fatihde: (Vital), Bakırköyünde: (Merkez), Eyübde: (Eyübsultan).

Boğaziçi cihetindekiler:
İstiklâl caddesinde: (Galatasaray, Gar-rih), Kurtuluşta: (Kurtuluş), Maçkada: (Maçka), Galatada: (İkiyol), Beşiktaş-ta: (Nall Halid).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler:
Kadıköyünde: (Hüsnü, Rifat), Üskü-darda: (Selmeye), Sarıyerde: (Nuri), A-dalarda: (Halk).

Baron de Tott'un nâıraları

Domuz kılıarı ve halk

Etrafımızı saran ve boğuk boğuk mırıldanmaya başlamış olan kalabalıktan: "Aliah saklasın!.. sesleri yükseldi"

Tercüme eden: Hüseyin Cahid Yalçın

Babâli vezirlerinin yürüyüşleri hak-kında takarrür etmiş usule göre, bütün madun memurlar veziriazamın arkası sı-ra gelirlerdi. İptida defterdarı görünce için içinde bir şey olmasından güphelen-dim. İstikbal için ilerledim.

Endişeli bir tavırla:

— Hazırlattığınız topiar nerede? diye sordu.

— Şurada, dedim, kalabalığın orta-sında.

Filhakika top atmanın bu yeni tarzını görmek için şehirden on bin kişi buraya kadar gelmişlerdi. Hürmet ne olduğunu bilmiyen ve ancak cebir ve şiddet karşısında geri çekilen bir avam halk kalaba-lığının içinden geçerek ilerledik. Defter-darın ilk sözlerinden bana ne türlü bir müşkülât çıkarılmak istendiğini anladım. Topları temizlemek için fırçalar yerleş-tirilmiş aletleri göstererek:

— Bunlar nedir? diye sordu.

Bu sualden maksad ne olduğunu anla-mamış gibi davrandım.

— Fırça, dedim.

— Anladım. Fakat üstündekiler nedir?

— «Ecouvillons».

— Size bunu sormuyorum. Adetâ türk-çeyi unutmşunuz denilebilir. Size daha açık söyleyeyim. Bu fırça neden yapılmıştır?

Baron:

— Sözüünüzü anhyamamış.. olabilirim. Fakat bunların kıl olduğunu gözlemleniz görüyorsunuz?

Defterdar:

— Bunu da pek güzel görüyorum. Yal-nız acaba bu ne türlü bir kıldır?

Baron:

— Mademki ismini öğrenmek istiyor-sunuz, söyleyeyim: Domuz kılı. Bu işe ancak o yarar.

Defterdar:

— Halbuki biz kat'iyen böyle bir şey kullanamayız.

Baron:

— Maamafih, buna katlanmak lâzım-dır. Bu babda size salâhiyet vermek için müftünün fetvası elzem ise fetvayı istih-sal etmeyi ben deruhte eylerim.

Etrafımızı ihata eden ve boğuk surette mırıldanmağa başlamış olan kalabalık-tan: Allah saklasın sadası yükseldi. Def-terdar sapsarı kesildi. Kolundan tutarak, titrek bir sesle:

— Rica ederim, dedi, müftünün adını telâffuz etmeyiniz. Bizi parça parça ettir-mek mi istiyorsunuz?

Fakat ben bu kadar manasızlığa karşı o kadar kızmıştım ki bu mütaleaya ehem-miyet vermiyerek yüksek sesle şu cevabı verdim:

— Domuz kılı için bu kadar gürültü patırtı etmenin manası nedir? Sizin bü-tün camilerinizin domuz kılı ile dolu ol-duğunu unutuyor musunuz?

Kasden söylediğim bu sen cümle halk-kın heyecanını ve defterdarın korkusunu son dereceye vardırdı. O daha şimdiden ortalığı kana boyanmış bir halde görü-yordu.

Derhal bir topun kundağı üzerine çık-tım. Oradan, müteassibane mırıltıları artmış olan halka bakarak hızlı bir sesle sükût kelimesini telâffuz ettim. Halk hayrete düştü. Ben de bunu halka hâkim olmak için bir hak diye telâkki ettim. Tem-in ettiğim muvakkat sükûndan derhal istifade ederek:

— İçinizde hiçbir nakkaş yok mu? de-dim. Çıksın meydana da bu meselede bir hüküm versin.

Bunun üzerine muhterem bir ihtiyar sesini yükseltti:

— Ben nakkaşım, dedi. Ne istiyorsu-nuz?

— İyi bir müslüman iseniz doğruyu söylemenizi istiyorum. Size şimdi bazı su-aller soracağım. Ona dosdoğru cevap ve-riniz.

Bu vak'a cereyan ederken, kendisini de hayrette bırakmış olduğum defterda-

rın korkusu biraz yatışmış idi. İşin için-den kurtulmak için nakkaştan istifade etmek istediğimi anhyarak onu yaklaştırdı ve doğru cevap vermesini emretti.

Baron (ressama hitaben):

— Hiçbir caminin içini boyadınız mı?

Nakkaş:

— Çok, hem de büyük camileri.

Baron:

— Boyamak için hangi aletleri kullandınız?

Nakkaş:

— Renk renk.

Baron:

— Unutmayınız ki bir müslümanımız, doğru söylemek vazifenizdir. Neden lâ-kırdıyı böyle dolaştırıyorsunuz. Renk bir alet değildir, bir vasıttır. Fırça kullan-madınız mı? Bu büyük fırçalar neden yapılmıştır?

Nakkaş:

— Beyaz bir tüyden yapılmışlardır. Bunları biz hazır yapılmış satın alıruz, kendimiz yapmayız.

Baron:

— Maamafih hangi hayvanın tüyleri olduğunu bilirsiniz. İşte bana bunu söy-leyiniz.

Defterdar (nakkaşa hitaben):

— Evet, hakikati söylemelisin. Bunu bilmenin ehemmiyeti vardır.

Nakkaş (sesini yükselterek, defterda-ra):

— Öyle ise, söylerim efendim. Bizim bütün fırçalarımız domuz kılından yapılmıştır.

Baron (nakkaşa):

— Pekâlâ. Fakat iş bu kadarla bitmez. Fırçalarınızı kullandıktan sonra fırçalar ne olur? Caminin hoyanması bittikten sonra eve ne götürürsünüz?

Nakkaş:

— Vallahi, fırçaların sapından başka bir şey kalmaz. Bütün kollar duvara ya-pışır.

Baron:

— Görüyorsunuz ya, domuz kılı cam-leri telvis etmiyor. Binaenaleyh onu düş-manlarınıza karşı kullanmakta hiçbir mahzur yoktur.

(Arkası var)

Ankara borsası		
Açılış - Kapanış fiatları 2-5-939		
ÇEKLER		
	Açılış	Kapanış
Londra	6.93	5.93
Nev - York	126.6750	126.6750
Paris	8.3550	3.3550
Milano	6.6625	6.6625
Cenevre	28.4350	28.4350
Amsterdam	67.51	67.51
Berlin	50.8350	50.8350
Briksel	21.55	21.55
Atina	1.0925	1.0925
Sofya	1.56	1.56
Madrid	14.0350	14.0350
Varşova	28.8450	28.8450
Budapeşte	24.5675	24.5675
Bükreş	0.9050	0.9050
Belgrad	2.8925	2.8925
Yokohama	84.82	84.82
Stokholm	80.5475	80.5475
Moskova	23.9025	23.9025

İSTİKRAZLAR		
	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	19 70	19 70
» » II »	—	—
» » I vadeli	—	—

KOLAYLIK-ŞİKLİK
Her şeyden evvel kolaylığı, aradığın apor merakını Bayanlar, çabuk için yapılmış olan bu güzel-küçük lotları giyerek kışın da temin etmiş olursun. Mutlaka inceletir ve ödün tenesübünü özletir ve en çabuk hareketlerde bile kat'iyen kaymaz.

Fiyatı 7 1/2 liradağ gibidir. Satış yeri yalnız:

J. Roussel

İSTANBUL, Beğulu
Tünel meydanı (2. No. 10)
Mağazamız çarşaf adıyla ve 18 No.lu tarifiyle işletilmektedir.
Fiyatlarında hiçbir tenesüb.

Her şeyden evvel kolaylığı, aradığın apor merakını Bayanlar, çabuk için yapılmış olan bu güzel-küçük lotları giyerek kışın da temin etmiş olursun. Mutlaka inceletir ve ödün tenesübünü özletir ve en çabuk hareketlerde bile kat'iyen kaymaz.

Fiyatı 7 1/2 liradağ gibidir. Satış yeri yalnız:

J. Roussel

İSTANBUL, Beğulu
Tünel meydanı (2. No. 10)
Mağazamız çarşaf adıyla ve 18 No.lu tarifiyle işletilmektedir.
Fiyatlarında hiçbir tenesüb.

«Son Posta» nun tefrikanı: 52

ALMANYADA BİR İNGİLİZ CASUSU

Tercüme eden: H. Alas

Bir gün istihbarat şefimiz bana: "Derhal Şark cephesine hareket ediniz!" dedi

Dokuz tankla bu kadar iş görüldüğüne göre dokuz yüz tankla kim bilir neler yapılmazdı? Bu münakaşa bugün bile devam etmektedir. Bu sahada bir çok fikirler ileri sürüldü. Bazılarının kanaatine göre fazla beklemiyse lüzum görmeden Almanlara böyle bir darbe indirmek çok yerinde olmuştur. Diğer bir kısmı ise, tank adedinin yüzlerce balığ oluşundan sonra onları harp sahnesine sokmanın daha muvafık olacağını iddia ediyorlardı. Benim şahsi kanaatime göre de, bu sırı bir müddet daha, hiç olmazsa birkaç yüz tank sahibi oluncaya kadar, muhafaza edebilseniz o zaman bunlarla Almanlara indireceğimiz ani darbe, belki de kat'i bir darbe mahiyetini haiz olabilirdi...

Tekrar ediyorum: Bu askerî müte-hassıslardan tutunuz da bu işin cahilli olanlarına varıncaya kadar herkes bu işe burnunu soktu. Münakaşa, insana bulantı verecek kadar uzadı. Bütün bu münakaşalar esnasında üzerinde en fazla durulan nokta şurası idi: Almanlar «tank» denilen bu silâhın mevcudiyetini bilfiil gördükten sonra, bütün bir sene içinde nasıl oluyor da bunlara karşı en ufak bir tedbir bile ittifak etmiyorlar ve takriben tank'ın icadından bir sene sonra Kambre önünde öyle gafil avlanıyorlardı? Münakaşaya iştirak edenlerden hiç birisinin bu haklı suale makul bir cevap verdiğini zannetmiyorum. Şimdi, aşağıda anlatacağım şeylerin bu bakımdan fevkalâde alâka uyandıracakını zannediyorum.

1916 yılının yazı imtidadınca, Alman başkumandanlığında harikulâde mühim bazı değişiklikler oldu. Bu değişikliklerin, gerek benim vaziyetim üzerinde, gerekse İngilizlere faydalı olmam imkânları üzerinde müessir olmaları mukaddermiş.

1916 yılının bir Ağustos sabahı idi. Alman umumî karargâhi istihbarat şefi albay Nikolay, benim çalıştığım odaya girecek:

— Yüzbaşı Nevman, dedi, derhal eşyanızı hazırlıyarak şark cephesine hareket etmeniz lâzımdır.

Ben Albay Nikolayın bu anî emrinden fena hâlde şaşırılmışım. Şark cephesine gönderilmemim sebeplerini bir türlü anlayamamışım. Bu fikrimi albay Nikolaya da söyledim:

— Efendim, dedim, ben hiç Rusça bilmiyorum. Binaenaleyh o cephedeki istihbarat servisine benim ne faydam dokunabilir?

Tabii ben ona, şark cephesine gitmekle İngiliz istihbarat servisine yaptığım işlerin yüzde seksen nispetinde azalacağını söyleyemedim.

Albay Nikolayın benimle münakaşa etmeye hiç de vakti yoktu. Sadece:

— Şimdilik size hareket emrini vermekle iktifa ediyorum, dedi, mütemim talimatı trende alacaksınız.

Albay Nikolay bunları söyledikten sonra, beraberimde götürmem lâzım gelen evrak ve vesikaların da bir listesini verdi. ve derhal, kendine hâs kat'iyetle, oradaki memurlardan birine dönerek, listesini bana verdiği evrakı aranıp bulunması ve hazırlanması emrini verdi.

Bu konuşmamızdan bir iki saat sonra, ben şark cephesine giden bir trenin kompartimanında otuyordum. Trende, umumî karargâha mensub üç-dört zabıt daha vardı. Bunların ekserisi benden yüksek rütbeli idiler. bunlarla yaptığım konuşma neticesinde vazifemin mahiyetini kısmen anlayabildim. Benim anladığıma nazaran, Alman orduları umumî erkâniharbiye reisi, yani hakikatte Alman orduları başkumandanı general Fon-Falkenhayn gözden düşmüştü. İmparatorun ona olan bu

Cepheye sevkedilmek üzere Londra sokaklarından geçen İngiliz tankları

tün itimatı sarsılmıştı. (hatırladığıma nazaran, o zamanki İngiliz gazetelerinden bazıları Falkenhayn'in gözden düşüşünü İngilizlerin Somme'daki galibiyetlerine atfetmekte idiler. Halbuki bu, doğru değildi. Falkenhayn, Alman müdafaasının pek mükemmel olduğu Somme muharebeleri neticesinde değil, Almanların Verdün de uğradıkları muvaffakiyetsizlik neticesinde sukut etmişti.)

Falkenhayn'in başkumandanlıktan azledilişi hakikaten doğru idise, bunun yerine gelebilecek yegâne adam Hindenburg'tu. Bizler, yani işi yakından takib edenler, Hindenburg demek Lüdendorf demek olduğunu çok iyi biliyorduk. halbuki o zamanlar Almanya da bile Lüdendorf'un ismini duyanların üç kişide bir kişiyi geçmediğine kat'iyetle emindim.

Trende bu malûmatı aldıktan sonra, Şark cephesine olan bu seyahatimin manasını kısmen anlamağa başladım. Hindenburg ile Lüdendorf'un, şarkta kumanda işini bir başkasına devrettikten sonra, başkumandanlık karargâhına gelecekleri aşikârdı. Tabii onlar, garb cephesindeki vaziyeti de muvaffak öğrenmek istemişlerdir. İşte, başkumandanlık karargâhının muhtelif şubelerini temsil eden bizler, bunun için şark cephesine gidiyorduk. Ve herhalde haftaya kalmadan, hep beraber geri döneceğimiz de muhakkaktı.

Hindenburg ile Lüdendorf'un vaziyetleri ve karşılıklı münasebetleri hakkında, bende ufak bir tereddüd mevcut idise bile, şark cephesine gelip gelmez bu tereddüden eser kalmadı.

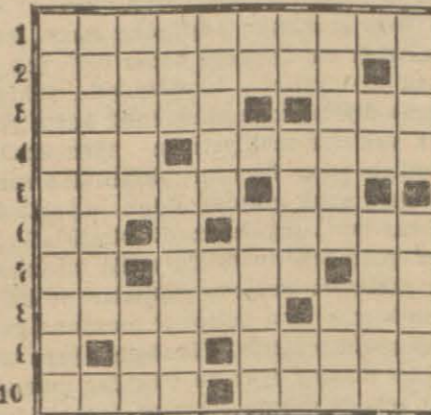
Hindenburg bizi, büyük bir sevinçle ve kollektif olarak huzuruna kabul etti. Ve derhal yemeğe davet etti. Tabii Hindenburg ile olan bu mülâkâtımız, umumî ve âfâk mahiyette idi. Fakat karargâha aid işleri konuşmak sırası gelip gelmez, bizi Lüdendorf'un çalışma odasına götürdüler. Lüdendorf hepimizin raporlarını ayrı ayrı, ve uzun uzun inledi. Şahsan benim Lüdendorf ile olan mülâkâtım üç saatten fazla sürdü. Lüdendorf'un üzerinde i-

yi bir tesir bırakmağı arzu ettiğim için, bütün meziyetlerimi ve en iyi taraflarımı ona göstermeğe çalıştım. Küçük rütbeli zabıtların böyle başkumandanlarla başbaşa konuşmak fırsatı her zaman ele geçmezdi. Sonradan cereyan eden hâdiseler, bu arzumdaki, yani Lüdendorf'un üzerinde müsaid bir tesir yapmak işinde, adamakıllı muvaffak olduğumu göstermektedir.

(Arkası var)

Günün Bulmacası

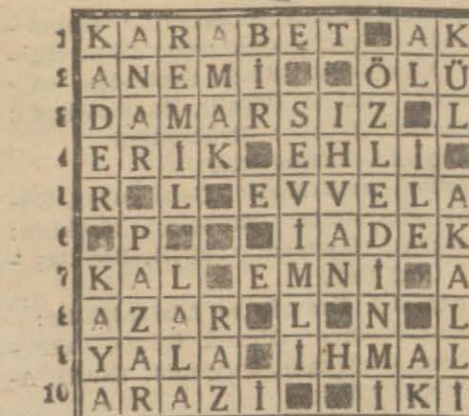
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

SOLDAN SAĞA ve YUKARDAN AŞAĞI:

- 1 — Sataşmak aneli halinde.
- 2 — Anasonla yapılmış.
- 3 — Anlatmak - Çizgi.
- 4 — İsyân eden - Özürlü olan.
- 5 — Otomobil kullanan - Bir nota.
- 6 — «M» harfile sonra gelen - Harb sahasında kazılmış çukurlar.
- 7 — Kırmızıya benzer renk - Ummak - Ne hi lâhikası.
- 8 — Tahrib eden - Başkan.
- 9 — Kırmızı - Arzusü.
- 10 — Pena - Arkadaş.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Büyük bulmacanın halledilmiş şekli

SPOR

Oslodaki Güreşler

2 inci gün güreşçilerimiz nasıl güreştiler?

Oslo'da en çok sempati uyandıran güreşçimiz Mersinli Ahmed oldu. Takımımız ise İsveç ve Finlandiyadan sonra nazarı dikkati celbelenlerin başında geliyor

(Güreş kafitemizle giden Ömer Besim yazıyor)

Oslo 27 — Avrupa güreş şampiyonası en hızlı bir devresine girdi. İlk gün puan kaybedenler, son şanslarını feda etmemek için azami gayret sarfederek güreştiler. Bizim takımda, Kenanla Ahmedin müsabaka harici kalmasına mukabil derece alacaklar arasına girmek üzere olanlar vardır.

Mustafanın müsabakaları iyi gidiyor. Çoban da işi düzeltti. Burada en çok sempati yapan güreşçimiz Mersinli Ahmeddir. Cesur ve atak güreşçi halk üzerinde çok iyi tesir yapıyor.

İsveç ve Finlandiyadan sonra nazarı dikkati celbelenlerin başında Türk takımının geldiği muhakkaktır.

Takımın kuvvetli ve teknik elemanlardan teşkil edilmiş olduğundan bahsedilmektedir.

★

Şimdi ikinci gün müsabakalarını takib edelim:

56 kilo

Kenan — Norveçli Stakke

Müsabakaya çok süratli başladılar. Kenan iyice hâkim güreşiyor. Norveçli fazla müdafaada. Kenan bir salto yapmak isterken Norveçli bir bel sarması ile Kenanı yere vurdu. Kenan iki dakikada tuş olarak müsabaka harici oldu.

79 kilo

Mersinli Ahmed — İtalyalı Gallegati

Müsabaka son derece sert ve süratli başladı. Adeta birbirlerini kovalıyorlar. İtalyan bele, Ahmed kafa kola ehemmiyet veriyor. Ahmed minder kenarında kafa kol kaptı. Devre berabere bitti. İtalyan alta. Ahmed künde yaptı. İkinci bir defa daha tecrübe etti, devre bitti. Ahmed alta iken İtalyan üstüste burğu tecrübe etti. Ahmed müdafa yapmadan burğu veriyor. Devre bitti. Ayakta İtalyan sayı kazanmak için fazla gayret sarfediyor. Nitekim ekseriyetle İtalyan galib geldi.

61 kilo

Ahmed — Alman Schmitz

Sıkı başladılar. Alman bir sarma ile hemen Ahmed'i alta aldı. Burğu, kravat gibi bütün oyunları tatbik ediyor. Ahmed kendinden geçmiş bir halde mütemadiyen oyun veriyor. Bütün kuvvetini sarfederek kurtuluyor. Ahmed bir aralık ayağa kaldı. Kafa kol kaptı ise de kendi alta düştü. On dakika Almanın lehinde bitti. Ayakta çalıştılar. Ahmed salto yaptı, yere düştü. Alman on yedinci

Ankaradaki spor hareketleri

Ankara (Hususî) — Bu Pazar mektepler arasındaki futbol, voleybol maçlarına devam edildi. Ankaragücü stadında ilk karşılaşma Mülkiye ile Konservatuvar arasında oldu. Birinci devre golsüz beraberlikte bitti. İkinci devrede Mülkiyeliler yalnız müdafa yapan Konservatuvarı 3-0 mağlûb ettiler. Bundan sonra yapılan Erkek lisesi - Maarif Cemiyeti lisesi maçını tamamen hâkim oynayan Erkek lisesi 5-0 kazandı.

Voleybol maçlarında: Mülkiye, Konservatuvara, Yüksek Ziraat Enstitüsü Hukuk Fakültesine galib geldiler. Mülkiye, Ziraat Enstitüsü voleybolcuları 7 Mayıs'ta finali oynayacaklar, kazanan yüksek mektepler voleybol şampiyonu olacaktır.

Atış müsabakaları

Bölge teftiş atışlarının sonuncusu bu hafta yapılarak amatörler arasındaki atış müsabakaları bitmiş oldu. Derece a-

dakikada kafa kol kaparak tuşla kazandı.

87 kilo

Mustafa — Norveçli Hansen

Bir iki el enseden sonra Mustafa güreşe hâkim oldu. Çaprazla girebilmek için çalışıyor. Norveçli bir ihtar aldı. Mustafa güzel bir salto yaptı, dışarı çıktılar. Norveçli de bir salto yaptı. Mustafa bir tehlike atlattı. Devre berabere bitti. Mustafa alta. Hasmı yerinden bile kıpırdatamadı. Mustafa üstte. İlk gündeyi atan Mustafa tutturamadı. İkinci künde Norveçlinin sırtını yere getirdi...

Mustafanın bu oyunu alkışla karşılandı.

66 kilo

Ankaralı Yaşar — Estonyalı Totts

Süratli oyunlarla birbirlerini yokuyorlar. Yaşar, her oyuna çevik hareketlerle mâni oluyor. Estonyalının yaptığı saltoyu köprü ile savuşturan Yaşar bir tehlike atlattı. Ayağa kalktılar. Müsabaka sert cereyan ediyor. Estonyalı on dakikayı galib bitirdi. Güreş ayakta başladı. Kırıcı hücumlar iki güreşçiyi de hırpaladı.

Estonyalı daha çok hücum yaptığı için galib ilân edildi.

72 kilo

Celâl — Norveçli Larsen

Celâl henüz ilk müsabakasını yapıyordu. Yavaş güreşiyorlar. Norveçli sert harekete başlayınca Celâl de harekete geçti. Norveçli tek kol kaparak Celâli yere aldı. Celâl hemen kalktı. Norveçli kafa kol ile Celâli yere aldı. Celâl köprü rüyü yaparak kurtuldu. Norveçli devreyi ittifakla galib bitirdi. Celâl alta, Norveçli birkaç defa burğu yaptı. Norveçli alta. Celâl künde tecrübe etti, dört dakika ayakta. Norveçli daha hâkim hücumlar yaptı ve ekseriyetle galib ilân edildi.

Ağır siklet

Çoban Mehmed — Danimarkalı Larsen

Danimarkalı bir akşam evvel Norveçliyi tuşla yenmişti. Güreş yavaş ve temkinli başladı. Danimarkalı salto tecrübe etti. Mehmed, bu oyundan istifade ederek rakibini hemen yere aldı. Norveçli bu defa meden sarsıldı. Birkaç dakika istirahat eden sonra tekrar müsabakaya başladı. Mehmed yerde ters bir burğu yaparken dört dakika içinde tuşla bu maçı kazandı.

Ömer Besim

Bu haftaki Millî Küme maçları

Bu hafta şehrimizde gene mühim millî küme maçları yapılacaktır. Ankaragücü takımı İstanbul'a gelerek Cumartesi günü Beşiktaşla, Pazara da Galatasarayla karşılaşacaktır. Galatasaray'ı da, Beşiktaş da Ankaradan yenmiş olan Ankaragücü Ankaranın en teknik futbol oynayan takımıdır. Bu maçlar Demirspor maçlarından daha fazla alâka toplayacaktır.

İzmirde de, iki yerli takım, Doğanşporla, Ateşspor millî küme için karşılaşacaklardır. Ankarada bu hafta millî küme maçı yoktur.

lanlar şunlardır:

1 — Seyid, 2 — Yılmaz, 3 — Adnan...

Atletizm müsabakaları

Bölgemizin tertib ettiği atletizm müsabakalarına 19 Mayıs'ta devam edildi. Alınan neticeler şunlardır:

110 manialı da, 1 — Faik, 2 — Ziya...

200 metre: 1 — Şevki, 2 — Etem...

5000 metre: 1 — Mustafa, 2 — Edibe...

800 metre: 1 — Galib, 2 — Mitat...

(Devamı 15 inci sayfada)

Ankaradaki spor hareketleri

(Başarılı 14 üncü sayfada)

Atletizm bayramına hazırlıklar

Olimpik bayrak yarışı: 1 — Demir - spor takımı 3.51.6 dakika (yeni Ankara rekoru), 2 — Ankaragücü takımı.

Disk atma: 1 — Yusuf 41,10 metre (yeni Ankara rekoru), 2 — Ziya...

Sırıkla atlama: 1 — Muhiddin 3,30 metre.

Cirid atma: 1 — Mustafa.

Kızlar arasındaki atletizm müsabakaları

80 metre: 1 — Meliha 11,9 saniye, 2 — Solmaz...

Top atışı: 1 — Behire, 2 — Kâmiran...

Bayrak yarışı: 1 — Kız lisesi, 2 — Enstitü.

Tek adım atlama: 1 — Solmaz 4,03 metre, 2 — Meliha, 3 — Saadet...

Selim Tezcan

Pazar günü koşu tertibi edildi

Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi Atletizm Ajanlığından: 7 Mayıs 1939 Pazar günü yapılması lazım gelen koşu müsabakaları 6 Mayıs 1939 Cumartesi günü saat 15,15 de ve üç kategori üzerinde olmak üzere yapılacaktır.

İstanbul bölgesi atletizm bayramı tertib heyeti başkanlığından: İstanbul atletizm bayramı onuncu yılı bu sene Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğünün himaye ve yardımlarıyla 28/5/1939 tarihinde yapılacaktır. Bu müsabakaların seçmeleri 14/5/1939 tarihinde sabah saat 9 da Bebekte Kolej sahasında yapılacaktır. Müsabakalar umuma açıktır. Müsabaka programı aşağıda yazılıdır.

Koşular: 100, 200, 400, 800, 1500, 3000 ve 100 mánialı.

Atlamalar: Yüksek, uzun, sırk, 3 adım. Atilmalar: Gülle, cirid, disk, bayrak yarışı, muhtelif takımlar arasında.

Seçmelere girecek atletlerin isimlerini 10/5/1939 tarihine kadar tertib heyetine veya Bay Naili Morana bildirmeleri rica olunur.

10/5/1939 tarihinden sonra müracaat edenler müsabakalara iştirak edemezler. Seçme günü sabah saat 9 da sahada bulunmayan atletler finale girmek hakkını kaybederler. Bir atlet iki müsabakadan fazlasına giremez.

İhracat için 100 bin kilo yapak satıldı

Dün geç vakit Trakya cinsi büyük bir yapak partisi satılmıştır. Kilosu 65,5 kuruştan satılan ve 100 bin kilo miktarında olan bu partinin, bir ihracat firması tarafından alınması sebebiyle Almanya veya Sovyet Rusya için olduğu tahmin edilmektedir.

Ticaret ataşemizi bugün Parise gidiyor

İktisad Vekâleti iç ticaret umum müdürü Mümtaz Rek, Paris ticaret ataşeliğine tayin edilmiştir.

Dün şehrimize gelmiş olan yeni ticaret ataşemizi, bugün Parise hareket edecek.

Bir Alman iktisad heyeti geliyor

Bir müddet evvel memleketimize geleceğini vazmış olduğumuz Alman ihâlât permi dairesi umum müdürü B. Foret'in riyasetindeki heyet, Mayısın beşinci günü şehrimize muvafakat etmiş bulunacaktır.

Heyet, şehrimiz piyasalarında bilhassa ihracat emtiası üzerinde tetkikat yapacak ve müteakiben Ankaraya gidecektir.

Heyetin devlet merkezimizdeki temsilcilerinden sonra aynı maksadla İrana ve daha bazı şark memleketlerine gideceği söylenmektedir.

Vaniköyde maili inhidam arazi görüldü

Kuleli ile Vaniköy arasındaki şose üzerinde maili inhidam araziye tesadüf edilmiş, tetkikata başlanmıştır.

Mühim miktarda ihracat yapıyor

Evvelki gündenberi siyasi vaziyetin itidal kesbetmesi üzerine piyasamızdan vâki taleblere cevap verilmiş ve muhtelif memleketlere mühim miktarda emtia ihracata başlanmıştır.

Bu meyanda Amerikaya şarab, Kanadaya av derisi, Almanyaya yumurta, kuru meyva, fasulye, barsak, İtalya ve Yunanistana balık, Polonvaya mühim miktarda tütün gönderilmiştir.

Geçmiş günler

(Başarılı 7 inci sayfada)

— Sakalından da utanmaz mısın be adam! diye haykırmak olurdu.

Bana bunları anlatan yaşk dostuma:

— Peki, üstümdü. dedim, ya kadın tuvaleti... Biraz da ondan bahsetmez misiniz?..

Güldü:

— İkinci bir tesadüfümüzde de kadınların nasıl süslandıklarını anlatırdım!..

Ali Akıncı

Ömer Seyfeddinin kabri Asri mezarlığa nakledilecek

İstanbul Matbuat Cemiyeti namına Valiye müracaat edilmiş, Ömer Seyfeddinin Kadıköyündeki mezarının parasız olarak Asri mezarlığa nakli rica edilmiştir. Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar, bu müracaatın derhal yerine getirilmesi için lazım gelenlere emir vermiştir.

Nafia Vekâletinden

Açık arttırmaya konulan iş:

1 — Çubuk barajı gazino ve müştemilatının bildum demir baş eşyalarıyla birlikte icara verilmesi tahmin edilen senelik icar bedeli 1200 liradır. Üç sene müddetle icara verilecektir.

2 — Eksiltme 12/5/939 tarihine rastlayan Cuma günü saat 15 de Nafia Vekâleti Sular Umum Müdürlüğü Su eksiltme komisyonu odasında açık arttırma usulüyle yapılacaktır.

3 — Arttırmaya girebilmek için isteklilerin (270) lirahk teminat vermesi ve arttırmanın yapılacağı günden en az sekiz gün evvel ellerinde bulunan bütün vesikalarla birlikte bir istida ile Vekâlete müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır. Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmayanlar arttırmaya iştirak edemezler.

4 — İstekliler bu iş için hazırlanmış olan mukavele ve şartname projesini Sular Umum müdürlüğüne müracaatla görebilirler. «1397», «2589».

Türk Hava Kurumu

27 ci Tertib

BÜYÜK PIYANGOSU

Birinci Keşide: 11 / Mayıs / 939 dadır.

Büyük ikramiye: 40.000 Liradır...

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 lirahk ikramiyelerle 20.000 ve 10.000 lirahk iki adet mükâfat vardır...

Yeni tertipten bir bilet alarak iştirak etmeği ihmale tmeyiniz. Siz de piyangonun mes'ud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz.

SELANİK BANKASI

Tesis tarihi : 1888

İdare Merkezi : İSTANBUL (GALATA)

Türkiyedeki Şubeleri

İSTANBUL (Galata ve Yenicaım)
MERSİN, ADANA Bürosu

Yunanistandaki Şubeleri

SELANİK - ATİNA

Her nevi banka muameleleri
Kiralık kasalar servisi

Göz hâlimi
Dr. İ. URAT RAHİMİ AYDIN
Taksim — Tahsinpaşa. Tarabaşı
caddesi No. 10 Urfa apt.
Tel: 15435

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetes.

Yerebatan, Çatalcesme sokak, 25
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİYATLARI

1	3	6	1
Ay	Ay	Ay	Ay
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
14	40	70	100
14	40	70	100
14	40	70	100

TÜRKİYE
YUNANİSTAN
ECNEBİ

Abone bedeli peşin, Aares
değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez.
İlanlardan mes'uliyet alınmaz.
Cevap için mektuplara 10 kuruşluk
Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf : Son Posta
Telefon : 20203

Inhisarlar U. Müdürlüğünden :

Cinsi	Miktarı	Muh. bedeli	% 7,5 te-	Eksiltmenin	
				Günü	saatli
Amerikan bezi	10,000 metre	2200 — 165 —	—	4/V/39	A. eksiltme 15
Bergamut esansı	250 kg. sıf	2275 — 170 62	—	8/V/39	paralık 14

I — Şartnameleri mucibince yukarıda cins ve miktarı, yazılı iki kalem malzeme hizalarında gösterilen usullerle eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedelleri muvakkat teminat paraları ve eksiltme saatleri hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme hizalarında yazılı günlerde Kabataşta levazım şubesi müdürlüğündeki alm komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler ve Amerikan bezi numunesi her gün sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paraları mezkûr komisyona gelmeleri. (2614)

İstanbul Belediye İlanları

Beher metre murabbaına iki lira bedel tahmin edilen Çırcır yangın yerinde Sinanağa mahallesinde yeni ders nazırı sokağında 45 inci adada 60 santim yüzölçü 6 metre 29 santimetre murabbaı sahalı Belediye malı arsa satılmak üzere açılı arttırmaya konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 94 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 15/5/939 Pazartesi günü saat 14,30 da Daimi Encümende bulunmalıdırlar. (B.) (2927)

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi Umum idaresi İlanları

Kendir tohumu 15/5/939 tarihinden itibaren D. D. 106 No. lu tarifeyle ithal edilmiştir.

Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilmesi. (1594) (3005)

Muhammen bedeli 5577 lira 68 kuruş olan muhtelif miktar ve eb'adlarda vagon camı, arnavo cam, Duble bina camı, vagon için çerçevesiz çerçevesiz mustafil ayna ve markiz camları 22.5.1939 Pazartesi günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilinde komisyon tarafından kapalı zarf usulüyle satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 418 lira 33 kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla teminatlarını muhtevi zarflarını aynı gün saat (14) on dörde kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (3021)

Şuhut Be'ediyesinden

Kapalı zarf usulüyle münakasaya konulduğu evvelce ilân olunan 18963 lira 49 kuruş bedelli keşifli Şuhut kasabasının Nafia Vekâletinden musaddak projesi mucibince yapılacak elektrik ve makine tesisatına talib zuhur etmediğinden bu defa 3/5/939 gününden başlayarak bir ay zarfında işin pazarlıkla ihalesine karar verilmiştir.

1 — İhale Şuhut Be'ediyesinde toplanan encümen tarafından yapılacaktır.

2 — Muvakkat teminat 1422 lira 26 kuruştur.

3 — Bu işe aid proje hülâsası keşif, malzeme montaj şartnameleri hesap ve münakasa şartnamesi mukavele projesi bir lira mukabilinde Şuhut Be'ediyesinden alınabilir.

4 — İstekli olanlar Nafia Vekâletinden alınmış enspektörlük vesikası ve buna mümasil tesisat yaptığına dair alınmış bonservislerle bu müddet zarfında hergün Şuhut Belediye Encümene müracaat edecekleri ilân olunur. (3001)

Sağlam temel!

TÜRKİYE İŞ BANKASI

HER ANNE, BABA BİLMELİDİR!..

Et ve Sebzelerin iyi pişmemesinden, meyvaların güzelce yıkanmamasından, içilen suların temiz ve saf olmamasından hasıl olan solucan dediğimiz barsak Kurtları en muzır hayvanlardır. Bunlar, ince barsağın iç zarına yapışarak ve kan emerek yetişir ve ürerler. Ekseriyle çocuklarda bulunur.

Halsizlik, Kansızlık, Hazımsızlık, karın ağrıları, karın şişmeleri, burun, makat kaşınması, ishal, oburluk, baş dönmesi, salya akması, sar'aya benzer sinir halleri gece korkuları, görmede, işitmeye bozukluk hep bu kurtların tesiridir. (İSMET SOLUCAN BİSKÜVİTİ) Bu kurtların en birinci devasıdır. Büyük ve küçükler emniyetle verilir. Her çocuk seve seve yer.. Çocuklarınıza senede birkaç defa ihtiyaten mutlak veriniz. Kullandıktan yirmi dört saat sonra solucanlar düşmezse çocuğunuzda solucan olmadığına itimat ediniz. Sıhhat Vekâletinin resmi müsaadesini haizdir. Tarzı istimali kutular içinde yazılıdır.

Dikkat: Piyasaya taklid olarak başka solucan bisküvitleri çıkmıştır. Lütfen kutuların üzerinde (İSMET) markasını arayınız. Fiyat her eczanede 20 kuruştur.

ADEMI İKTİDAR ve BEL GEVŞEKLIĞİNE KARŞI

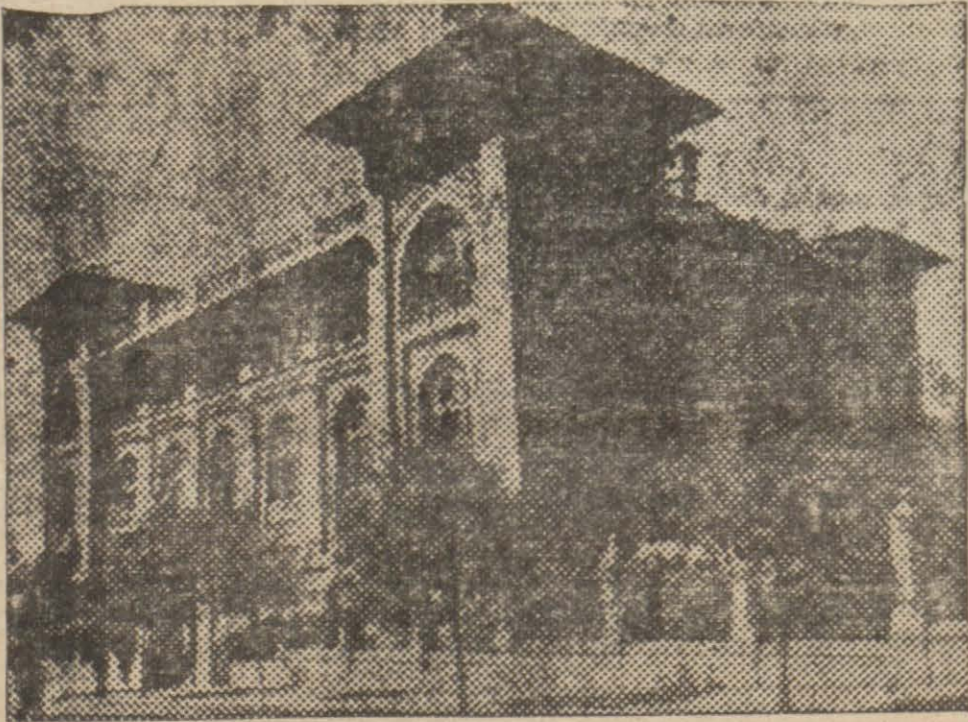
HORMOBİN

Tabletleri her eczanede arayınız. (Posta kutusu 1255 Hormobin)

Öksürenlere: KATRAN HAKKI EKREM

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888
Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası
Şube ve ajans adedi: 262
Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMIYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki pişana göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Adet 1,000 Liralık 4,000 Lira			
4	"	500	" 2,000 "
4	"	250	" 1,000 "
40	"	100	" 4,000 "
100	"	50	" 5,000 "
120	"	40	" 4,800 "
160	"	20	" 3,200 "

DIKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikanun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

POKER

traş bıçakları en sert sakalı bile yener ve cildi yumuşatır.

Her yerde **POKER** traş bıçaklarını ısrarla isteyiniz.

KOLINOS
antiseptik
DIŞ MACUNU

kullanınız, lezzeti hoş, dişleri inci gibi parlatan Kolinolu dünyada milyonlarca zevat seve seve kullanırlar. Tüpün muhte-

viyatı teksif edilmiş olduğundan uzun müddetle ihtiyacınızı temin eder.

Büyük tüpü 40, küçük tüpü 22,5 kuruştur.

TASFIYE HALİNDE İSTANBUL TÜRK EMLAK ŞİRKETİ HİSSEDARLARINA

Tasfiye halinde bulunan İstanbul Türk Emlak Şirketi hissedarlarının fevkalâde umumî heyeti, 10 Haziran 1939 tarihine raslıyan Cumartesi günü saat 11 de Taksimde, Cümhuriyet meydanında İ. T. E. Ş. hanında kâin idare merkezinde toplanacağı ilân olunur:

MÜZAKERE RUZNAMESİ:

- 1 - Tasfiyenin intacı hakkında tasfiye memurlarının teklifinin müzakeresi.
 - 2 - Teklifin kabulü halinde tanzim olunan mukavele metninin tasdik ve kabulü ve şirket mevcudatı ve gayrimenkulâtının toplan devir ve furuhtu ve ferağlarının ferası hakkında tasfiye memurlarına sa lâhiyet itası.
 - 3 - Tasfiye memurları ile murakıpların ve şirket memurlarının ücreti ve ikramiyelerinin tayin ve takdirleri.
- Ticaret kanunu ve şirket nizamnamesi hü kûmlerine göre rey hakkı olanların mezkûr 10 Haziran 1939 tarihinden en geç bir hafta evveline kadar şirket merkezine müracaat edilmek lâzım gelir.

İstanbul, 3 Mayıs 1939
TASFIYE HEYETİ

DOYÇE ORIENT BANK

Dresdner Bank Şubesi
Merkezi: Berlin

Türkiye şubeleri:

Galata - İstanbul - İzmir
Deposu: İst. Tütün Gümrüğü

★ Her türlü banka işi ★

İlan Tarifemiz

Tek sütun santimi

Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 "
Üçüncü sahife	200 "
Dördüncü sahife	100 "
İç sahifeler	60 "
Son sahife	40 "

Muayyen bir müddet zarfında fazlası miktarda ilân yaptırılacaklar ayrıca tenzilatlı tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticari ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

İlanlık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Negriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL

KANZUK

SAÇ EKSİRİ

KOMOJEN

Saçları besler, köklerini kuvvetlendirir, dökülmesini önler, kepeklerini giderir.

İNGİLİZ KANZUK
ECZANESİ

Beyoğlu - İstanbul

VENÜS kadar güzel olmak isterseniz...! Meşhur Alman güzellik mütehassısı Profesör Doktor E. WINTER tarafından formülü yapılan ve dünyada mevcut müstahzaratın en mükemmeli olan **VENÜS** güzellik müstahzaratı kullanınız.

ESANS
PUJ
LOSİYON
BRIYANTİN
PUDRA
RİMEL
ALLIK
KREM

Venus
Güzellik müstahzaratı

Umumî deposu: Nureddin Evliyazade Eczası, saat ve İtiryat Deposu İstanbul

Mevcut nümunesi veçhile

5000 ADET CAN KURTARAN YELEĞİ YAPTIRILACAKTIR.

İsteklilerin nümunesi görmek ve şeraiti öğrenmek üzere hergün ve pazarlığa girmek için de 15 Mayıs 1939 günü saat 14 de Alım satım servisine müracaatları.

Şehir hatları vapurları kahve ocakları

1 Haziran 1939 dan itibaren bir sene müddetle açık arttırma ile kiraya verilecektir. Arttırma 18/5/1939 saat 14 te Denizbak Kamara Servisinde yapılacaktır. (1500) liralık teminat lâzımdır. Şartları öğrenmek için hergün mezkûr servise müracaat edilebilir.

ŞU ADRESE DIKKAT EDİNİZ:

İş Bankası karşısında 15 numarada

MALUL CEMAL GİŞESİ

Her köşede bir Piyango bayii peyda oldu. Taliinizi bu kargaşalıktan kurtarınız. Biletinizi bu uğurlu ve nam veren gişeden alınız.